

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ISCED 1B – PRIMÁRNY STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ

ISCED 2B – SEKUNDÁRNY STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ISCED 1B – PRIMÁRNÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ

Stupeň vzdelania: ISCED 1B primárne vzdelávanie

Dĺžka štúdia: štyri roky

ISCED 2B – SEKUNDÁRNÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ

Stupeň vzdelania: ISCED 2B nižšie sekundárne vzdelávanie

Dĺžka štúdia: štyri roky (päť rokov VO)

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Dĺžka štúdia: štyri roky

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Dĺžka štúdia: štyri roky

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma: individuálne a skupinové vyučovanie

Druh školy: štátna

Názov školy: Základná umelecká škola

Adresa: Školská 590/3, 976 68 Heľpa

Kontakt: telefón/fax: +421 948 060 213

e-mail: : riaditelkazushelpa@gmail.com

lucia.rochovska@helpa.sk

www.zushelpa.sk

Riaditeľ školy: Mgr. Lucia Rochovská

Zriaďovateľ: obec Heľpa

Dokument schválený: Pedagogickou radou

Radou školy

Platnosť dokumentu od: 1. 9. 2025

Podpis riaditeľa

Obsah

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	8
1. Charakteristika žiakov	8
2. Charakteristika pedagogického zboru	9
3. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	9
4. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy	10
5. Škola ako životný priestor	10
6. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	10
II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	11
1. Pedagogický princíp školy – ciele a poslanie výchovy a vzdelávania	11
2. Zameranie školy	11
3. Stupeň vzdelania	11
4. Dĺžka štúdia a forma výchovy a vzdelávania	12
5. Spôsob prijímania žiakov na štúdium	13
5.1. Kritériá pre prijatie žiaka na štúdium	13
5.1.1. Hudobný odbor:.....	13
5.1.2. Výtvarný odbor	13
5.2. Kritériá pre prijatie žiaka po absolvovaní prípravného štúdia do 1. ročníka	14
5.2.1. Hudobný odbor.....	14
5.2.2. Výtvarný odbor	15
6. Priebeh štúdia, spôsob a podmienky ukončovania štúdia	15
6.1. Priebeh štúdia	15
6.2. Ukončovanie štúdia	16
7. Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania	16
III. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA	17
1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov	17
2. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	17
3. Hodnotenie školy.....	18
IV. ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM.....	18
HUDOBNÝ ODBOR – PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA, HUDOBNÁ NÁUKA.....	18
PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA	20
Prípravné štúdium	20
HUDOBNÁ NÁUKA – 1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B	22
Ročník: Prvý.....	22
Ročník: Druhý	23
Ročník: Tretí	24
Ročník: Štvrtý	25
2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B.....	26
Ročník: Prvý.....	27

Ročník: Druhý	27
Ročník: Tretí	28
II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA	30
NÁUKA O HUDBE	30
Ročník: prvý – štvrtý	30
HUDOBNÝ ODBOR – ODDELENIE SLÁČIKOVÝCH NÁSTROJOV,	33
HRA NA HUSLIACH	33
1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B	33
Ročník: Prvý	33
Ročník: Druhý	35
Ročník: Tretí	37
Ročník: Štvrtý	38
2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B	41
Ročník: Prvý	41
Ročník: Druhý	43
Ročník: Tretí	45
Ročník: Štvrtý	47
II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA	50
Ročník: <i>prvý-štvrtý</i>	50
ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH	53
Ročník: Prvý	53
Ročník: Druhý	53
Ročník: Tretí	54
Ročník: Štvrtý	55
HUDOBNÝ ODBOR – ODDELENIE KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV,	57
HRA NA KLAVÍRI	57
1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B	57
Ročník: Prvý	57
Ročník: Druhý	58
Ročník: Tretí	58
Ročník: Štvrtý	59
2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B	61
Ročník: Prvý	61
Ročník: Druhý	62
Ročník: Tretí	63
Ročník: Štvrtý	64
II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA	66
Ročník: prvý - štvrtý	66
ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH	67

Ročník: Prvý.....	67
Ročník: Druhý	68
Ročník: Tretí	69
Ročník: Štvrtý	70
HUDOBNÝ ODBOR – ODDELENIE KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV,	72
HRA NA KEYBOARDE	72
1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B.....	72
Ročník: Prvý.....	72
Ročník: Druhý	73
Ročník: Tretí	74
Ročník: Štvrtý	75
2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B	76
Ročník: Prvý.....	76
Ročník: Druhý	77
Ročník: Tretí	78
Ročník: Štvrtý	80
II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA	81
Ročník: Prvý – Štvrtý	81
ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH	83
Ročník: Prvý.....	83
Ročník: Druhý	84
Ročník: Tretí	85
Ročník: Štvrtý.....	86
HUDOBNÝ ODBOR – ODDELENIE KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV,	88
HRA NA AKORDEÓNE	88
1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED - 1. B.....	88
Prípravné štúdium (PŠ)	88
Ročník: Prvý.....	89
Ročník: Druhý	90
Ročník: Tretí	91
Ročník: Štvrtý	92
2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B	94
Ročník: Prvý.....	94
Ročník: Druhý	95
Ročník: Tretí	96
Ročník: Štvrtý	97
II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA	98
Ročník: Prvý.....	99
Ročník: Druhý	100

Ročník: Tretí	100
Ročník: Štvrtý	101
<i>ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH</i>	103
Ročník: Prvý.....	103
Ročník: Druhý	104
Ročník: Tretí	105
Ročník: Štvrtý	105
<i>HUDOBNÝ ODBOR – ODDELENIE DYCHOVÝCH NÁSTROJOV</i>	107
<i>HRA NA ZOBCOVEJ FLAUTE</i>	110
<i>1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B</i>	110
Prípravné štúdium	110
Ročník: Prvý.....	111
Ročník: Druhý	112
Ročník: Tretí	114
Ročník: Štvrtý	116
<i>2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B</i>	118
Ročník: Prvý.....	118
Ročník: Druhý	119
Ročník: Tretí	120
Ročník: Štvrtý	121
<i>HRA NA PRIEČNEJ FLAUTE</i>	124
<i>1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B</i>	124
Ročník: Prvý.....	124
Ročník: Druhý.....	125
<i>2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ – ISCED 2B</i>	128
Ročník: Prvý.....	128
Ročník: Druhý	129
Ročník: Tretí	131
Ročník: Štvrtý	133
<i>II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ</i>	135
Ročník: Prvý.....	135
Ročník: Druhý	136
Ročník: Tretí	137
Ročník: Štvrtý	138
<i>ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH</i>	140
Ročník: Prvý.....	140
Ročník: Druhý	140
Ročník: Tretí	141
Ročník: Štvrtý	141

<i>HUDOBNÝ ODBOR – SPEVÁCKE ODDELENIE</i>	143
<i>1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B</i>	143
Ročník: Prvý.....	143
Ročník: Druhý	144
Ročník: Tretí	145
Ročník: Štvrtý	147
<i>2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B</i>	149
Ročník: Prvý.....	149
Ročník: Druhý	151
Ročník: Tretí	152
Ročník: Štvrtý	154
<i>II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA</i>	155
Ročník: Prvý.....	155
Ročník: Druhý	157
Ročník: Tretí.....	158
Ročník: Štvrtý.....	159
<i>ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH</i>	161
Ročník: Prvý	161
Ročník: Druhý	161
Ročník: Tretí.....	162
Ročník: Štvrtý.....	162
<i>HUDOBNÝ ODBOR - HLASOVÁ VÝCHOVA</i>	164
<i>1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ISCED 1B</i>	164
Ročník: Prvý.....	164
Ročník: Druhý	165
Ročník: Tretí	166
<i>HUDOBNÝ ODBOR – KOMORNÝ SPEV</i>	167
<i>HUDOBNÝ ODBOR – ZBOROVÝ SPEV</i>	168
<i>VÝTVARNÝ ODBOR</i>	170
<i>1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B</i>	170
Ročník: Prvý.....	170
Ročník: Druhý	171
Ročník: Tretí	172
Ročník: Štvrtý	173
<i>2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B</i>	175
Ročník: Prvý.....	175
Ročník: Druhý	177
Ročník: Tretí	179
Ročník: Štvrtý	182

Ročník: Piaty	184
<i>II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA</i>	186
Ročník: Prvý.....	187
Ročník: Druhý	187
Ročník: Tretí	187
Ročník: Štvrtý	188
<i>ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH</i>	188
Ročník: Prvý.....	188
Ročník: Druhý	189
Ročník: Tretí	189
Ročník: Štvrtý	190

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základná umelecká škola v Heľpe poskytuje svojim žiakom umelecké vzdelanie už viac ako dvadsať rokov. Zriaďiť umeleckú školu, dať horehronským deťom možnosť zmysluplne tráviť voľný čas, bola správna myšlienka. Veď horehronské deti sú talentované, majú chuť kultúrne rásť, umelecky sa vzdelávať a ostať tiež živými nositeľmi kultúry svojich predkov.

Základná umelecká škola v Heľpe nebola vždy samostatnou školou. Začínala ako pobočka Základnej umeleckej školy v Brezne a neskôr v Polomke. Vzhľadom na veľký záujem heľpianskych detí o umelecké vzdelávanie obec Heľpa rozhodla vytvoriť samostatnú základnú umeleckú školu. A tak v roku 2002 škola začala písať svoju vlastnú históriu.

V roku 2010 sa ZUŠ presťahovala z budovy na námestí obce do väčšej obnovej budovy starej školy. Umelecká škola tak získala viac tried pre svoje vyučovanie a všetky odbory sa po prvý krát mohli vyučovať pod jednou strechou. O rekonštrukciu starej školy sa postaral zriaďovateľ ZUŠ, obec Heľpa. Ocenili to nielen pedagógovia, ale aj samotní žiaci, ktorí do nej prichádzajú až od prameňa Hrona.

V prvých rokoch ZUŠ boli pre žiakov otvorené dva odbory – hudobný a výtvarný a postupne pribúdali ďalšie – literárno-dramatický, tanečný a odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. V súčasnosti dáva naša umelecká škola žiakom možnosť tráviť popoludňajšie hodiny pri hre na hudobnom nástroji, speve, s maliarskou paletou v ruke.

V súčasnosti škola je plne organizovanou, verejnou, záujmovou, výchovno-vzdelávacou inštitúciou, poskytujúcou polyestetický charakter vyučovania. Žiakom poskytuje vyučovanie v prípravných ročníkoch, v prvom a druhom stupni základného štúdia, ďalej ponúka formu rozšíreného vyučovania pre žiakov s mimoriadnymi schopnosťami a predpokladmi pre nadväzujúce umelecké vzdelávanie, skrátené vyučovanie pre študentov pripravujúcich sa na prijímacie skúšky na odborné školy a štúdium pre dospelých.

V hudobnom odbore sa vyučuje hra na klavíri, keyboarde, husliach, akordeóne, flaute, predmet spev a hlasová výchova.

Výtvarný odbor ponúka vyučovanie v základných disciplínach, ako sú kresba, maľba, grafické techniky, modelovanie a práca s materiálom.

Zriaďovateľom školy je obec Heľpa. Z hľadiska výchovno-vzdelávacieho procesu sa škola riadi Vyhláškou MŠ SR č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole.

O úspešnej práci školy, jej pedagógov a žiakov, svedčí množstvo diplomov, ocenení z regionálnych a celoslovenských súťaží, ktorými sa ZUŠ v Heľpe môže popýšiť.

Plody vzdelávacej práce sa odzrkadľujú aj v tom, že žiaci profesionálne posilňujú chrámovú cirkevnú hudbu, ľudové hudby, umelecké telesá a spevácke skupiny, jedným slovom pomáhajú zvyšovať úroveň kultúrneho života obce a horehronského regiónu.

Mnohým absolventom ZUŠ v Heľpe umenie učarovalo a rozhodli sa mu profesionálne venovať. Vzdelávajú sa na stredných a vysokých umelecky zameraných školách. Niektorí z nich boli alebo stále sú začlenení do pedagogického kolektívu základnej umeleckej školy a spolu s ostatnými úspešnými hudobníkmi tvoria bohatú umeleckú rodinu, na ktorú sme právom hrdí.

1. Charakteristika žiakov

Najpočetnejšiu skupinu tvoria žiaci základných škôl, t.j. žiaci mladšieho a stredného školského veku, v prípravných ročníkoch a na prvom stupni. Prevládajú žiaci s trvalým pobytom

v obci Heľpa. Najväčším odborom čo do počtu žiakov je odbor hudobný, za ním nasleduje odbor výtvarný.

2. Charakteristika pedagogického zboru

V škole pôsobí 7 pedagógov na plnom úväzku, z toho 6 v hudobnom odbore a 1 vo výtvarnom odbore. Najpočetnejšie je zastúpený hudobný odbor – hra na husliach. Ďalej sú to klavír a keyboard, akordeón, flauta, spev. Z pedagógov na čiastočný úväzok sú 4 pedagógovia v hudobnom odbore. Všetci pedagógovia spĺňajú kvalifikačné požiadavky.

Kategória PZ §20, ods. e)	Stupeň vzdelania PZ
Učiteľ ZUŠ HO	VOV s 1. atestáciou
Učiteľ ZUŠ HO	VOV začínajúci
Učiteľ ZUŠ HO	II. VŠ samostatný
Učiteľ ZUŠ HO	VŠ II. stupňa samostatný
Vedúci PZ § 39, ods. b)	VŠ II. stupňa s 2. atestáciou
Učiteľ ZUŠ HO	VŠ II. stupňa
Učiteľ ZUŠ HO	VOV
Učiteľ ZUŠ HO	II. VŠ s 1. atestáciou
Učiteľ ZUŠ VO	II. VŠ začínajúci
Učiteľ ZUŠ HO	VOV samostatný
Učiteľ ZUŠ HO	I. VŠ s 1. atestáciou

Pedagógovia školy podľa potrieb a zamerania školy využívajú všetky dostupné formy ďalšieho vzdelávania. Vďaka vysokej odbornosti a pedagogickej spôsobilosti učiteľského zboru stúpa úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, čo potvrdzujú najmä výsledky z celoslovenských a medzinárodných súťaží.

3. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Vďaka výbornej spolupráci s Občianskym združením Horehrončok pri ZUŠ v Heľpe môže škola z dobrovoľných príspevkov získaných od rodičov žiakov zabezpečiť nad rámec bežného rozpočtu nákupy učebných pomôcok, opravy a ladenie hudobných nástrojov, nákup učebných pomôcok, organizovať pre žiakov zájazdy na kvalitné hudobné, tanečné, či divadelné predstavenia profesionálnych umeleckých súborov a scén i na výstavy a vernisáže.

Spolupráca s materskou a základnou školou v Heľpe, v Závadke nad Hronom a v Pohorelej prebieha formou výchovných koncertov a hudobných vystúpení.

V adventnom období organizuje škola divácky veľmi obľúbené koncerty v priestoroch školy, alebo aj v kostoloch v okolitých obciach.

Stalo sa tradíciou usporadúvať vystúpenia pre seniorov Denného centra v Pohorelej, v Dennom stacionári v Heľpe, a tiež v SSS Tereza vo Val'kovni.

Naším cieľom je naďalej sa zúčastňovať prestížnych celoslovenských i medzinárodných žiackych súťaží, festivalov, výstav a prehliadok.

4. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

ZUŠ v Heľpe sídli na ulici Školská 590/3, v budove starej základnej školy, ktorá v roku 2010 bola zrekonštruovaná pre potreby základnej umeleckej školy.

Materiálno-technické zabezpečenie je determinované rozpočtom školy, ktorá je v rámci originálnych kompetencií financovaná z podielových daní obce. Výšku príspevku zákonného zástupcu žiaka na čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom určuje zriaďovateľ podľa Všeobecne záväzného nariadenia, v závislosti od aktuálnej výšky sumy životného minima. Dobrovoľné príspevky rodičov do Občianskeho združenia Horehrončok pri ZUŠ využíva škola na nákup doplnkových učebných pomôcok, či hudobných nástrojov.

V školskom roku 2025/2026 vychádzame z dokumentu *Normatív materiálno-technického a priestorového zabezpečenie v základnej umeleckej škole*, Hudobný odbor: Schválilo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky pod číslom 2025/9317:3-A3710.

Vo výtvarnom odbore: *Normatív materiálno-technického a priestorového zabezpečenie v základnej umeleckej škole*, Schválilo Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky pod číslom 2025/9317:3-A3710.

5. Škola ako životný priestor

Snahou všetkých zamestnancov je udržiavať čistotu a poriadok v priestoroch školy a viesť k tomu aj našich žiakov. Povinnosťou triednych učiteľov je dbať o esteticky vkusne upravené triedy a dodržiavanie základov hygieny seba aj svojich žiakov.

Priestory školy esteticky dotvárajú práce žiakov výtvarného odboru, ktoré sú umiestnené v priestoroch školy.

V lete 2025 prebehlo hygienické maľovanie tried HO a VO, koncertnej sály, chodieb a toaliet. Všetky práce prebehli svojpomocne vo vlastnej réžii. V blízkej dobe je zriaďovateľom naplánovaná výmena elektroinštalácie.

6. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Povinnosťou školy ako inštitúcie celospoločenského významu je zabezpečiť bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch určených na vyučovanie. Každoročne sú žiaci školy na prvej vyučovacej hodine svojimi triednymi učiteľmi oboznámení s vnútorným poriadkom školy. Škola zabezpečuje pravidelné školenia zamestnancov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na základe zmluvy o službách BOZP a PO.

Pravidelne raz ročne sa vykonáva odborná prehliadka a skúška elektrických zariadení a hasiacich prístrojov.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Školský vzdelávací program charakterizuje školu ako miesto aktívneho a radostného poznávania umenia v príjemnom, estetickom a bezpečnom prostredí, v atmosfére, ktorá rešpektuje individualitu každého žiaka a rozvíja vzťah učiteľ – žiak – rodič, založený na vzájomnom rešpekte, dôvere a otvorenej komunikácii. Vhodnou motiváciou vychovávame všestranne rozvinutých jedincov s kladným celoživotným vzťahom k umeniu, ktorí sú schopní sa samostatne aktívne umelecky prejavovať.

1. Pedagogický princíp školy – ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Základné umelecké školy predstavujú nenahraditeľný článok v systéme umeleckého vzdelávania. Podľa § 17, zákona 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní poskytujú základný stupeň umeleckého vzdelávania, v ktorom prostredníctvom umenia vychovávajú žiakov základných a stredných škôl, prípadne aj študentov vysokých škôl a dospelých. Formou odborného špecializovaného štúdia pripravujú k štúdiu na stredných školách umeleckého zamerania, na konzervatóriá a vysoké školy s umeleckým a umelecko-pedagogickým zameraním.

ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu záujmovú umeleckú činnosť detí v čase mimo vyučovania, v popoludňajších hodinách, preto sa ich náplň stáva významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom správania, drogovej závislosti a kriminalite.

Cieľom programu výchovy a vzdelávania je nadviazať na osvedčené projekty, zdokonaľovať charakter a úroveň ponúkaného vzdelávania s hlavným poslaním: poskytnúť žiakovi ucelené osemročné základné umelecké vzdelanie. V silnom konkurenčnom prostredí je dôležité plniť požiadavky svojich klientov. Úspešná škola sa orientuje na žiaka, ponúka program, ktorý reflektuje ciele zákazníka, má svoju víziu a filozofiu. Vytvára jednotný vzdelávací plán, ktorý školu charakterizuje a odlišuje od iných zariadení.

2. Zameranie školy

Základným zameraním školy zostáva práca žiakov a pedagógov na umeleckom tvare z hľadiska zachovania a rozvíjania európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, poskytovania orientácie v jeho bohatstve a rozmanitosti a prostredníctvom uceleného umeleckého vzdelania rozvinúť schopnosti, uplatniť získané poznatky a zručnosti v osobnom a spoločenskom živote.

Takéto zameranie sa opiera predovšetkým o pedagogicky a umelecky vyhranené výchovné a vzdelávacie pôsobenie pedagogického obsadenia, ktoré na jednej strane rozvíja prirodzené nadanie a osobnostné predpoklady žiakov v daných umeleckých disciplínach a ich aktívnu a presvedčivú prezentáciu na verejnosti, na druhej strane vytvára u svojich zverencov odborné zázemie k vytváraniu estetických kritérií a nárokov potrebných pre orientáciu a vyhranený postoj voči tlaku komercializácie a plytkej zábavy, najmä vo všadeprítomnej mediálnej podobe. Z tohto hľadiska stoja pred školou dve hlavné úlohy:

- rozvíjanie kvalitného odborného a pedagogického obsadenia, schopného angažovať sa pre program školy
- pokračovanie v dôraze na prezentačné aktivity, rozširovanie ich foriem, frekvencie a propagácie

3. Stupeň vzdelania

Úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu v jednotlivých odboroch získa žiak základné umelecké vzdelanie.

Toto sa člení na:

- primárne umelecké vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním prvej časti prvého stupňa základného vzdelania, podľa International Standard Classification of Education - ISCED 1B. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou,

- nižšie sekundárne vzdelanie, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním druhej časti prvého stupňa základného vzdelania, podľa International Standard Classification of Education – ISCED 2B. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

4. Dĺžka štúdia a forma výchovy a vzdelávania

ZUŠ organizuje vyučovanie v prípravnom štúdiu, v základnom štúdiu I. a II. stupňa, v štúdiu pre dospelých, v skrátenom a rozšírenom štúdiu.

Prípravné štúdium je určené pre deti predškolského veku alebo žiakov od 6 rokov.

Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac 9 ročníkov, druhý stupeň má najviac 4 ročníky. Prvý stupeň sa člení na prvú a druhú časť. Prvá časť má najviac 4 ročníky, druhá časť má najviac 5 ročníkov.

Pre žiakov druhého stupňa, ktorí nenavštevovali prvý stupeň, je možné zriadiť jednoročné prípravné štúdium.

Rozšírené štúdium je určené žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky. Návrh na zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia predkladá triedny učiteľ riaditeľovi školy do 31. marca. Ten má právomoc zaradiť žiaka do rozšíreného štúdia v nasledujúcom školskom roku.

Skrátené štúdium je určené pre žiakov, pripravujúcich sa na stredné alebo vysoké školy s umeleckým alebo umelecko-pedagogickým zameraním.

Štúdium pre dospelých je určené uchádzačom, ktorí si chcú doplniť alebo rozšíriť svoje umelecké vzdelanie, má štyri ročníky.

Na základe žiadosti žiaka alebo jeho zákonného zástupcu môže riaditeľ školy povoliť prerušenie štúdia.

Na základe rozhodnutia ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sa v Štátnom vzdelávacom programe pre základné umelecké školy schválenom dňa 4. 2. 2015 pod číslom 2015-6346/5841:1-10A0 uskutočnili zmeny týkajúce sa materiálno-technického a priestorového zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ, ale aj menšie úpravy rámcových učebných plánov a všeobecnej časti Štátneho vzdelávacieho programu pre základné umelecké školy.

Zmeny boli zapracované do pôvodných materiálov. Upravené materiály dostali nové schvaľovacie doložky:

„Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. júna 2015 pod číslom 2015-6346/29045:3-10A0 pre základné umelecké školy s účinnosťou od 1. septembra 2015.“

„Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. januára 2016 pod číslom 2016-8597/1575:1-10A0 pre základné umelecké školy s účinnosťou od 20. januára 2016.“

„Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. februára 2018 pod číslom 2018/3131:1-10A0 pre základné umelecké školy s účinnosťou od 1. septembra 2018.“

Umelecké vzdelávanie v základných umeleckých školách sa podľa nového ŠVP uskutočňuje v nadväznosti na ustanovenie § 161 ods. 8 školského zákona.

Vyučovanie prebieha formou individuálneho alebo skupinového vyučovania. Počty žiakov v skupinách, ako aj časovú dotáciu určujú Rámcové učebné plány, ktoré schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 9. februára 2018 pod číslom 2018/3131:1-10A0 pre základné umelecké školy s účinnosťou od 1. septembra 2018.

5. Spôsob prijímania žiakov na štúdium

Podmienkou prijatia na štúdium v ZUŠ je splnenie požadovaných predpokladov a kritérií v prípravnom štúdiu alebo úspešné vykonanie prijímacej skúšky vo zvolenom umeleckom odbore. Prijímacie skúšky sa konajú spravidla v čase od 1. apríla do 15. júna. Termín a miesto konania prijímacej skúšky vyhlasuje riaditeľ školy najmenej jeden mesiac vopred, zároveň oznámi študijné zamerania, do ktorých sa môžu uchádzači prihlásiť. Na posúdenie študijných predpokladov uchádzačov o štúdium na ZUŠ menuje riaditeľ trojčlennú komisiu pre každý umelecký odbor.

5.1. Kritériá pre prijatie žiaka na štúdium

5.1.1. Hudobný odbor:

1. časť – hlasový potenciál

- zaspievať dve jednoduché detské alebo ľudové piesne bez opory, t.j. klavírneho sprievodu – sledovať schopnosť správne začať, vzhľadom k svojmu hlasovému rozsahu
- zaspievať tú istú pieseň s klavírnym sprievodom – sledovať schopnosť vedieť začať od udaného tónu, vedieť reagovať pri zmene tóniny
- intonovať jeden a viac tónov podľa klavíra – sledovať intonačnú čistotu a hlasový rozsah dieťaťa

2. časť – sluchové schopnosti

- sledovať schopnosť rozlíšiť vysoké a nízke tóny, pričom výškový rozdiel postupne znižujeme, v prípade, že dieťa nevie pochopiť výraz „vysoké“ a „nízke“, môže použiť slová: tenký, hrubý alebo jednotlivé tóny pripodobňuje k zvieratám. Napr. medveď, slon, vtáčik, myška, a pod.
- sledovať schopnosť rozlíšiť stúpajúcu a klesajúcu melódiu. Opäť môžeme použiť pre dieťa zrozumiteľnejší výraz: „hore“ alebo „dole“.

3. časť – rytmické schopnosti

- sledujeme schopnosť dieťaťa vedieť zopakovať rôzne rytmické útvary pomocou drevených ozvučných paličiek, pričom postupujeme od najjednoduchších modelov po zložitejšie
- sledujeme motoriku, rytmickú pamäť, schopnosť udržať stanovené tempo a sústredenosť dieťaťa

5.1.2. Výtvarný odbor

1. vizuálna predstavivosť

- sledujeme mieru originálnych riešení a výtvarného schematizmu v individuálnom výtvarnom vyjadrovaní detí elementárneho a primárneho stupňa na voľnú tému
- sledujeme princípy fantazijnej činnosti – aglutinácie, resp. kontaminácie, kombinácie, štylizácie, schematizácie, zväčšovanie, či znižovanie objektov, symbolizácie, alegorizácie, vytvárania magických súvislostí

2. vizuálna pamäť

- sledujeme výtvarné schopnosti reprodukcie a interpretácie javov a prvkov vychádzajúcich zo skutočnosti, bez možnosti priameho vizuálneho kontaktu so zobrazovaným fenoménom alebo jeho predlohou (proporcionalita, detail, farebnosť, a pod.)

3. grafomotorický prejav

- a) sledujeme predpokladané manuálne zručnosti pri využívaní výtvarných vyjadrovacích prostriedkov (bod, línia, plocha, tvar) a výtvarné techniky (výber a vhodné použitie nástroja), predovšetkým v oblasti lineárnej kresby podľa predlohy (zátišie)
- b) sledujeme kompozičné riešenie (umiestnenie vo formáte, vyváženosť), proporcionalitu (vzťah častí a celku) a medzipredmetové vzťahy (mierka)

4. verbálna komunikácia

- sledujeme schopnosť nadviazať konštruktívny dialóg medzi učiteľom a žiakom, ako predpoklad pre úspešnú spoluprácu pri riešení úloh a plnení vzdelávacích požiadaviek. Tiež ako pomocné kritérium pre hodnotenie vzťahu k predmetu štúdia

5. vizuálna komunikácia

- sledujeme schopnosť nadviazať kontakt s prostredím a odovzdať obsah diela prostredníctvom znakových štruktúr, odkazov a vnútornej symboliky tvorcu

5.2. Kritériá pre prijatie žiaka po absolvovaní prípravného štúdia do 1. ročníka

5.2.1. Hudobný odbor

Hra na klavíri

- hra portamento – striedaním rúk, postupne oboma rukami
- hra dvojhmatov – kvínt
- hra legato striedaním rúk, prípadne so sprievodom kvinty
- orientácia na klaviatúre aj v notácii v husľovom kľúči
- ku skúške najmenej dve piesne striedaním rúk, so sprievodom kvinty, prípadne cvičenie z Klavírnej školy A. Sarauera

Hra na keyboarde

- orientácia na klaviatúre aj v notácii v husľovom kľúči
- hra dvojhmatov – kvínt
- hra legato striedaním rúk, prípadne so sprievodom kvinty
- ku skúške najmenej dve piesne striedaním rúk, so sprievodom kvinty, prípadne ľubovoľné skladbičky z prednesovej školy

Hra na husliach

- základný postoj (uvoľnenosť, prirodzenosť)
- správne držanie nástroja a vedenie sláčika po strunách
- správne uloženie základného prstokladu ľavej ruky (durový prstoklad)
- jednoduché modelové cvičenia s ťahom sláka po strunách
- stupnica cez prázdnu strunu a kvintakord (durový prstoklad)
- jeden prednes, alebo dve ľudové piesne alebo skladbičky malého rozsahu

Hra na akordeóne

- hra jednoduchých piesní pravou rukou podľa sluchu
- čítanie nôt v husľovom kľúči v jednočiarkovej oktáve
- čítanie nôt v basovom kľúči, orientovať sa v základnej polohe: tóny c, g, d, f
- hmatová orientácia pravej ruky bez zrakovej kontroly

- schopnosť hry jednoduchej melódie pravou aj ľavou rukou z nôt
- správne vedenie mechu

Hra na flaute

- žiaci zvládajú zásady dýchania a správny postoj pri hre
- poznajú základy postoja a držania flauty, tvorbu tónu, nasadzovania
- vedia správne zostaviť flautu
- zahrajú jednoduchú melódiu (pieseň) podľa sluchu
- zahrajú jednoduchú skladbičku sólo so sprievodom harmonického nástroja z nôt

Spev

- správny spevácky postoj, ramená vystreté, hlava vzpriamená – dávať pozor, aby hlava nebola v predklone alebo záklone
- pokojný nádych nosom na tri fázy/ nádych, zadržanie, výdych na 8 dôb/ vydychovať na spoluhlásku „s“, potom krátke „s“ na báze staccata
- hlasové cvičenia začínať vždy brumendom zhora a potom na rôzne vokály a postupne ich obmieňať
- hlasové cvičenia maximálne v rozsahu sexty
- dbať na správnu výslovnosť pri spievaní piesní
- postupová skúška pozostáva z 2 – 3 piesní s klavírnym doprovodom

5.2.2. Výtvarný odbor

- schopnosť sústrediť sa dostatočne dlho na prácu
- schopnosť pracovať so základnými výtvarnými materiálmi a prostriedkami
- schopnosť výtvarného vyjadrenia danej témy
- schopnosť pracovať v kolektíve

6. Priebeh štúdia, spôsob a podmienky ukončovania štúdia

6.1. Priebeh štúdia

Individuálne vyučovanie v 1. – 4. ročníku 1. stupňa základného štúdia s časovou dotáciou 1,5 hodiny týždenne, sa uskutočňuje dvakrát do týždňa. Na písomnú žiadosť zákonného zástupcu žiaka môže riaditeľ školy povoliť spojenie dotácie v jednu časovú jednotku.

V odôvodnených prípadoch môže riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka oslobodiť žiaka od dochádzky na povinné predmety – štvorročná alebo komorná hra, hra v súbore alebo v orchestri.

Vekovo starší žiak, bez získania primárneho umeleckého vzdelania, môže absolvovať skrátené dvojročné štúdium primárneho umeleckého vzdelávania podľa UP č. 9, ktoré sa môže skrátiť na 1 rok kontrahovaním ročníkov.

Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý dosiahne na konci druhého polroka alebo po opravných skúškach aspoň stupeň celkového hodnotenia prospel. Na odporúčanie triedneho učiteľa je možné mimoriadne nadaného žiaka, po vykonaní postupových skúšok zo všetkých predmetov, preradiť do vyššieho ročníka aj na konci prvého polroka.

Do druhého stupňa základného štúdia môže byť zaradený žiak, ktorý úspešne absolvoval prvý stupeň základného štúdia.

Vo **výtvarnom odbore** nástup žiaka do 1. ročníka nie je podmienený absolvovaním prípravného štúdia. Počet žiakov v skupine a organizáciu vyučovania stanovujú Učebné plány schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. januára 2016 pod číslom 2016-8597/1575:1-10A0 pre základné umelecké školy s účinnosťou od 20. januára 2016.

Druhý stupeň základného štúdia je určený pre žiakov od 14 rokov. Prijatie žiaka do druhého stupňa nie je podmienené absolvovaním prvého stupňa.

Individuálny študijný program zameraný na prípravu na štúdium výtvarnej profesie na stredné alebo vysoké školy (tzv. skrátené štúdium alebo kurz), je organizovaný podľa UP. č. 54. Vek sa neurčuje.

6.2. Ukončovanie štúdia

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia, druhá časť prvého stupňa základného štúdia, druhý stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých sa ukončuje záverečnou skúškou.

Klasifikácia žiaka zo všetkých povinných a nepovinných predmetov sa uskutočňuje na konci prvého a druhého polroka príslušného školského roka. Celkové hodnotenie žiaka vychádza z výsledkov súhrnnej klasifikácie. Ak má žiak alebo zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti klasifikácie, môže do siedmich dní odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie, požiadať riaditeľa školy o preskúšanie. Ak príslušný predmet vyučuje riaditeľ školy, môže žiak alebo jeho zákonný zástupca požiadať o preskúšanie zriaďovateľa školy. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v klasifikačnom období z vyučovacieho predmetu klasifikovaný na základe komisionálnej skúšky. Preskúšanie sa uskutoční najneskôr do desiatich pracovných dní od doručenia žiadosti o preskúšanie. Výsledok preskúšania, ktorý je konečný, oznámi riaditeľ školy písomne žiakovi alebo zákonnému zástupcovi žiaka do troch pracovných dní od určeného termínu preskúšania. Riaditeľ školy môže nariadiť okamžité preskúšanie ak zistí, že učiteľ porušil pravidlá klasifikácie a hodnotenia. Preskúšanie sa uskutoční do troch dní.

Žiaci prípravného štúdia sa neklasifikujú, ich štúdium je prípravou na prijatie do základného štúdia.

Žiak školy sa klasifikuje na základe výsledkov komisionálnej skúšky ak:

- a) koná záverečnú skúšku z hlavného predmetu podľa §7 ods. 1,
- b) je zaradený do vyššieho ročníka na konci prvého polroka predchádzajúceho ročníka podľa § 6 ods. 2,
- c) koná opravné skúšky podľa § 10,
- d) pri postupových skúškach z hlavného predmetu na zaradenie do rozšíreného štúdia,
- e) žiak alebo jeho zákonný zástupca požiada o preskúšanie podľa § 9 ods. 3, 4 alebo keď sa preskúšanie koná z podnetu riaditeľa školy podľa § 9 ods. 5

Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov a tvoria ju odborníci pre príslušný predmet alebo umelecký odbor. Členov komisie menuje riaditeľ školy. O vykonaní skúšky vyhotoví komisia protokol, ktorý potvrdia všetci členovia svojimi podpismi.

Ak žiak alebo zákonný zástupca žiaka neuhrádza čiastočnú úhradu nákladov na štúdium, možno štúdium ukončiť k 31. januáru alebo k 30. júnu.

7. Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania

Vyučovanie na primárnom stupni umeleckého vzdelávania je charakteristické systematickou a trpezlivou prácou s dieťaťom ako osobnosťou. Buduje a rozvíja sa jeho umelecké nadanie, a to ako

zložka predpokladová (vlohy, schopnosti), tak i zložka aktivačná (zmysel pre prácu, pravidelnú prípravu).

Absolvovaním primárneho umeleckého vzdelania získa žiak základy hudobnej a výtvarnej gramotnosti. Dokáže stanovený čas sústredene pracovať a náležite reagovať, používať základnú odbornú terminológiu, prezentovať sa na koncertoch, vystúpeniach, výstavách a projektoch. Získava schopnosť sebareflexie, zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, dokáže zhodnotiť svoje pokroky. Primerane svojmu veku a schopnostiam dokáže tvoriť a prijímať umenie, oceniť jeho hodnotu a význam vo svojom živote.

7.1. Pedagogické stratégie

Edukačný proces je nutné realizovať v duchu demokracie a humanizmu v priaznivom estetickom prostredí a priateľskej atmosfére. Prioritou je formovanie osobnosti výchovou k umeleckým hodnotám. Aplikovaním motivujúcich a kreatívnych metód inovovať vzdelávanie a vyučovanie zatriktívniť tvorbou medziodborových projektov.

III. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov

Hodnotenie výsledkov vzdelávania žiakov poskytuje samotným žiakom, ale hlavne ich rodičom informáciu o zvládnutí vzdelávacieho programu, o napredovaní žiaka, jeho umeleckej aktivite, možných rezervách a dosahovaných výsledkoch v danej umeleckej oblasti. Súčasťou hodnotenia sú triedne, interné a verejné vystúpenia žiaka, súťaže, výstavy. Hodnotenie a klasifikácia je realizovaná v súlade s platnou vyhláškou o základnej umeleckej škole. V procese hodnotenia je dôležité uplatňovať objektivitu s prihliadnutím na osobnosť dieťaťa a veľkosť jeho talentu a vrodéných daností.

2. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Vnútroškolská kontrola a hodnotenie práce pedagogických zamestnancov je prostriedkom na zvýšenie disciplíny, zodpovednosti a aktivity, motiváciou k realizácii stanovených cieľov a úloh. V hodnotení výsledkov práce učiteľa sa zohľadňuje:

- dodržiavanie pracovnej disciplíny
- sebvzdelávanie učiteľa
- príprava žiakov na interné a verejné vystúpenia
- účasť a úspešnosť žiakov na súťažiach, festivaloch a výstavách
- organizácia koncertov, vystúpení a inštalácia výstav
- ochota spolupracovať na projektoch školy
- prezentácia vlastnej tvorby, práca v súboroch, korepetície
- iniciatíva učiteľa pri získavaní nových žiakov
- práca v samosprávnych orgánoch školy
- práca vedúcich oddelení a predmetových komisií
- vedenie knižnice, notového archívu a skladu s materiálom
- starostlivosť o výpočtovú techniku, aktualizácia webovej stránky, výroba plagátov, bulletinov a programov koncertov

Kontrola a hodnotenie prebieha priebežne pri vyhodnocovaní mesiaca na pravidelných pracovných poradách, na zasadnutiach pedagogickej rady a formou hospitácií. Výsledky sa

stávajú podkladom pre stanovenie výšky finančného ohodnotenia zamestnancov v podobe osobného príplatku.

3. Hodnotenie školy

Ciele a úlohy vzdelávania a ďalšieho rozvoja školy sú stanovené v koncepčnom zámere, vypracovávanom v pravidelných dvojročných intervaloch a Školskom vzdelávacom programe. Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- reálnosť stanovených cieľov
- plnenie úloh
- odbornú úroveň pedagógov
- vzťah učiteľ – žiak – rodič

Kritériom pre hodnotenie je:

- spokojnosť žiakov a rodičov
- kvalita výsledkov
- spokojnosť učiteľov, dobrá sociálna klíma, tvorivá atmosféra
- hodnotenie zriaďovateľom, Radou školy a Štátnou školskou inšpekciou

Nástroje na zisťovanie stavu úrovne školy:

- počet absolventov, ktorí ukončili kompletné základné umelecké vzdelanie absolventskou skúškou
- počet žiakov prijatých na konzervatóriá a stredné, prípadne vysoké školy s umeleckým alebo umelecko-pedagogickým zameraním
- počet nových záujemcov o štúdium v jednotlivých umeleckých odboroch
- analýza úspešnosti interných i verejných vystúpení žiakov
- analýza umiestnenia žiakov na regionálnych, celoslovenských a medzinárodných súťažiach, festivaloch, prehliadkach a výstavách
- oslovanie k spolupráci a dopyt po vystúpeniach našich žiakov a pedagógov zo strany obce, rôznych organizácií a inštitúcií a ich následná spätná odozva na tieto aktivity

IV. ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

HUDOBNÝ ODBOR – PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA, HUDOBNÁ NÁUKA

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Poslaním predmetov PHV (prípravná hudobná výchova) a HN (hudobná náuka) je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti.

PHV a HN sú nadväzujúce predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok. Obsah, formy a metódy práce sa rozvíjajú a postupne transformujú od počiatočného činnostného charakteru (spev, rytmické, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti spojené s kolektívnou hrou na ľahko ovládateľných nástrojoch) cez postupné nadobúdanie vedomostí (hudobná teória, poznatky o hudobných nástrojoch a uplatnení hudby v živote človeka a spoločnosti) až po sústredenú percepciu a analýzu hudobného diela s jeho zaradením do kontextu dejinného vývoja.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. Predmety pripravujú a dopĺňajú inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzujú na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehľbujú ich, zovšeobecňujú a uvádzajú do širších súvislostí celej hudobnej kultúry. Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium.

CIELE PREDMETOV

Predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- záujem o počúvanie a porozumenie hudobnému umeniu,
- poznanie vychádzajúce z poskytovaného zážitku,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze, spoznávanie významu hudobných tvarov a štruktúr,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a štýloch, hlavných umeleckých smeroch a druhoch, schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby),
- kľúčové kompetencie žiakov, kultivovanie ich osobnosti po stránke umeleckej a motivovanie k celoživotnému vzdelávaniu,
- záujem o potrebu zmysluplnej aktivity, tvorivosti a kultivovanie vizuálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti,
- vytváranie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia, rešpektovanie a toleranciu hodnôt iných kultúr,
- vlastné hudobné vyjadrenie a hľadanie hudobných tvarov (gestá, motívy, malé hudobné celky).

PROFIL ABSOLVENTA

Po absolvovaní PHV je žiak pripravený k výučbe hry na nástroji (spevu).

Po ukončení 1. časti I. stupňa základného štúdia majú absolventi osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti, získali základy pre celoživotné učenie sa a pre rozvíjanie svojich kompetencií. Vážia si seba aj druhých, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a spolupracovať, sú vnímaví k potrebám iných. Získali základy používania odbornej terminológie a komunikácie v oblasti hudby. Úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu.

Po ukončení 2. časti I. stupňa základného štúdia predmetu hudobná náuka majú absolventi osvojené a upevnené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti a sú pripravení na štúdium na konzervatóriu

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA

Prípravné štúdium

Žiaci na konci **1. polroku** prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ jednoduché piesne v rozsahu $c^1 - a^1$
- ✓ hudobno-pohybové, hudobno-dramatické činnosti a hudobné hry
- ✓ hra na detských melodických a rytmických nástrojoch, hra na tele
- ✓ melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniak a detských textov

Výkonový štandard

- ✓ interpretujú jednoduché piesne
- ✓ využívajú pri speve správne základy speváckych návykov
- ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu
- ✓ zahrajú na detských nástrojoch a na tele – samostatne aj v skupine

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ zvuky hudobné a nehudobné, ľudské hlasy. Kontrasty v hudbe
- ✓ krátke vokálne a inštrumentálne skladby
- ✓ melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, krok, skok)
- ✓ vlastnosti tónu – výška, dĺžka, farba, dynamika
- ✓ párne a nepárne metrum
- ✓ elementárne tonálne a harmonické vzťahy

Výkonový štandard

- ✓ rozlišujú zvuky a tóny a ich farby
- ✓ rozlišujú kontrastné výrazové polohy
- ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich
- ✓ rozoznávajú vlastnosti tónu
- ✓ rozoznávajú sluchom párny a nepárny takt
- ✓ reagujú na elementárny harmonický pohyb

Žiaci na konci **2. polroku** prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ jednoduché piesne v rozsahu oktávy $c^1 - c^2$
- ✓ hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti a hry
- ✓ kreatívne hudobné hry na osvojenie výrazových prostriedkov hudby, elementárna improvizácia a prekompozícia

Výkonový štandard

- ✓ interpretujú jednoduché piesne
- ✓ reproduktujú krátke rytmické alebo melodické motívy a detské piesne samostatne alebo v skupine so sprievodom detských ľahko - ovládateľných nástrojov a/alebo hrou na tele (ostínateľné sprievody)

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ kontrasty v hudbe (doplniť o vyššie - nižšie, nežne - rázne, veselo - smutne a pod.)
- ✓ hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy (ženský, mužský, detský)
- ✓ melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, menší a väčší krok, skok), vlastnosti tónu - výška, dĺžka, farba, dynamika v širšom spektre
- ✓ krátke vokálne a inštrumentálne skladby
- ✓ párnny a nepárny takt
- ✓ elementárne tonálne a harmonické vzťahy

Výkonový štandard

- ✓ rozlišujú diferencované výrazové polohy
- ✓ rozlišujú hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy
- ✓ orientujú sa v časopriestore hudby
- ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich
- ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu v dvojdobom a trojdobom metre sluchom
- ✓ rozlišujú elementárne tonálne a harmonické vzťahy sluchom

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Obsahový štandard

- ✓ základná hudobná abeceda (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, noty $c^1 - c^2$), basový kľúč (informatívne)
- ✓ nota celá, polová, štvrtová, dvojica osminových nôt a pomlčky, opakovacie znamienko
- ✓ základné tempá a zmeny - rýchlo, pomaly, krokom, zrýchľovať, spomaľovať
- ✓ pochod, tanec, uspávanka

Výkonový štandard

- ✓ dokážu prečítať notový zápis interpretovanej skladby
- ✓ ovládajú základy notopisu (nota celá, polová, štvrtová, pomlčky, husľový a basový kľúč)
- ✓ reagujú na zmeny tempa a metra
- ✓ rozlišujú základné výrazové polohy hudby

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti prvého stupňa - základného štúdia:

Ovládanie základných hudobno-náukových pojmov:

- notová osnova, husľový kľúč,
- zvuk, tón, nota,
- dĺžka nôt, pomlčky, výška nôt,
- základné dynamické znamienka, opakovacie znamienko,
- taktová čiara, takty 2/4, 3/4, 4/4, rytmické cvičenia,

- intonácia ľudovej piesne sprevádzaná hrou na DHN alebo hrou na tele.

HUDOBNÁ NÁUKA – 1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B

Ročník: Prvý

Zameranie: Hudobná náuka

Časová dotácia: 1 hodina týždenne

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ jednohlasné melódie a piesne bez náročných skokov
- ✓ rytmické a rytmicko-melodické hry
- ✓ základné metrické hodnoty dvojdobého a trojdobého taktu s rozlišovaním prízvučnej a neprízvuchnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík), taktovanie dvojdobého a trojdobého taktu
- ✓ vokálno-inštrumentálne, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické hry

Výkonový štandard

- ✓ intonujú jednoduché durové a molové melódie
- ✓ interpretujú základné metrické hodnoty s rozoznaním prízvuchnej doby
- ✓ vytvárajú sprievod k jednoduchým piesňam na detských melodicko-rytmických nástrojoch
- ✓ vytvárajú rytmické a rytmicko-melodické útvary s použitím páru šestnástinových osminových nôt, štvrtovej, štvrtovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvrtých taktach a s udávaním základného metra

PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ sústredené počúvanie krátkych skladbičiek rôzneho charakteru, hudobných rozprávok, verbalizácia zážitku, určenie nálady
- ✓ identifikácia použitých výrazových prostriedkov hudby na základe ich počúvania (pohyb melódie, dynamika, tempo, metrum, durový a molový charakter skladby, tónina)
- ✓ rytmicko-melodické cvičenia a hry s následným prevedením do znakovnej podoby
- ✓ transpozícia

Výkonový štandard

- ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a hudobné rozprávky a verbálne vyjadria zážitok z nich
- ✓ rozlišujú charakter dur a mol
- ✓ zapisujú krátke rytmické motívy, vytvárajú rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizujú a melodizujú riekanky a detské texty, transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne)

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Obsahový štandard

- ✓ notová osnova, takt, taktová čiara, opakovacie znamienko
- ✓ noty c -g², posuvky
- ✓ durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón. 2/4, 3/4, 4/4 takt

- ✓ stupnica, legato, staccato
- ✓ dynamické značky - p, mf, f, crescendo, decrescendo
- ✓ tempové značenie - moderato, allegro
- ✓ abreviatúry - prima volta, seconda volta, opakovacie znamienko

Výkonový štandard

- ✓ ovládajú notopis husľového kľúča ($c^1 - g^2$)
- ✓ ovládajú notopis basového kľúča ($c - c^1$)
- ✓ rozpoznávajú stupnicu dur a mol
- ✓ poznajú trojzvuk
- ✓ ovládajú základnú terminológiu podľa obsahového štandardu

Ročník: Druhý

Zameranie: Hudobná náuka

Časová dotácia: 1 hodina týždenne

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ interpretácia jednohlasných melódií a piesní bez náročných skokov so sprievodom, jednoduchý dvojhlas a kánon
- ✓ intonácia
- ✓ počúvanie skladieb, aktívna percepcia a verbalizácia zážitku (hudobný príbeh, záhady hudby)
- ✓ komplementárne vokálne a inštrumentálne činnosti do skladieb alebo ich úryvkov
- ✓ rytmizácia a melodizácia detských veršov, vlastných textov s použitím trioly, synkopy, bodkovaného rytmu, predtaktia. 3/8 takt
- ✓ transpozícia
- ✓ intervaly, kvintakord a obraty – identifikácia
- ✓ zvukovo kontrastné nástroje a ich zvuková charakteristika (farba), tiež ľudské hlasy

Výkonový štandard

- ✓ rozlišujú jednohlasný spev od viachlasného spevu, realizujú kánonický spev
- ✓ intonujú melodické motívy, durový a molový kvintakord, príp. s pridanou oktavou
- ✓ vnímajú krátke skladby a reagujú na ne vlastnou činnosťou
- ✓ ovládajú rytmické členenie a základné taktovacie schémy
- ✓ identifikujú metrum skladby a určia príp. rytmické zvláštnosti
- ✓ transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne)
- ✓ rozlišujú sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy
- ✓ rozlišujú zvukovo kontrastné nástroje, ovládajú delenie do skupín

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Obsahový štandard

- ✓ orientácia v durových stupniciach do 3 # a 2b
- ✓ dynamické označenia pp, ff. tempové označenia allegretto, adagio, fermáta, ligatúra,

ritardando, accelerando, predtaktie, synkopa, triola.

Výkonový štandard

- ✓ orientujú sa v durových a molových stupniciach do 3# a 2b
- ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu

Ročník: Tretí

Zameranie: Hudobná náuka

Časová dotácia: 1 hodina týždenne

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ interpretácia detských ľudových a umelých piesní aj s klavírnym sprievodom
- ✓ intonácia intervalov: veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta, veľká a malá sekunda ako paralela celého tónu a poltónu
- ✓ transpozícia
- ✓ počúvanie skladieb, aktívna percepcia
- ✓ ľudové piesne s rôznym obsahom a funkciou (svadobné, žatevné, uspávanky, vojenské atď.), delenie podľa regiónu
- ✓ durový a molový charakter piesní a skladieb, veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta

Výkonový štandard

- ✓ reprodujú jednoduchý rytmicko-melodický útvar
- ✓ ovládajú dvojhlasný spev a spev v kánone
- ✓ analyzujú súčasne znejúce dve alebo tri melodické pásma, resp. dve pásma so sprievodom
- ✓ transponujú tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy
- ✓ rozlišujú piesne a skladby podľa obsahu a určia primerané výrazové prostriedky, aktívne využívajú melodickú, rytmickú, metrickú, tempovú a tonálnu predstavivosť a hudobnú pamäť pri počúvaní a kolektívnych činnostiach

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Obsahový štandard

- ✓ pomenovanie stupňov v stupnici: prima - oktava a ich kvalita
- ✓ durové a molové stupnice do 4# a 4bé, rovnomenné a paralelné
- ✓ predtaktie
- ✓ kánon, jednodielna, dvojdielna a trojdielna malá piesňová forma
- ✓ nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá

Výkonový štandard

- ✓ rozoznávajú intervaly, poznajú princípy ich tvorenia
- ✓ ovládajú stupnice do štyroch predznamenaní
- ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu
- ✓ rozlišujú nástroje a nástrojové skupiny orchestra

Ročník: Štvrtý

Zameranie: *Hudobná náuka*

Časová dotácia: *1 hodina týždenne*

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

INTERPRETAČNÉ A PERCEPČNÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ durové a molové melódie, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty
- ✓ aplikovanie intonačných a rytmických postupov v sluchovej analýze: rozlišovanie durových alebo molových charakterov piesní a skladieb, základných intervalov, durových a molových kvintakordov a ich obratov
- ✓ hlavné harmonické funkcie v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, hlavné harmonické funkcie ako zdroj určitého napätia a ukladania v hudbe
- ✓ rytmický dvojhlas alebo trojhlas (rytmy tancov)
- ✓ krátke melodicko-rytmické tvary a ich logické kombinácie vo vzťahu k mimohudobnej predstave - elementárna kompozícia
- ✓ ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec
- ✓ analýza malých foriem z tematického okruhu Pieseň a tanec na základe ukážok rôznych štýlových období

Výkonový štandard

- ✓ demonštrujú svoje kompetencie pri rozvíjaní hudobnej pamäte, intonačnej schopnosti a sluchovej predstavivosti intonáciou a zápisom motívov
- ✓ aplikujú teoretické poznatky z oblasti intervalov pri ich intonovaní
- ✓ sprevádzajú piesne základnými tónmi hlavných harmonických funkcií
- ✓ ovládajú striedanie pravidelného a nepravidelného rytmu
- ✓ demonštrujú získané kompetencie pri rytmických viachlasoch v skupinách pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi, zostavujú vlastné rytmické cvičenia
- ✓ orientujú sa v tematickom okruhu Pieseň a tanec s prihliadnutím na rôzne štýlové obdobia
- ✓ rozoznávajú ľudové a umelé piesne a poznajú ich sociálnu funkciu

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Obsahový štandard

- ✓ intervaly, kvintakordy a ich obraty
- ✓ stupnice durové a molové - princíp kvintového a kvartového kruhu
- ✓ zväčšená kvarta, resp. zmenšená kvinta, lydická stupnica
- ✓ melodické ozdoby
- ✓ hlavné harmonické funkcie

Výkonový štandard

- ✓ určujú intervaly, kvintakord dur, mol, zväčšený, zmenšený
- ✓ ovládajú stupnice dur, mol, lydická
- ✓ určujú základné melodické ozdoby
- ✓ rozlišujú základný harmonický priestor

Požiadavky na záverečnú skúšku na konci 4. ročníka, 1. časti, I. stupňa základného štúdia (vedomostný test)

- tón a jeho vlastnosti
- stupnice a ich delenie
- určovanie predznamenanania stupníc na základe (princípe) kvintového a kvartového kruhu
- písanie všetkých základných durových a molových stupníc
- intervaly, ich delenie a princíp tvorenia veľkých, malých a čistých intervalov
- durový a molový kvintakord a ich obraty
- základné hudobné pojmy
- Barok, Klasicizmus, Romantizmus – stručná charakteristika období, ich hlavné znaky
- najznámejší hudobní skladatelia spomínaných období a ich svetoznáme diela

PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Základný stupeň:

- vokálne, rytmické, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné schopnosti a zručnosti na úrovni 4. ročníka
- orientácia v notovom zápise a vytváranie rytmického viachlasu
- sledovať súčasne znejúce dve alebo tri melodické pásma, resp. dve pásma so sprievodom
- rytmizácia rytmických útvarov s predtaktím, synkopou, triolou, striedavé takty
- spev podľa jednoduchého notového zápisu
- preniesť jednotlivé tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy
- určiť metrum skladby
- hra jednoduchých piesní na melodicko-rytmických nástrojoch, vytváranie sprievodu
- jednoduchá komunikácia v kolektíve prostredníctvom hudobných činností – rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy
- znalosť hudobnej teórie podľa obsahu učebných osnov – základné učivo
- k zvolenej téme nájsť potrebné informácie z dostupných zdrojov (literatúra, internet)
- rozlíšenie durového a molového charakteru skladby sluchovou analýzou
- sluchovo rozlíšiť zvukový charakter hudobných nástrojov symfonického orchestra, vokálne a inštrumentálne komorné zoskupenia a jednotlivé ľudské hlasy

Rozširujúci stupeň:

- čistá intonácia, spev z listu
- intonácia intervalov pomocou nápevov piesní
- spev dvojhlasných piesní a kánonu k ľudovým piesňam
- harmonizácia diatonickej melódie hlavnými harmonickými funkciami
- znalosť hudobnej teórie podľa obsahu učebných osnov – rozširujúce učivo
- sluchová analýza intervalov

2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: Hudobná náuka

Časová dotácia: 1 hodina týždenne

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

Tematické okruhy:

- ✓ ľudský hlas a jeho uplatnenie v tvorbe skladateľov, inštrumentálna hudba so zreteľným, ľahko identifikovateľným programom)
- ✓ od baroka ku klasicizmu a romantizmu
- ✓ gotika (informatívne), renesancia (informatívne), impresionizmus v hudbe
- ✓ rozšírenie sluchovej orientácie v časopriestore hudby (interval, akord, stupnica, dynamika, agogika, frázovanie)
- ✓ hudobno-dramatický projekt alebo referát na vybranú tému

Výkonový štandard

- ✓ verbalizujú zážitok z hudby,
- ✓ identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (tvár a dráma hudby),
- ✓ rozlišujú dynamiku, tempo a agogiku interpretovaných a počúvaných skladieb,
- ✓ rozpoznávajú v počúvaných skladbách charakteristické znaky jednotlivých štýlových období (barok, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus)
- ✓ rozpoznávajú všetky intervaly v rámci oktávy vrátane sexty a septimy, kvintakordy aj v obratoch, diatonické tóniny a cirkevné módy (lydická, mixolydická), celotónová, príp. dórská
- ✓ vypracujú referát alebo vytvoria 1 kolektívny tematický celok podľa výberu žiakov

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Obsahový štandard

- ✓ kvintakord zväčšený, zmenšený, modalita, tónina, modulácia, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická
- ✓ pieseň, opera, opereta, muzikál, melodráma, pieseň bez slov, šansón, populárne piesne súčasnosti, gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, a capella, kantáta, oratórium, omša

Výkonový štandard

- ✓ identifikujú kvintakordy a ich obraty: durový, molový, zväčšený, zmenšený
- ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu

Ročník: Druhý

Zameranie: Hudobná náuka

Časová dotácia: 1 hodina týždenne

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

- ✓ percepčná analýza programovej hudby
- ✓ tematický okruh Vzťah obsahu a formy -pestovanie obraznej predstavy hudobného diela
- ✓ komplexná orientácia v časopriestore hudby (intonačne, s pomocou hudobných nástrojov, v notovom zázname)
- ✓ analýza zväčšovania a zmenšovania napätia vo vzťahu akordov v rámci klasickej harmonickej kadencie

Výkonový štandard

- ✓ charakterizujú a analyzujú znaky jednotlivých štýlových období v počúvaných skladbách (barok, klasicizmus, romantizmus, renesancia, impresionizmus)
- ✓ verbalizujú zážitok z hudby a identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (dráma hudby - forma, obsah a ich vzťah)
- ✓ analyzujú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku
- ✓ rozlišujú základný harmonický pohyb I, IV, V

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Obsahový štandard

- ✓ cyklická skladba, interpretácia
- ✓ sonáta, sonatina, suita
- ✓ concerto grosso, koncert, kadencia, symfónia, symfonická báseň
- ✓ piesňová forma, fúga, variácie, rondo, sonátová forma
- ✓ formy a žánre populárnej hudby podľa výberu učiteľa a žiakov

Výkonový štandard

- ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu

Ročník: Tretí

Zameranie: Hudobná náuka

Časová dotácia: 1 hodina týždenne

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

PERCEPČNÉ A TVORIVÉ ČINNOSTI

Obsahový štandard

Tematické okruhy:

1. dejiny hudby - periodizácia, význam hudby v živote človeka v minulosti a súčasnosti
 2. hudobný život okolo nás, sociálna funkcia hudby. Typické znaky jednotlivých období v počúvaných skladbách
- ✓ harmonické cítenie nadväzuje na 2. ročník aj sledovaním zmien jedného alebo dvoch tónov v súzvukoch - rozvíjanie

- ✓ komplexná melodická a harmonická orientácia v skladbe analýzou krátkych skladbičiek alebo úryvkov z obdobia klasicizmu a raného romantizmu

Výkonový štandard

- ✓ identifikujú celkový výraz, tonalitu, melodiku a základný harmonický pôdorys skladby (percepčná analýza skladby)
- ✓ rozoznávajú typické znaky štýlových období
- ✓ usporadúvajú jednotlivé hudobné štýly chronologicky
- ✓ poznajú sociálnu funkciu hudby
- ✓ identifikujú významné osobnosti hudobného života
- ✓ ovládajú prehľad súborov a telies interpretačného umenia
- ✓ vytvoria prezentáciu (alebo referát, esej, scenár, úvodné slovo ku koncertu a pod.) na vybranú tému individuálne alebo v skupine

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Obsahový štandard

- ✓ motív, téma, hudobné predvetie a závetie, hudobná veta, coda
- ✓ modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba
- ✓ dominantný septakord, akordické značky a ich význam v hudbe
- ✓ periodizácia dejín hudby; doplnenie o renesanciu, neofolklorizmus
- ✓ rôznorodosť smerov, druhov a žánrov v hudbe 20. a 21. storočia

Výkonový štandard

- ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.

Požiadavky na záverečnú skúšku na konci 3. ročníka, 2. časti, I. stupňa základného štúdia (vedomostný test)

- stupnice dur, mol (aj harmonická a melodická)
- paralelné a modálne stupnice
- veľké, malé, zväčšené a zmenšené intervaly
- durové, molové, zväčšené a zmenšené kvintakordy a ich obraty
- základné harmonické funkcie – kadencie
- septakordy a ich obraty
- základné hudobné pojmy
- Barok, Klasicizmus, Romantizmus – podrobná charakteristika období, popis hlavných znakov
- najznámejší hudobní skladatelia spomínaných období a ich svetoznáme diela
- počúvanie hudby – správne určenie hudobnej ukážky

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania

- Absolvent sekundárneho umeleckého vzdelávania dokáže analyzovať priebeh hudobného diela, vníma vzájomné vzťahy medzi jednotlivými druhmi umenia, vie rozoznať vokálne, inštrumentálne a vokálno-inštrumentálne skladby.
- Ovláda hudobno-náukové pojmy, orientuje sa v dejinách hudby a vie zaradiť jednotlivých skladateľov a ich diela do období.

- Zvládne rytmický zápis v rôznych taktach, ovláda všetky dur a mol stupnice, intervaly, akordy /kvintakordy, septakordy a ich obraty/, základné harmonické funkcie s využitím pri jednoduchom hudobnom sprievode.
- Je schopný verbálne vyjadriť svoje pocity a postrehy vo vzťahu k hudbe a jej vplyvu a účinku na seba a svoje okolie.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

NÁUKA O HUDBE

Ročník: prvý – štvrtý

***Zameranie:** Náuka o hudbe*

***Časová dotácia:** 1 hodina týždenne*

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náuka o hudbe sa vyučuje na II. stupni základného štúdia a je vyššou úrovňou umeleckého vzdelania. Nadväzuje na obsah a dosiahnuté kompetencie na I. stupni základného štúdia a približuje odborné kompetencie k úrovni žiaka maturitného ročníka konzervatória. Zameriava sa z väčšej časti na oblasť hudobnej teórie, hudobných foriem, systematiky hudobných nástrojov a dejín hudby, ale i na rozvíjanie intonačnej spôsobilosti, sluchovej a perцепčnej analýzy a estetiky. Výkonové a obsahové štandardy predmetu náuka o hudbe na II. stupni ZUŠ vychádzajú z požiadaviek pre uchádzačov o štúdium na učiteľských fakultách, po rozšírení v rámci Školského vzdelávacieho programu môžu byť upravené pre potreby prijímacích skúšok na vysoké školy umeleckého zamerania (interpretácia, kompozícia, dirigovanie, teória hudobného umenia, dramaturgia a manažment hudobného umenia) a na štúdium hudobnej vedy. Môže byť aj súčasťou iných študijných zameraní ako voliteľný predmet.

ŠPECIFICKÉ CIELE

Štúdium rozširuje už získané kompetencie v oblasti teoretických vedomostí, perцепčných schopností i zručností a hlbšie preniká do poznania hudobnej štruktúry; v predmete náuka o hudbe ide nielen o zväčšenie objemu teoretických poznatkov s priamym prepojením na hudbu, ale i o ďalšie rozvíjanie cítenia a vnímania obsahu hudobného diela a pochopenie zastúpenia a významu hudby v živote človeka. Sú to predovšetkým:

- rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov, kultivovanie ich osobnosti po stránke etickej, estetickej a umeleckej
- kultivovanie vizuálnej, sluchovej a jazykovej gramotnosti
- hlbšie poznanie štruktúry, tvarovosti a výrazových prostriedkov hudby vo vzťahu k obsahu a účinku hudobného diela
- získanie hlbších poznatkov o umeleckej tvorbe a kultúre
- vnímanie, prijímanie a rozlišovanie hodnôt iných kultúr
- rozlišovanie umeleckých smerov, štýlov, druhov a žánrov v širšom spektre
- nachádzanie paralel hudobných zákonitostí s inými druhmi umenia i v kontexte živých procesov

- chápanie hudby v kontexte historického vývoja
- sledovanie súčasného diania v oblasti hudby a schopnosť samostatne posudzovať, vyjadriť svoj názor a motivovať iných ľudí k prijímaniu hudobného umenia

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- intonácia a sluchová analýza v nadväznosti na diatoniku dur a mol: Chromatické, celotónové, modálne ľudové a stredoveké melódie. Rozložené akordy, troj- a štvorhlasná úprava durového a molového kvintakordu, dominantného septakordu a obratov, hlavné a vedľajšie akordy. Striedavé a chromatické priechodné tóny (stúpajúce a klesajúce citlivé tóny)
- rytmus - rozšírenie zručností: Rytmický viachlas, striedavé takty, zložené takty, nepravidelné členenie, cvičenia s použitím triol, synkopy, bodkovaného rytmu, kvintoly a septoly, presúvanie akcentov, rytmické figúry tancov v etnickej hudbe rôznych kultúr a ich prieniky do súčasnosti
- základná hudobná náuka: Kostry melodického sledu, základy akustiky, alikvotné tóny, C kľúče, rozšírenie terminológie o artikulačné značky, melodické ozdoby, abreviatúry, tempové označenia, stupnice (všetky), akordy terciovej stavby
- náuka o harmónii: Hlavné funkcie, obraty kvintakordu a ich funkčné pôsobenie (opakovanie z I. stupňa), vedľajšie funkcie, tóninový skok a modulácia, vznik a funkcia alterovaných akordov, mimotonálne akordy k hlavným harmonickým funkciám, hlavné a vedľajšie septakordy, akordy vyšších terciových sústav, harmonizácia piesní
- náuka o kontrapunkte: Základy kontrapunktických techník (jednoduchý, imitačný, permutačný), tvorba druhého hlasu v ľudovej praxi (tercovanie), tvorba melodického basu, zákonitosti lineárneho vedenia viacerých hlasov
- náuka o hudobných formách a druhoch: Motív, motivická práca, téma, veta, súvetie, jednodielne, malé a veľké dvoj- a trojdielne formy, voľné formy, variácie, rondová forma, polyfónia, kontrapunkt, invencia, ricercar, passacaglia, fúga, sonátová forma, cyklické formy suite, sonáta, symfónia, vokálne a vokálno-inštrumentálne formy komorné, koncertné a hudobnoscénické (upevnenie a rozšírenie poznatkov z I. stupňa štúdia), motivické podobnosti v častiach cyklických skladieb, formové kostry v ľudovej inštrumentálnej praxi, džezovej improvizácii a populárnej hudbe
- náuka o hudobných nástrojoch: Nástroje symfonického, dychového a tanečného orchestra, základné konštrukčné princípy nástrojov - triedenie, zvukové charakteristiky, komorné nástrojové zoskupenia, kombinácie farieb, elektronické nástroje a nástroje, používané v populárnej hudbe a džeze, slovenské ľudové hudobné nástroje, nástroje iných etnických skupín, ľahko ovládateľné nástroje, melodické (zobcová flauta, priečna flauta, husle a pod.) a harmonické (klavír, akordeón, gitara a i.) nástroje a ich využitie pri inštrumentácii piesní pre detské a amatérske kolektívy
- percepčná analýza hudobného diela: Vnímanie, voľné asociácie, brainstorming, charakteristika použitých výrazových prostriedkov hudby, prepojenie voľných asociácií s použitými hudobnými prostriedkami, prepojenie hudby s inými druhmi umenia a s vývojom spoločnosti v dejinných súvislostiach, základný, harmonický, formový, kompozičný a štýlový rozbor skladby

- dejiny hudby: Rozšírenie o oblasť stredoveku a oblasť hudby 20. a 21. storočia v jej štýlovej a žánrovej rozmanitosti, prelínanie hudobných štýlov a žánrov minulosti a súčasnosti a etnicita, prehľad najvýznamnejších diel z dejín hudby, skladatelia - diela - kontexty

KOMPETENCIE

- analyzujú hudobnú štruktúru po stránke tonálnej, melodickej, intervalovej, rytmickej a harmonickej v rozsahu preberaného učiva (podľa obsahového štandardu)
- reprodukovujú zložité rytmické útvary samostatne aj v rytmickom viachlase
- určia tóninu, metrum, tempo a všetky použité výrazové prostriedky hudby na základe počutia s použitím notového záznamu
- určia harmonický pôdorys skladby
- vytvoria jednoduchý kontrapunkt k danej melódii
- určia hudobný druh, formu, žáner, popíšu formotvorné zložky a zákonitosti
- popíšu a zatriedia hudobné nástroje
- verbálne analyzujú vzťah formy k obsahu hudobného diela
- zaradia vybranú skladbu do historického kontextu - všeobecných dejín i dejín umení
- zatriedia počutú skladbu do štýlového obdobia
- poznajú hlavné témy vybraných skladieb základnej hudobnej literatúry (podľa výberu učiteľa)
- dokážu samostatne zozbierať, vytriediť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov k vybranej skladbe
- dokážu vytvoriť dramaturgiu tematického koncertu, úvodné a sprievodné slovo ku koncertu či programový bulletin
- ovládajú základy práce s hudobnými softvérmi

HUDOBNÝ ODBOR – ODDELENIE SLÁČIKOVÝCH NÁSTROJOV,

HRA NA HUSLIACH

1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na husliach*

Časová dotácia: *1,5 hodín týždenne*

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hra na husliach predstavuje vysoké nároky na hudobné a fyziologické dispozície žiaka. Jedným z predpokladov úspešnej hry na husliach je prvý kontakt dieťaťa s nástrojom. Je to začiatok, od ktorého závisí napredovanie budúceho huslistu. K tomu je potrebná nielen trpezlivosť, svedomitosť a tvorivá práca učiteľa, ale aj spolupráca s rodičmi. Základy hry na husliach môžu z fyziologického a psychologického hľadiska zvládnuť deti aj od piatich rokov, za predpokladu využitia ich prirodzenej pohyblivosti a schopnosti aktívneho sústredenia sa. Práca pedagóga a jej úspech závisí od ustavičnej kontroly všetkých činností, najmä od rozvíjania hudobnej predstavy a hudobného sluchového vnímania, pričom pedagóg musí vychádzať zo svojich odborných vedomostí a schopnosti ich uplatniť vo výchovno-vzdelávacom procese.

Vyučovací proces by mal prebiehať hrovou a zábavnou formou. V kompetencii pedagóga je voľba postupu výučby v závislosti na všeobecných dispozíciách žiaka použiteľných na dosiahnutie maximálneho učebného efektu. Pedagóg využíva nielen v praxi overené metodické postupy progresívnych husľových škôl, ale je vhodné oboznámiť sa s novými husľovými školami a metodikami, ktoré je možné kombinovať s vlastnými nápadmi. Základná umelecká škola pripravuje svojich žiakov na ďalšie štúdium s umeleckým zameraním a vychováva členov rôznych amatérskych súborov a skupín. Získavaním odborných vedomostí a praktických skúseností sa žiak stáva nielen interpretom, ale aj dostatočne vyspelým konzumentom hudby.

CIELE

Cieľom vyučovania žiakov 1. ročníka je rozvíjať záujem o hru na husliach, vytvárať kladný vzťah k svojmu nástroju, pestovať lásku k hudbe a umeniu. Vytvárať správne návyky v držaní nástroja a v činnosti oboch rúk, rozvíjať hudobné, sluchové a pohybové vnímanie, rytmickú a melodickú predstavivosť, naučiť ho čítať noty v G kľúči.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- oboznámenie žiaka s nástrojom a pomenovanie jednotlivých častí nástroja
správny postoj a držanie nástroja, vedenie sláčika po strunách
- zvládnutie základných prstokladov v prvej polohe na všetkých strunách, kladenie prstov cez struny, ponechávanie prstov na strunách
- dbať na kvalitu tónu a hladké prechody cez struny
- rozoznávať durový a molový kvintakord
- hra rôznymi časťami sláčika, kombinácie sláčikových ťahov - detaché, legato

- rozvíjanie rytmického cítenia, realizovať rytmické a melodické hry pozostávajúce z rôznych rytmických hodnôt – od osminových po celé noty a pomlčky
- počúvanie študijného materiálu, naučiť sa počúvať vlastnú hru
- techniku hry rozvíjať pomocou krátkych etúd, jednooktávových stupníc a modelových cvičení
- cvičenie hry spamäti

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Ovládanie nástroja:
 - neustála kontrola základného postoja a držania hudobného nástroja (pravá a ľavá ruka)
 - sebakontrola žiaka pri cvičení pred zrkadlom
- Zvládnutie základných prstokladov:
 - učiť žiaka rozoznávať výšku jednotlivých tónov malého a veľkého prstokladu pomocou polových a celých nôt
 - kontrola a sebakontrola žiaka pri hre tretím prstom v prvej polohe pomocou nižšej prázdnej struny
- Intonačná činnosť:
 - počúvanie rôznych hudobných žánrov prostredníctvom interpretácie učiteľa a rôznych nahrávok (MG, CD, PC, LP) so zameraním na študijný materiál
 - jednoduchá hra z listu (duo učiteľ – žiak, jednoduché melodické cvičenia)
 - častým predhrávaním učiteľa vytvárať u žiaka zmysel pre kvalitu husľového tónu
 - nácvik ľudovej piesne bez notového zápisu na základe počutia
- Rozvoj rytmického cítenia:
 - modelové cvičenia zamerané na nácvik rôznych ťahov sláčika a hladkých prechodov cez struny, pričom sa kontroluje správne vedenie sláčika a jeho nasadenie
 - rozvoj rytmického cítenia realizovať pomocou rytmických a melodických hier
- Estetický prejav: dbať na základné pravidlá počas interpretácie na verejnosti

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Ovládanie nástroja:
 - žiak má správny postoj a udrží nástroj pri hre bez klesania rúk
 - hrá celým sláčikom i jeho časťami v detaché a v legate
- Zvládnutie základných prstokladov:
 - ovládanie malého a veľkého prstokladu
 - pomenovanie hmatov prstokladu hudobnou abecedou
 - zvládnutie jednooktávových durových stupníc spamäti do troch krížikov s rozloženým kvintakordom
- Intonačná činnosť:
 - rozoznávať rozdiel medzi durovým a molovým akordom
 - hranie ľudových piesni bez notového zápisu (podľa nadania žiaka)
 - hranie jednoduchých modelových cvičení v rozsahu 4 až 5 tónoch zameraných na intonáciu malého a veľkého prstokladu na všetkých strunách
 - čítanie nôt podľa notového zápisu

- súhra s iným hudobným nástrojom (husle, violončelo, klavír)
- Rozvoj rytmického cítenia:
 - hranie stupníc v rôznych ťahových kombináciách (delenie sláka - detaché, legáto na jednej strune)
 - zmena kombinácií ťahu sláčka v rámci už hraných jednoduchých etúd žiakom
 - vytlieskavanie jednoduchých rytmov v rámci všetkých rytmických hodnôt (od osminových po celé noty a pomlčky)
- dbať na základné pravidlá počas interpretácie na verejnosti (príchod, úklon, správanie, postavenie na pódiu)

Verejné vystúpenie jeden krát polročne – triedny alebo interný koncert (vystúpenie s klavírnym sprievodom).

Hudobný materiál:

J. Beran – J. Čermák: Husľová škola I. diel
 V. Krůček: Škola husľových etúd I. diel
 O. Ševčík: op. 6/zošit I.
 J. Míčka: Elementární etudy 1. diel

Prednesové skladby:

L. Josef: Drobnosti
 J. Brahms: Petruška
 J. P. Rameau: Rigaudon
 J. S. Bach: Gavotta
 S. Suzuki: Husľová škola 1. diel
 W. A. Mozart: Allegretto
 S. Lukanijuk: Zajačik
 V. Kořínek: Prvý prednes
 CHRESTOMATIJA: Zborníky ľahkých prednesových skladieb

Ročník: Druhý

Zameranie: *Hra na husliach*

Časová dotácia: *1,5 hodín týždenne*

CIELE

Cieľom výučby v 2. ročníku je upevniť a prehĺbiť elementárne vedomosti, schopnosti a zručnosti žiaka, ktoré získal v prvom ročníku. Dbať na kvalitu tónu a rozvíjať muzikálne, harmonické a rytmické cítenie. Talentovanejší žiaci začínajú s pohybom ľavej ruky po hmatníku.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zdokonaľovať funkcie pravej a ľavej ruky
- zvyšovať pohyblivosť prstov ľavej ruky

- dbať na kvalitu tónu, rozvíjať sluchovú sebakontrolu
- precvičovať ťahy sláčika detaché, legáto
- požívať hudobno-výrazové prostriedky
- stupnice podľa preberaných prstokladov
- náročnejšie skladby na hru spamäti
- improvizácia pri obmieňaní jednoduchého rytmického modelu
- transpozícia krátkych melodických úsekov

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- pozorné sledovanie vyváženého postoja a uvoľneného držania nástroja
- zapájanie všetkých častí rúk do činnosti
- dbať na rýchly pružný dopad prstov na strunu, samostatnosť prstov
- upozorňovanie na chyby v ťahu sláčika – chyby v činnosti pravej ruky, hladký prechod cez struny
- nácvik rôznych ťahov sláčika a prechodov cez struny
- zvyrazňovať použitie dynamiky
- častá súhra so žiakom
- hrať prednesy náročnejšie na pamäť
- obmieňanie jednoduchého melodického motívu
- transponovanie podľa sluchu melodické úseky do iných tónin

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak má vyvážený postoj a nástroj drží uvoľnene, hrá celým sláčikom i jeho časťami rôznymi technikami s prechodom cez struny – detaché, legáto. Zvládnutie jednooktávových a dvojoctávových stupníc spamäti s rozloženým kvintakordom, transpozícia krátkych motívov na základe hmatovej analógie podľa sluchu, hranie ľudových piesní bez notového zápisu, hranie jednoduchých modelových cvičení zameraných na intonáciu malého a veľkého prstokladu na všetkých strunách. Nácvik súhry s iným hudobným nástrojom (husle, violončelo, klavír), vytlieskavanie jednoduchých rytmov v rámci všetkých rytmických hodnôt (od šestnástinových po celé noty a pomlčky). Jedno verejné vystúpenie – triedny alebo interný koncert so sprievodom klavíra.

Hudobný materiál:

V. Krůček:	Husľová škola 1. diel
V. Kořínek:	Husľová škola
O. Ševčík:	Op. 6/zošit II., III., VI.
J. Míčka:	Elementární etudy 1. diel

Prednesové skladby:

N. Baklanova:	Mazurka
S. Mach:	Koncertino facile
J. Krejčí:	Koncertino h mol
J. S. Bach:	Menuet in G
S. Suzuki:	Husľová škola 1. a 2. diel
L. Josef:	Drobnosti
V. Kořínek:	Prvý prednes

B. Leopold: Malý Paganini
Ch. W. Gluck: Veselý tanec

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na husliach

Časová dotácia: 1,5 hodín týždenne

CIELE

Cieľom vyučovania v 3. ročníku je upevniť a prehĺbiť elementárne vedomosti, schopnosti a zručnosti žiaka, ktoré získal v predchádzajúcich ročníkoch. Dbať na kvalitu tónu a rozvíjať muzikálne, harmonické a rytmické cítenie nielen v sólovej hre, ale aj v rámci komornej hry. Upevniť postavenie ľavej ruky v prvej polohe a rozvíjať pohybovú a sluchovú orientáciu pri hre v tretej polohe.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- Zdokonaľovať funkcie pravej a ľavej ruky
- Zvyšovať pohyblivosť prstov ľavej ruky
- Dbať na kvalitu tónu, rozvíjať sluchovú sebakontrolu v prvej a tretej polohe
- Precvičovať ťahy sláčika detaché, legáto, staccato a marcato vo všetkých jeho častiach
- Nácvik vibráta v cvičeniach, etudách a skladbách
- Požívať hudobno-výrazové prostriedky pri interpretácii skladieb
- Stupnice podľa prebraných prstokladov a polôh
- Hra dvojhmatov
- Náročnejšie a rozsiahlejšie skladby na hru spamäti

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Zapájanie všetkých častí rúk do činnosti
- Zdokonaľovať hmatovú istotu v prebraných polohách (1. a 3. poloha)
- Nácvik marcato a staccato, modelové cvičenia zamerané na nácvik rôznych ťahov sláčika a prechodov z prvej do tretej polohy
- Upozorňovanie na chyby v ťahu sláčika – chyby v činnosti pravej ruky, hladký prechod cez struny, nácvik vibráta so slákom
- Zvýrazňovať použitie hudobno – výrazových prostriedkov v jednotlivých skladbách
- Hra jednoduchých dvojhmatov - prípravne cvičenia pre hru náročnejších dvojhmatov
- Častá súhra so žiakom, viac žiakov – komorná hra
- Hrať prednesy náročnejšie a rozsiahlejšie na pamäť

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Hrať celým sláčikom i jeho časťami rôznymi technikami s prechodom cez struny – detaché, legáto, staccato, marcato
- Zvládnutie hry v tretej polohe – hmatová a sluchová orientácia na hmatníku

- Zvládnutie jednooktávových a dvojoctávových stupníc spamäti s rozloženým kvintakordom, hra stupníc a rozloženého kvintakordu s prechodom z prvej do tretej polohy
- Hranie ľudových piesní bez notového zápisu
- Súhra s iným hudobným nástrojom (husle, klavír), rozvíja schopnosť počúvania sa, rytmického a intonačného spolucítania
- Vytlieskavanie jednoduchých rytmov v rámci všetkých rytmických hodnôt (od šestnásťtinových po celé noty a pomlčky)
- Verejné vystúpenie jedenkrát za polrok - triedny alebo interný koncert (vystúpenie s klavírnym sprievodom)

Hudobný materiál:

J. Čermák – J. Beran: Husľová škola 3. diel

V. Krůček: Husľová škola 2. a 3. diel

V. Kořínek: Husľová škola 2. a 3. diel

V. Kořínek: Melodické etudy

O. Ševčík: op. 6, op. 7

Prednesové skladby:

O. Rieding: Koncertino h mol

O. Rieding: Koncertino D dur

A. Komarovskij: Koncertino G dur

L. van Beethoven: Kontratanz

J. Ph. Rameau: Rigaudon

J. Kowalski: Radostná nálada

Ch. Dancla: Pieseň

J.S. Bach: Rondo

N. Paganini: Notizia della Paptenza

Ch. Dancla: Introdukcia a Rondo

N. Mjaskovskij: Mazurka

J. Faust: Dve jednoveté koncertína

J. Svoboda: Koncertino e mol

Komorná hra:

J. Gebauer: 12 duet pre začiatocnikov

J. Beran: České tance pre dvoje huslí

J. Vaňhal: 24 malých duet

J. Kalivoda: Dueta op. 178, 179, 180

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na husliach

Časová dotácia: 1,5 hodín týždenne

CIELE

Cieľom práce v 4. ročníku je upevniť elementárne vedomosti, schopnosti a zručnosti žiaka, ktoré získal v predchádzajúcich ročníkoch. Rozvíjať schopnosť správne rytmicky zadeliť hodnoty

nôt. Dbáť na kvalitu tónu a rozvíjať muzikálne, harmonické a rytmické cítenie nielen v sólovej hre, ale aj v rámci komornej hry. Rozvíjať pri hre výrazové zložky s použitím vibráta a dynamických odtieňov hry. Upevniť postavenie ľavej ruky v prvej a tretej polohe.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zdokonaľovať funkcie pravej a ľavej ruky
- zvyšovať pohyblivosť prstov ľavej ruky v prvej a tretej polohe
- dbať na správnu orientáciu a zbehlosť prstov ľavej ruky v prvej polohe
- doplniť výmeny polôh pri nácviku etudy (zabezpečiť striedanie polôh 1. a 3.)
- dbať na kvalitu tónu, rozvíjať sluchovú sebakontrolu v tretej polohe
- precvičovať ťahy sláčka detaché, legáto, staccato, radové staccato
- nácvik melodických ozdôb – triloc, obal, príraz, nátryl
- používať hudobno-výrazové prostriedky pri interpretácii skladieb
- stupnice podľa prebraných prstokladov a polôh, kvintakord
- hra jednoduchých dvojhmatov
- náročnejšie a rozsiahlejšie skladby na hru spamäti

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zdokonaľovať hmatovú istotu a zbehlosť prstov ľavej ruky v prebraných polohách
- vedieť nacvičiť marcato, spiccato, staccato a radové staccato, modelové cvičenia zamerané na nácvik rôznych ťahov sláčka a prechodov z prvej do tretej polohy
- schopnosť správne prečítať a zadeliť rytmické hodnoty nôt
- schopnosť sebakontroly pri hre a ustriehnutie chýb v ťahu sláčka – chyby v činnosti pravej ruky, hladký prechod cez struny, nácvik vibráta bez a so slákom
- pri interpretácii vedieť použiť hudobno-výrazové prostriedky, dynamické kontrasty, agogiku a vyjadrenia nálady skladby
- hrať jednoduché dvojhmaty - prípravné cvičenia pre hru náročnejších dvojhmatov
- hrať z listu v rámci hlavného predmetu
- hrať prednesy náročnejšie a rozsiahlejšie na pamäť

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- hrá celým sláčikom i jeho časťami rôznymi technikami s prechodom cez struny – detaché, legáto, staccato, radové staccato
- žiak definitívne zvláda správnu sluchovú i hmatovú orientáciu pri hre v prvej polohe
- hrať v tretej polohe – hmatová a sluchová orientácia na hmatníku
- dvojoktávové stupnice spamäti s rozloženým kvintakordom a jeho obratmi, s prechodom z prvej do tretej polohy
- ľudové piesne s notovým aj bez notového zápisu
- žiak vie preukázať schopnosť súhry s iným hudobným nástrojom (klavír, husle), rozvíjať schopnosť počúvania sa, rytmického a intonačného spolicenia
- vie vytlieskať zložité rytmy v rámci všetkých rytmických hodnôt (od šestnástinových po celé noty a pomlčky)
- verejné vystúpenie jedenkrát polročne - triedny alebo interný koncert (vystúpenie s klavírnym sprievodom)

Záverečná skúška: jedna stupnica a jej kvintakord (vyspelejší žiaci kvintakord s obratmi)
jedna etuda naspamäť
jeden prednes (koncertino, alebo jedna časť z koncertu)

Hudobný materiál:

V. Krůček: Husľová škola 2. a 3. diel
F. Wohlfahrt: 60 etúd, op. 45
H. E. Kayser: 36 husľových etúd, op. 20
V. Kořínek: Prednesové etudy

Prednesové skladby:

O. Rieding: Koncertino G dur
J. Svoboda: Klasikovia
F. Kűchler: Koncertino D dur
A. Móži: Husľové Koncertino
F. Seitz: Koncertino D dur
N. Baklanova: Melodia a etuda
N. Baklanova: Allegro
N. Baklanova: Koncertino
J. Bloch: Serenité
A. Vivaldi: Koncert G dur, I. časť
F. Gossec: Gavotte
R. Mahler: Serenáda op. 7, č.2
E. Jenkinson: Mazurka
M. Pesenti: Currente a Gagliarda
T. Albinoni: Sonáta I.

Komorná hra:

V. Kořínek: Duet starých majstrov
J. Gebauer: 12 duet pre začiatocnikov
J. Vaňhal: 24 malých duet
J. Kalivoda: Dueta op. 178, 179, 180
J. S. Bach: Andante g mol
N. Paganini: Andante

PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Absolvent primárneho umeleckého vzdelania ZUŠ v hre na husliach by si mal osvojiť základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu. Na husliach hrá celým sláčikom i jeho časťami, rôznymi technikami s prechodom cez struny – detaché, legáto, staccato, radové staccato, a marcato. Definitívne zvládol správnu sluchovú i hmatovú orientáciu pri hre v prvej polohe. Vie sa orientovať a zahrať v tretej polohe. Zahrá dvojoktávové stupnice spamäti s rozloženým kvintakordom v prvej polohe, s prechodom z prvej do tretej polohy. Vie správne prečítať a zadeliť rytmické hodnoty nôt. Interpretuje rozsiahlejšie, technický náročnejšie prednesy rôznych hudobných období. Vie preukázať schopnosť súhry s iným hudobným nástrojom v rámci komornej hry. Získal samostatnosť pri nácviku hudobných skladieb i vo vlastnej hudobnej interpretácii. Vie v rámci hry prednesovej skladby použiť výrazové zložky s použitím vibráta a dynamických odtieňov hry. Mal by byť schopný

zaradiť sa do komorných i väčších inštrumentálnych telies. Dobre komunikuje, využíva získané poznatky v záujme vlastného rozvoja. Je schopný získať základy pre ďalšie rozvíjanie kľúčových kompetencií pre úspešné zvládnutie sekundárneho štúdia na I. stupni ZUŠ.

2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na husliach*

Časová dotácia: *1,5 hodín týždenne*

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Na nižšom sekundárnom stupni v predmete hra na husliach sa rozvíja osobnosť žiaka v úzkej prepojenosti vyučovania nástrojovej hry a hudobnej náuky. Rozvíjajú sa žiakove hudobné schopnosti, vedomosti a zručnosti, pričom získava nové poznatky o hudbe a o dejinách hudby. Žiak cieľavedomou a sústavnou prácou upevňuje nadobudnuté kompetencie s primárneho stupňa. Naďalej získava nové návyky a zároveň objavuje krásu v hudbe prostredníctvom počúvania hudby, jej interpretáciou a pomocou vlastného hudobného vnímania je postupne vedený k samostatnej tvorivej práci. Takéto vnímanie je založené na primeranosti a postupnosti výučby pri rešpektovaní jeho fyzických a psychických daností. Úsilie pedagóga je zamerané na to, aby žiak získal potrebné kľúčové kompetencie, ktoré bude vedieť správne použiť a prezentovať tak svoju prácu v rámci svojho spoločenského života.

Základom nižšieho sekundárneho vzdelávania v hre na husliach je hlbšie rozvíjanie a utvrdzovanie získaných vedomostí, zručností a schopností. Ďalej je to príprava pre štúdium na odborných umeleckých školách alebo v amatérskej umeleckej sfére. Pedagóg mnohostranne a priamo ovplyvňuje odborný umelecký rast žiaka prostredníctvom variabilných študijných programov a alternatívnymi metódami práce, ako hra v rôznych komorných zoskupeniach alebo hra v ľudovej hudbe. Vyučovanie je zamerané nielen na výchovu interpretov hudobného umenia, ale vychováva návštevníkov kultúrnych umeleckých podujatí, pre ktorých sa umenie stáva neoddeliteľnou súčasťou ich spoločenského života.

Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie vytvára základ pomocou rozvinutia kľúčových kompetencií pre následné stupne vzdelania a pre celoživotné učenie sa. Rozvíjanie kľúčových kompetencií v kontexte spoločenského života je založené na spôsobilostiach, ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a schopností, návykov a hodnotových postojov, umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa navzájom, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať.

CIELE

Cieľom práce v 1. ročníku druhej časti prvého stupňa je upevniť a rozvíjať kľúčové kompetencie z primárneho stupňa vzdelávania. Motivovať záujem žiaka o kultúrny život a hudobné dianie. Základom je hlbšie rozvíjanie a utvrdzovanie odborných zručností, schopností. Zvyšovať požiadavky na technickú úroveň činnosti oboch rúk a rozvíjať hudobno-výrazové zložky pri

interpretácií skladieb rôznych štýlových období. Uviesť žiaka do sveta hudby pomocou jeho vlastného hudobného vnímania.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- správny postoj a držanie nástroja, vedenie sláčka po strunách
- zvládnutie základných prstokladov v prvej, druhej a tretej polohe na všetkých strunách, kladenie prstov cez struny
- dbať na kvalitu tónu a hladké prechody cez struny v prvej a tretej polohe
- hra rôznymi časťami sláčka, kombinácie sláčikových ťahov - detaché, legato, staccato, marcato
- rozvíjať rytmické cítenie, dbať na presné zadelenie rytmických hodnôt od najmenších po najväčšie
- hra v komorných zoskupeniach a v orchestri
- techniku hry rozvíjať pomocou náročnejších etud, dvoj a trojoktávových stupníc, rozložený dur a mol akord, hranie dvojhmatov pri hre stupníc v rámci jednej oktávy
- rozvíjať hudobno-výrazové prostriedky pri hre rozsiahlejších prednesov, ktoré sú náročnejšie aj na hudobnú pamäť

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Ovládanie nástroja:
 - osvojiť si schopnosť neustálej kontroly základného postoja a držania hudobného nástroja (pravá a ľavá ruka)
 - mať schopnosť sebakontroly pri cvičení pred zrkadlom
- Zvládnutie základných prstokladov v tretej polohe:
- Intonačná činnosť:
 - počúvať rôzne hudobné žánre prostredníctvom interpretácie učiteľa a rôznych nahrávok (CD, PC, LP) so zameraním na študijný materiál
 - hra z listu (duo učiteľ – žiak, žiak – žiak, zložitejšie melodické cvičenia)
 - častým predhrávaním učiteľa vytvárať u žiaka zmysel pre kvalitu husľového tónu
- Rozvoj rytmického cítenia:
 - modelové cvičenia zamerané na nácvik rôznych ťahov sláčka a hladkých prechodov cez struny, pričom sa kontroluje správne vedenie sláčka a jeho nasadenie
 - rozvoj rytmického cítenia realizovať pomocou rytmických a melodických cvičení v rámci jednotlivých etud pre daný ročník

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Ovládanie nástroja:
 - žiak má správny postoj
 - hrá celým sláčikom i jeho časťami v detaché, legato, staccato, marcato
- Zvládnutie základných prstokladov:
 - ovláda hru na husliach malým a veľkým prstokladom v tretej polohe
- Intonačná činnosť:
 - číta noty podľa notového zápisu v tretej polohe
- vie preukázať schopnosť súhry s iným hudobným nástrojom (husle, klavír)
- Rozvoj rytmického cítenia:

- zahrá stupnice v rôznych ťahových kombináciách (delenie sláka - detaché, legato, staccato, marcato)
- vytlieska rytmus v rámci zápisu všetkých rytmických hodnôt (od osminových po celé noty a pomlčky)
- Verejné vystúpenie najmenej jeden krát polročne
 - triedny alebo interný koncert (vystúpenie s klavírnym sprievodom)

Hudobný materiál:

V. Krůček:	Škola husľových etud II. diel
O. Ševčík:	op.6/zošit I.
V. Kořínek:	Prednesové etudy
F. Wohlfahrt:	Etudy
H. E. Kayser: op. 20	zošit 2

Prednesové skladby:

Ch. W. Gluck:	Andante
A. Komarovskij:	Koncertino A dur
A. Móži:	Husľové koncertino
L. Portnof:	Koncertino e mol
A. Ivankovič:	Uspávanka
A. Huber:	Koncertino F dur
W. A. Mozart:	Bagatela
L. van Beethoven:	Rondo
H. Sitt:	Nocturno
G. Bacewicz:	Koncertino 3. časť, Finále
W. Boyce:	Matelotte
Chrestomatija:	Zborník prednesových skladieb pre 5. ročník
D. Kardoš:	Bagately
CH. Dancla:	Variácie na tému Paccini
G. F. Händel:	Largo
S. Mach:	Koncertino A dur
J. Maštalír:	Menuety starých majstrov

Ročník: Druhý

Zameranie: *Hra na husliach*

Časová dotácia: *1,5 hodín týždenne*

CIELE

Cieľom práce v 2. ročníku druhej časti prvého stupňa je upevniť a nadviazať na kľúčové kompetencie z predchádzajúceho ročníka. Zdokonaľovať kvalitu tónu a vibráta vo všetkých polohách, pričom sa rešpektujú individuálne schopnosti žiakov. Dbáť na používanie agogiky a dynamiky, ktorá rozširuje možnosti kvality tónu z hľadiska sily a farby, možnosti využitia jemných odtieňov a postupne budovať progresívnu dynamiku. Viest' žiaka k väčšej samostatnosti, rozvíjať technickú

i muzikálnu časť jeho prejavu. Častým počúvaním hudby a názornými ukážkami pedagóga pestovať u žiaka výrazovú predstavu o skladbe, ktorú interpretuje.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

- zvládnutie základných prstokladov v tretej polohe na všetkých strunách, kladenie prstov cez struny
- dbať na kvalitu tónu, hladké prechody cez struny v tretej polohe
- hra rôznymi časťami sláčika, kombinácie sláčikových ťahov - detaché, legato, staccato, spiccato, marcato, arpeggio cez 3 a 4 struny
- rozvíjať tempové a rytmické cítenie, dbať na presné zadelenie rytmických hodnôt
- hra v komorných zoskupeniach, v orchestri, prípadne v súbore
- techniku hry rozvíjať pomocou náročnejších etúd, dvoj a trojoktávových stupníc, rozložený dur a mol akord, hranie dvojhmatov pri hre stupníc v rámci jednej oktávy
- rozvíjať hudobno-výrazové prostriedky pri hre rozsiahlejších prednesov, ktoré sú náročnejšie aj na hudobnú pamäť
- nácvik jednoduchých trilkov, osamostatňovanie prstov ľavej ruky

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Zvládnutie základných prstokladov v druhej, tretej a štvrtej polohe:
 - nácvik melodických ozdôb
- Intonačná činnosť:
 - počúvať rôzne hudobné žánre prostredníctvom interpretácie učiteľa a rôznych nahrávok (CD, PC) so zameraním na študijný materiál
 - hra z listu (duo učiteľ – žiak, žiak – žiak, zložitejšie melodické cvičenia)
 - častým predhrávaním učiteľa vytvárať u žiaka zmysel pre kvalitu husľového tónu, agogiky
- Rozvoj rytmického cítenia:
 - modelové cvičenia zamerané na nácvik rôznych ťahov sláčika a hladkých prechodov cez struny, pričom sa kontroluje správne vedenie sláčika a jeho nasadenie
 - rozvoj rytmického cítenia realizovať pomocou rytmických a melodických cvičení v rámci jednotlivých etúd pre daný ročník

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Ovládanie nástroja:
 - hrá celým sláčikom i jeho časťami v detaché, legato, staccato, marcato, tremolo, arpeggio cez 3 a 4 struny
- Zvládnutie základných prstokladov:
 - ovláda hru na husliach malým a veľkým prstokladom, v tretej polohe
- Intonačná činnosť:
 - číta noty podľa notového zápisu v tretej polohe
 - vie preukázať schopnosť súhry s iným hudobným nástrojom (husle, klavír) v rámci verejného vystúpenia
- Rozvoj rytmického cítenia:

- zahrá stupnice v rôznych ťahových kombináciách (delenie sláka - detaché, legato, staccato, marcato)

- Verejné vystúpenie jeden krát polročne
- triedny alebo interný koncert (vystúpenie s klavírnym sprievodom)

Hudobný materiál:

V. Krúček: Škola husľových etúd II. diel

O. Ševčík: op.6/zošit I.

V. Kořínek: Prednesové etudy

F. Wohlfahrt: Etudy

H. E. Kayser: op. 20, zošit 2

Prednesové skladby:

G. F. Händel: Grave

A. Komarovskij: Koncert A dur

F. Seitz: Koncert G dur

A. Vivaldi: Koncert G dur

A. Vivaldi: Koncert a mol

B. Dobrodinský: Koncertino D dur

A. Živcov: Mazurka

W. Boyce: Matelotte

D. Kardoš: Bagately

O. Rieding : Koncertíno G dur

J. Haydn: All Ongaresse a iné.....podľa výberu pedagóga a individuálnych schopností žiaka

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na husliach

Časová dotácia: 1,5 hodín týždenne

CIELE

Cieľom práce v 3. ročníku druhej časti prvého stupňa je upevniť a nadviazať na kľúčové kompetencie z predchádzajúcich ročníkov. Zdokonaľovať kvalitu tónu a vibráta vo všetkých polohách, pričom sa rešpektujú individuálne schopnosti žiakov. Rozvíjať u žiakov schopnosť racionálneho spôsobu samostatného nácviku skladieb. Viest' žiaka k väčšej samostatnosti, rozvíjať schopnosť improvizácie a hry z listu pri technicky náročnejších skladbách. Podporovať žiaka k vlastnému hudobnému prejavu a zapájať ho do hudobného života školy, ale i mesta, pomocou komorných zoskupení.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zvládnutie základných prstokladov v tretej polohe na všetkých strunách, kladenie prstov cez struny
- dbať na kvalitu tónu, hladké prechody cez struny v tretej a štvrtej polohe

- hra rôznymi časťami sláčka, kombinácie sláčikových ťahov - detaché, legato, staccato, marcato, arpeggio cez 3 a 4 struny
- rozvíjať tempové a rytmické cítenie, dbať na presné zadelenie rytmických hodnôt
- hra v komorných zoskupeniach, v orchestri, prípadne v súbore
- techniku hry rozvíjať pomocou náročnejších etúd, dvoj a trojoktávových stupníc, rozložený dur a mol akord a ich obraty, hranie dvojhmotov pri hre stupníc v rámci jednej oktávy

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Zvládnutie základných prstokladov v tretej a piatej polohe:
 - vedieť kontrolovať pomocou nižšej a vyššej prázdnej struny
 - nácvik melodických ozdôb
 - nácvik základných akordov a ich obratov (celá kadenčná kostra)
- Intonačná činnosť:
 - počúvať rôzne hudobné žánre prostredníctvom interpretácie učiteľa a rôznych nahrávok (CD, PC) so zameraním na študijný materiál
 - hra z listu (duo učiteľ – žiak, žiak – žiak, zložitejšie melodické cvičenia)
- Rozvoj rytmického cítenia:
 - modelové cvičenia zamerané na nácvik rôznych ťahov sláčka a hladkých prechodov cez struny, pričom sa kontroluje správne vedenie sláčka a jeho nasadenie
 - rozvoj rytmického cítenia realizovať pomocou rytmických a melodických cvičení v rámci jednotlivých etúd pre daný ročník
- Technika hry :
 - spôsob použitia techniky hry pravej a ľavej ruky (melodické ozdoby, výrazové prostriedky)

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Ovládanie nástroja:
 - hrá celým sláčikom i jeho časťami v detaché, legato, staccato, spiccato, marcato, arpeggio cez 3 a 4 struny
 - Zvládnutie základných prstokladov:
 - ovláda hru na husliach malým a veľkým prstokladom, v tretej polohe
- Intonačná činnosť:
 - číta noty podľa notového zápisu v tretej a piatej polohe
 - vie preukázať schopnosť súhry s iným hudobným nástrojom (husle, klavír) v rámci verejného vystúpenia
- Rozvoj rytmického cítenia:
 - zahrá stupnice v rôznych ťahových kombináciách (delenie sláka - detaché, legato, staccato, marcato)
 - ovláda hru pri zmene polohy a kombinácií ťahu sláčka
- Ovládanie techniky hry jednotlivých slohových období:
 - vie rozlišovať spôsob trilkovania v skladbách rôznych slohových období (trilok z vrchu, zo spodu)
 - vie rozlišovať spôsob prízvukov pri jednotlivých melodických ozdobách (nátryl, odraz, príraz)

- vie použiť výrazové prostriedky pri interpretácii jednotlivých slohových období (akcent, ritardando, stringendo accelerando)

Verejné vystúpenie jedenkrát polročne

- triedny alebo interný koncert (vystúpenie s klavírnym sprievodom alebo v komornom zoskupení)

Hudobný materiál:

V. Krůček:	Škola husľových etúd II. a III. diel
O. Ševčík:	op.6/zošit I.
F. Mazas:	Melodické etudy pre husle Op. 36
F. Wohlfahrt:	Etudy
H. E. Kayser:	op. 20, zošit 2

Prednesové skladby:

A. Komarovskij:	Koncert e mol
F. Seitz:	Koncert g mol
A. Vivaldi:	Koncert a mol
A. Vivaldi:	Koncert g mol
F. Seitz:	Koncert D dur, č. 4
S. Mach:	Koncertino h mol
S. Mach:	Koncertino a mol
O. Rieding:	Koncertino a mol v uhorskom slohu
A. Corelli:	Sonáty – výber
A. Móži:	Koncertino
W. A. Mozart:	Malý koncert

Komorná hra:

J. Bartoš:	Štyri duetá pre 2 husle
B. Campagnolli:	Šesť duet op. 26
L. Jansa:	Šesť duet pre 2 husle
L. Jansa:	Šesť duet op. 81
F. Mazas:	Deväť základných duet op. 86
A. Vivaldi:	Koncert a mol pre 2 husle

Ročník: Štvrtý

Zameranie: *Hra na husliach*

Časová dotácia: *1,5 hodín týždenne*

CIELE

Cieľom práce v 4. ročníku druhej časti prvého stupňa je upevniť a nadviazať na kľúčové kompetencie z predchádzajúcich ročníkov. Zdokonaľovať kvalitu tónu a vibráta vo všetkých polohách, pričom sa rešpektujú individuálne schopnosti žiakov. Rozvíjať u žiakov schopnosť racionálneho spôsobu samostatného nácviku skladieb. Viest' žiaka k väčšej samostatnosti, rozvíjať schopnosť improvizácie a hry z listu pri technicky náročnejších skladbách. Motivovať záujem žiaka o kultúrny život a hudobné dianie. Podporovať žiaka k vlastnému hudobnému prejavu a zapájať ho

do hudobného života školy, ale i mesta, pomocou komorných zoskupení. Príprava na absolventský koncert.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- sústrediť sa na intonačnú a tónovú sebakontrolu
- rozvíjať techniku ľavej ruky
- zdokonaľovať pohybovú súčinnosť
- dbať na kvalitu tónu, hladké prechody cez struny v tretej polohe
- hra rôznymi časťami sláčika, kombinácie sláčikových ťahov - detaché, legato, staccato, spiccato, marcato, arpeggio cez 3 a 4 struny
- rozvíjať tempové a rytmické cítenie, dbať na presné zadelenie rytmických hodnôt
- hra v komorných zoskupeniach, v orchestri, prípadne v súbore
- techniku hry rozvíjať pomocou náročnejších etúd, dvoj a trojoktávových stupníc, rozložený dur a mol akord a ich obraty, hranie dvojhmotov pri hre stupníc v rámci jednej oktávy,

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Ovládanie nástroja:
 - hrá celým sláčikom i jeho časťami v detaché, legato, staccato, marcato, arpeggio cez 3 a 4 struny
- Zvládnutie základných prstokladov:
 - ovláda hru na husliach malým a veľkým prstokladom, v tretej polohe
- Intonačná činnosť:
 - číta noty podľa notového zápisu v druhej a tretej a piatej polohe
 - vie preukázať schopnosť súhry s iným hudobným nástrojom (husle, klavír) v rámci verejného vystúpenia
- Rozvoj rytmického cítenia:
 - zahrá stupnice v rôznych ťahových kombináciách (delenie sláka - detaché, legato, staccato, marcato)
- Ovládanie techniky hry jednotlivých slohových období:
 - vie rozlišovať spôsob trilkovania v skladbách rôznych štýlových období (trilok z vrchu, zo spodu)
 - vie rozlišovať spôsob prízvukov pri jednotlivých melodických ozdobách (nátryl, odraz, príraz)
 - vie použiť výrazové prostriedky pri interpretácii jednotlivých štýlových období (akcent, ritardando, stringendo, accelerando)

Ročníkové prehrávky žiakov jedenkrát ročne

- jedna stupnica a jej kvintakord mol a dur podľa výberu etudy
- jedna etuda naspamäť

Verejné vystúpenie jedenkrát polročne

- triedny alebo interný koncert (vystúpenie s klavírnym sprievodom alebo v komornom zoskupení)

Hudobný materiál:

V. Krůček:	Škola husľových etúd II. a III. diel
O. Ševčík:	op.6/zošit I.
F. Mazas:	Melodické etudy pre husle Op. 36
F. Wohlfahrt:	Etudy
H. E. Kayser:	op. 20, zošit 2
V. Kořínek:	Stupnice II.
R. Kreutzer:	42 etud

Prednesové skladby:

J.B. Accolay:	Koncertino a mol
B. Bartók:	Bagately
A. Dvořák:	Sonatina G dur
	Romantické kusy (1)
L. Janáček:	Romance
A. Komarovskij:	Koncert e mol
F. Seitz:	Koncert g mol
A. Vivaldi:	Koncert a mol
A. Vivaldi:	Koncert g mol
F. Seitz:	Koncert D dur, č. 4
S. Mach:	Koncertino h mol
S. Mach:	Koncertino a mol
O. Rieding:	Koncertino a mol v uhorskom slohu
A. Corelli:	Sonáty – výber
A. Móži:	Koncertino
W. A. Mozart:	Malý koncert

Komorná hra:

J. Kowalski:	6 miniatúr pre 2 mladých huslistov
	Hudba pre 3 nástroje
	Husľové kvarteto
N. Bastl:	3 koncertné duetá
J. Bartoš:	Štyri duetá pre 2 husle
B. Campagnolli:	Šesť duet op. 26
L. Jansa:	Šesť duet pre 2 husle
L. Jansa:	Šesť duet op. 81
F. Mazas:	Deväť základných duet op. 86
A. Vivaldi:	Koncert a mol pre 2 husle

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia má schopnosť logicky uvažovať, ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziológickými dispozíciami. Je oboznámený so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, slovenskou ľudovou tradíciou ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku. Má prehľad o umeleckých zoskupeniach svojho mesta a regiónu, dokáže rozlíšiť charakteristické znaky regionálneho folklóru. Pozná slovenských hudobných skladateľov a ich tvorbu. Zaraďuje skladby slovenských autorov do svojho repertoáru. Orientuje sa v historickom vývoji a uplatnení

svojho nástroja v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre. Rozoznáva hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný hudobný nástroj. Teoretické poznatky z hudobnej náuky dokáže využiť pri štúdiu a interpretácii skladieb. Uplatňuje informačno-komunikačné technológie pri štúdiu hudobného materiálu. Počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrolle. Aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas interpretácie. V rámci sebareflexie vie verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a iných interpretov a zdôvodniť podstatu svojho názoru. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu. Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na stredných umeleckých školách pedagogického zamerania.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Ročník: prvý-štvrtý

Zameranie: *Hra na husliach*

Časová dotácia: *1,5 hodín týždenne*

CIELE

Na druhom stupni v predmete hra na husliach sa rozvíjajú žiakove hudobné schopnosti, vedomosti a zručnosti, žiak získava nové poznatky o hudbe a hudobných štýloch. Žiak cieľavedomou a sústavnou prácou upevňuje nadobudnuté kompetencie z primárneho a sekundárneho vzdelania. Získava nové návyky v technickom smere a taktiež objavuje krásu v hudbe na základe počúvania hudobných telies a tým spôsobom je postupne nasmerovaný k samostatnosti v práci nad hudobnými skladbami. Cieľom pedagóga je viesť žiaka k získavaniu správnych krokov, metód ku kompetentnému použitiu pri tvorivej práci nad hudobnými skladbami.

Základom vzdelávania na druhom stupni v hre na husliach je aj naďalej rozvíjanie a utvrdenie nadobudnutých vedomostí, zručností a schopností. Je to aj príprava na účasť v umeleckých súboroch, zoskupeniach, ľudových skupinách. Taktiež vyučovanie predpokladá nielen výchovu hudobníka-interpretu, ale aj návštevníkov kultúrnych umeleckých podujatí, keď kultúrne umelecké akcie sa stávajú súčasťou spoločenského života.

Vzdelanie na druhom stupni sa stáva základom pre celoživotné umelecké vzdelávanie. Vzhľadom na značnú zaťaženosť študentov na stredných odborných školách je obsah učiva viac zameraný na spoznávanie rôznorodej husľovej literatúry, tríbenie hudobnoestetického cítenia, na muzikálne zvládnutie interpretácie skladieb rozličných štýlových období a cvičenie schopnosti samostatného štúdia nových skladieb.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zdokonaľovanie pohybov celého hracieho aparátu a činnosti oboch rúk počas hry
- interpretácia artikulačnej zreteľnosti, intonačnej čistoty, kvalitné tóny diatonických stupníc a rozložených akordov, v technických cvičeniach, etudách a skladbách v osvojených polohách
- použitie správnej dĺžky, časti a tlaku sláčika pri hre technických spôsobov détache, martelé legato, staccato, spiccato, sautillé a ich kombinácií vo zvýšenom tempe
- stvárnenie charakteru skladby využitím dynamiky, farebných odtieňov tónu, vibrátom, technických, výrazových prostriedkov a agogiky počas hry
- reprodukcia artikulačnej precíznosti a presnosti rytmu skladby

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- cvičenie durových a molových stupníc s akordickými kadenciami s dôslednou kontrolou funkčnosti všetkých častí oboch rúk
- cvičenie dvojhmatových stupníc – pozorne dolad'ovať spojitost' a súlad tónov
- vypracovanie náročnejších sláčikových kombinácií
- stále zdokonaľovať artikuláciu, intonáciu a farbu husľových tónov
- samostatne regulovať intonačnú istotu a tónovú kultúru vo všetkých doposiaľ prebratých polohách

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- intonačná kvalita tónu pri polohových výmenách a hre v polohách
- správne nacvičenie náročných polohových výmen v etudách a skladbách
- hmatová istota a intonačná čistota medzi vzdialenejšími od seba polohami
- reprodukcia intonačne čistým kvalitným tónom trojoktávových stupníc s rozloženými akordmi, technických cvičení a etúd doposiaľ naučenými technickými spôsobmi hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato (s rôznym počtom nôt), martelé, staccato, spiccato, sautillé v rôznych tempách
- tvorba dynamicky vyrovnaných tónov s dôslednou výmenou v rôznych častiach sláčika pri hre pomalých hudobných skladieb
- regulácia ťahu a tlaku na sláčik a jeho umiestnenie na strunách za účelom dosiahnutia požadovanej farby tónu
- uplatnenie logického frázovania, precíznej artikulácie používaných technických spôsobov hry a hudobnovýrazových prostriedkov

Ročníkové prehrávky žiakov dva krát ročne

- triedny alebo interný koncert (vystúpenie s klavírnym sprievodom alebo v komornom zoskupení)

Hudobný materiál:

V. Krůček:	Škola husľových etúd
O. Ševčík:	opus 2, 8, 9
F. Mazas:	Melodické etudy pre husle Op. 36
R. Kreutzer:	42 etud

Prednesové skladby:

A. Monti:	Čardáš
O. Nedbal:	Serenáda

J. S. Bach:	Koncert E dur
G. B. Viotti:	Koncert č. 20, 22, 24, 28, 29
Ch. Bériot:	Koncert č. 9
R. Kreutzer:	Koncert č. 13, 19
F. Rode:	Koncert č. 6, 7, 8
L. Spohr:	Koncert č. 2
F. Schubert:	Včielka
E. Vieniawskij:	Obertas
Komorná hra:	
J. Kowalski:	Hudba pre 3 nástroje Husľové kvartetino
J. Bartoš:	Štyri duetá pre 2 husle
B. Campagnolli:	Šesť duet op. 26
L. Jansa:	Šesť duet pre 2 husle
L. Jansa:	Šesť duet op. 81
F. Mazas:	Deväť základných duet op. 86
A. Vivaldi:	Koncert a mol pre 2 husle
N. Bastl:	3 koncertné duetá

PROFIL ABSOLVENTA

Po ukončení II. stupňa by mal každý absolvent dokázať samostatne naštudovať technicky primeraný materiál, orientovať sa v hudobných štýloch, v základných požiadavkách na ich interpretáciu a mal by byť schopný uvoľnene reprodukovat' (aj improvizovať) podľa sluchu jednoduché melódie, piesne, čo potom môže uplatniť pri účinkovaní v rôznych folklórnych amatérskych súboroch alebo tanečných skupinách. Je pripravený na zvládnutie požiadaviek prijímacích pohovorov na VŠ pedagogického zamerania. Mal by prejavovať záujem o hudobnokultúrny život a byť osobnosťou s vnímavým intelektom, osobnosťou s rozvinutým hudobno-estetickým cítením.

Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu z hľadiska historického zaradenia, hudobno-teoretických poznatkov a interpretačných zručností. Stáva sa pozorným percipientom umenia, ktoré je pre neho celoživotnou potrebou a prostriedkom k hlbšiemu poznávaniu a chápaniu sveta. Vďaka možnosti systematicky pracovať na štúdiu artefaktov a verejne sa prezentovať získava pre život neoceniteľnú schopnosť sústredenia sa a zdravého sebavedomia. V interpretačnej praxi uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Ovláda technickú a interpretačnú zložku v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyzologickými dispozíciami. Vlastné predstavy o hudobnom diele stvára vedomým používaním technických, hudobno-výrazových, a iných interpretačných prostriedkov. Získané kompetencie aplikuje na základe zovšeobecnenia pri štúdiu hudobných skladieb. Ovláda zásady efektívneho nácviku hudobného materiálu a uplatňuje vlastné tvorivé myslenie pri samostatnom štúdiu.

Má prehľad o hudobných štýloch, formách v rámci hudobnej histórie, orientuje sa v oblasti slovenskej a zahraničnej hudby, v tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov so zameraním na svoj nástroj.

Diskutuje o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii. Vie porovnať, vysloviť názor, zdôvodniť a ohodnotiť interpretačné výkony, no zároveň rešpektuje aj názory iných. Dokáže posúdiť náročnosť a význam hudobného diela. Rozozná umenie od gýču.

Má vyhranený štýl, no je tolerantný a akceptuje názory a vkusovú orientáciu iných.

Pozná, váži si a uvedomuje význam a dôležitosť zachovávanía kultúrno-historických národných tradícií.

Zapája sa do organizácie kultúrneho diania v mieste svojho bydliska či už ako interpret alebo percipient hudby. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na husliach*

Časová dotácia: *1,5 hodín týždenne*

NOTOVÝ MATERIÁL (školy):

J. Beran – J. Čermák: Husľová škola, 1. diel

V. Kruček: Škola husľových etud

V. Kořínek: Melodické etudy 1.

prípadne iné zahraničné školy (ruská, maďarská) podľa dostupnosti učiteľa.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:

Žiak vie:

- upevniť správne návyky v držaní huslí a sláčika
- intonačne hmatovo rozlíšiť a zahrať skladbičky v dur. a v mol. hmate s použitím intonačnej sebakontroly
- ovládať základné smykové cvičenia – detaché a legato a ich kombinácie v hranom materiáli
- zahrať stupnice v rozsahu 1 oktávy s rozloženým kvintakordom – G+, D+, A+ od prázdnej struny
- kontrolovať si správne vedenie sláka a jeho nasadenie
- hrať jednoduchý notový zápis – poznať a čítať noty – hra z listu

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY:

Žiak:

- udrží nástroj pri hre bez klesania rúk v správnej polohe
- hrá celým slákom i jeho časťami v detaché a legate
- aktívne sa počúva, dokáže korigovať svoju intonáciu
- podľa jeho možností v II. polroku vystúpi sólovo - napr. na triednom koncerte

Ročník: Druhý

Zameranie: *Hra na husliach*

Časová dotácia: *1,5 hodín týždenne*

NOTOVÝ MATERIÁL (školy):

V. Krůček: Škola husľových etud, 1. časť

V. Kořínek: Melodické etudy

J. Mická: Elementárne etudy

prípadne iné zahraničné školy (napr. ruská, maďarská), podľa uváženia pedagóga.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:

- kontrola zapájania všetkých častí ruky do činnosti pri hraní
- uvoľnenosť rúk pri hraní
- intonačná kontrola a sebakontrola
- upevnenie durového a molového hmatu, nácvik nových hmatov (zvýšený 3. prst)
- stála kontrola ťahu sláka a hladký prechod cez struny, nácvik nových ťahov (staccato, martelé),
- prípravné cvičenia na nácvik vibráta bez sláčka
- hra 1- a 2- oktávových stupníc v 1. polohe s # a b
- čítanie nôt v 1. polohe
- hra z listu

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- žiak dokáže koordinovať prácu pravej a ľavej ruky
- ovláda ťahy v každej časti sláka (csl, dp, hp, str), dokáže hrať detaché, legato a staccato
- správne ukladá prsty v minimálne dvoch hmatoch (durový, molový, zvýšený 3. prst)
- dokáže sa sám počúvať a dolad'ovať (intonačná sebakontrola)
- zvláda hru 1- oktávových stupníc v 1. polohe
- podľa jeho možností jedenkrát polročne verejne vystúpi (sólová hra)

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na husliach

Časová dotácia: 1,5 hodín týždenne

NOTOVÝ MATERIÁL (školy):

V. Krůček: Škola husľových etud

V. Kořínek: Melodické etudy

F. Wohlfahrt: Etudy, op. 45

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:

- zdokonaľovanie hmatovej istoty v rôznych hmatoch
- správne vedenie sláka a kontrola tvorby tónu
- uvoľnené zapájanie oboch rúk do činnosti pri hraní
- začať s výmenami do 3. polohy
- nácvik vibráta

- hra 2- oktávových stupníc v 1. polohe a podľa možností žiaka aj so zmenou polohy
- dbať o výrazovú stránku skladieb
- hra z listu
- začať s komornou hrou na jednoduchých melódiách (napr. ľudové piesne).- hra z listu

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- žiak dokáže kontrolovať držanie oboch rúk a prácu s nimi
- získava hmatovú istotu v rôznych hmatoch 1. polohy (durový, molový, zvýšený 3. prst a znížený 1. prst)
- disponovaný žiak zvládne spracovať výmenu z 1. do 3. polohy (aspoň v jednej 2- oktávovej stupnici s výmenou do 3. polohy)
- zlepšuje svoju intonačnú sebakontrolu
- začína s nácvikom vibráta
- dbá na výrazovú stránku skladieb (dynamika, vybrato podľa možnosti)
- podľa možností 1- krát polročne verejne vystúpiť (sólová hra)
- vystúpenie v II. polroku aj v rámci komorného zoskupenia

Ročník: Štvrtý

***Zameranie:** Hra na husliach*

***Časová dotácia:** 1,5 hodín týždenne*

NOTOVÝ MATERIÁL (školy):

V. Krůček:	Škola husľových etud I. a II. diel
F. Wohlfart:	Etudy, op. 45
E. Kayser:	Etudy, op. 20

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:

- hmatová istota v rôznych hmatoch 1. polohy, upevňovanie hmatov v 3. polohe
- intonačná kontrola a sebakontrola
- uvoľnené výmeny medzi 1. a 3. polohou
- kontrola vedenia sláka a tvorby tónu
- hra vibráto
- väčšie využívanie dynamiky pri tvorbe skladieb
- hra z listu
- hra v komornom alebo súborovom zoskupení

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- žiak sa vie intonačne kontrolovať v rôznych hmatoch 1. polohy, získava hmatovú istotu v 3. polohe
- dokáže zahrať stupnicu a akord s výmenou do 3. polohy (2- a 3- oktávové)
- snaží sa vibrovať aspoň niektorými prstami
- skúša naplniť svoju hudobnú predstavu

- podľa možností jeden krát polročne verejne vystúpi (sólová hra)
- vystúpenie v II. polroku aj v rámci komorného alebo súborového zoskupenia

Záverečná skúška:

- 2 charakterovo odlišné etudy
- 1 prednesová skladba

1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na klavíri*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobné vzdelanie umožňuje spoznávanie hudobných tradícií svojho národa, privádza k úcte a zachovaniu si vlastnej kultúry a identity. Klavírna hra výrazne ovplyvňuje rozvoj osobnosti dieťaťa, jeho hudobnej inteligencie, myslenia, vôľových vlastností a morálnych postojov. Umožňuje objavovať a rozvíjať vlohy, schopnosti a zručnosti žiaka.

CIELE

Klavírne vyučovanie na elementárnom stupni využíva prirodzenú túžbu dieťaťa po hre, tvorivosti a improvizácii. Úlohou učiteľa je primeranou, hravou a pútavou formou prebudiť v žiakovi hudobnú vnímavosť a predstavivosť, formovať vedomosti, inštrumentálne zručnosti a návyky. Učebný proces aktivizovať rôznymi formami práce a ich striedaním.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- spájanie hudobnej predstavivosti s teoretickými vedomosťami postupovaním od hry podľa sluchu ku hre z nôt
- rozvíjanie hudobného a rytmického cítenia
- vytváranie inštrumentálno-pohybových návykov
- začiatky hry spamäti
- rozvíjanie hudobnej predstavivosti formou hry podľa sluchu a troj a štvorročnej hry s učiteľom
- hra podľa nôt, orientácia v husľovom aj basovom kľúči
- osvojovanie základných tempových a dynamických značiek

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- správne sedenie pri nástroji, uvoľnenosť hracieho aparátu, základné prstokladové návyky
- nácvik hry portamento, legato, staccato „od kláves“
- začiatky frázovania – zdvih, odsadenie
- správne rytmické zadelovanie a hranie hodnôt pomlčiek a nôt (celá, polová, štvrtová, osminová a s bodkou)
- interpretovanie jednoduchých detských a ľudových piesní s delením melódie do oboch rúk, prípadne s jednoduchým kvintovým sprievodom na tonike
- interpretovanie jednoduchých foriem naspamäť s primeraným vystihnutím charakteru skladby

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Prvé koncertné skúsenosti zahŕňajú jedno verejné vystúpenie žiaka v každom polroku, s interpretáciou dvoch skladbičiek kontrastného charakteru naspamäť.

Didaktické postupy a metódy práce prispôsobujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z klavírnej literatúry uvedenej v platných učebných osnovách.

Ročník: Druhý

Zameranie: Hra na klavíri

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom vyučovania je osvojovať a rozvíjať základné princípy klavírnej hry. Pestovať vôľu, trpezlivosť, disciplínu a nadšenie pre klavírnú hru. Rozvíjať sluchovú sféru ako hlavný prvok hudobného prejavu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- na základe postupného upresňovania sluchovej predstavy obracať pozornosť ku kvalite klavírneho tónu
- s metrickým cítením rozvíjať aj rytmické cítenie
- upevňovanie správnych inštrumentálno-pohybových návykov
- zintenzívniť hru spamäti
- venovať pozornosť rozvoju harmonického cítenia, rozvíjať cit pre toniku, rozlišovať charakter dur a mol
- plynulá hra z nôt s dôsledným dodržiavaním notového zápisu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- presná reprodukcia zložitejších rytmických útvarov
- spájanie rytmickej a výrazovej zložky hudobného prejavu
- poznávanie základných dynamických znamienok (f, mf, p, crescendo, decrescendo)
- uvedomovanie si akcentu reči v súvislosti s chápaním ťažkých a ľahkých dôb v takte
- hra durových, prstokladovo príbuzných stupníc
- kvintakord s obratmi
- použitie akordu na tonike a dominante k sprievodu jednoduchých piesní – rozvíjanie harmonickej predstavy

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Plynulá interpretácia skladieb rôzneho charakteru s primeraným vyjadrením ich obsahu, aspoň dve verejné vystúpenia ročne – dve až tri skladbičky kontrastného charakteru naspamäť.

Didaktické postupy a metódy práce prispôsobujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z klavírnej literatúry uvedenej v učebných osnovách.

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na klavíri

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

Štvorročná hra – časová dotácia: 1 hodina

CIELE

Cieľom práce v 3. ročníku je rozvíjať tie interpretačné návyky, ktorých základy sme položili v predchádzajúcich ročníkoch. Ďalej rozvíjame základy artikulácie, frázovania, rozširujeme základné dynamické, metricko-rytmické pojmy, základy pedalizácie. Popri rozvíjaní všetkých zložiek práce, má prvoradý význam rozvoj sluchovej vnímavosti a sluchovej predstavy žiaka. Primeraným spôsobom postupujeme k uvedomovaniu si kvality tónu a zároveň k vyvarovaniu sa povrchného spôsobu hry.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- metricko-rytmické cítenie rozvíjať v súvislosti s obsahom študovaných skladieb
- vnímanie rytmickej pulzácie v súvislosti s vystihnutím charakteru skladby
- rozvíjať rovnomernosť, vyrovnanosť, zreteľnosť hry
- akordickou hrou rozvíjať harmonické a tonálne cítenie
- budovať základy ornamentiky a rozširovanie rozsahu hry do vzdialenejších oktáv
- analýzou formy a harmónie rozvíjať uvedomelé učenie pamäti
- budovanie základov komornej hry prostredníctvom štvorročnej hry

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- použitie kvintakordu na tonike, subdominante a dominante
- obohatiť výber repertoáru o tanečné formy – menuet, pochod, valčík, gavotta, mazurka
- príprava k hre polyfónie vedením k farebnému odlišovaniu dvoch samostatných melodických línií
- všetky durové a molové stupnice v oktávach a rovnom pohybe
- tonický kvintakord s obratmi, jeho použitie v harmonizácii ľudových piesní
- melodické ozdoby: príraz, nátril, mordent
- zvládnutie rôznych druhov techniky: jednoduchý figuračný pohyb, stupnicovité pasáže, podklad a nadklad prstov, striedanie a prekladanie rúk, staccato
- výber skladieb pre štvorročnú hru (učiteľ-žiak, žiak-žiak), podľa individuálnych možností

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Interpretácia skladieb rôzneho charakteru, s primeraným vyjadrením ich obsahu. Počet vystúpení podľa individuálnych schopností žiaka, s využitím štvorročnej hry.

Didaktické postupy a metódy práce prispôbujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z klavírnej literatúry uvedenej v platných učebných osnovách.

Ročník: Štvrtý

***Zameranie:** Hra na klavíri*

***Časová dotácia:** 1,5 hodiny týždenne*

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobné vzdelanie umožňuje spoznávanie hudobných tradícií svojho národa, privádza k úcte a zachovaniu si vlastnej kultúry a identity. Klavírna hra výrazne ovplyvňuje rozvoj osobnosti dieťaťa, jeho hudobnej inteligencie, myslenia, vôľových vlastností a morálnych postojov. Umožňuje objavovať a rozvíjať vlohy, schopnosti a zručnosti žiaka.

CIELE

Cieľom práce v 4. ročníku je priviesť žiaka k úspešnému ukončeniu primárneho vzdelania. Nadviazať na zručnosti z predchádzajúcich ročníkov rozširovaním o ďalšie technické prvky, ktoré sú potrebné na zvládnutie náročnejších sólových a komorných skladieb. Štvorročnú hru využívať pre rozvoj pohotovosti čítania z listu a poznávanie pôvodnej štvorročnej literatúry. Pri zdokonaľovaní technického prevedenia skladieb tvorivo uplatňovať rytmické, dynamické a artikulčné varianty. Rozvíjať zručnosť prstov a obohacovať interpretačnú pohotovosť. Technické cvičenia rozvážne dimenzovať, nedopustiť mechanické, bezduché omieľanie technických formuliek. Treba do nich vniesť aspoň prvky hudobného prednesu rôznym dynamickým odtienením, rôznymi druhmi tónu, pri stálej citlivejšej kontrole, čím žiak z čisto technickými zručnosťami si zároveň osvojuje základné výrazové prostriedky pre prednes skladieb. Cieľom správnej interpretácie je naučiť žiaka vyjadriť svoju predstavu a charakter interpretovanej skladby.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- väčšia plynulosť a zrýchlenie tempa pri stupniciach
- rozvoj kantilény v obidvoch rukách a práca s hudobnými frázami skladby
- nenásilné zváčšovanie rozpätia rúk
- analyticko-syntetický rozbor študijného materiálu za účelom nájsť súvislosti medzi myšlienkovými a formovými zložkami a spoľahlivého učenia sa spamäti
- viesť žiaka k samostatnej pedalizácii za účasti sluchovej kontroly
- hra z listu – využívanie klavírnej literatúry alebo štvorročných skladieb z nižších ročníkov
- pestovanie štvorročnej hry
- nácvik skladieb s polyfónnymi prvkami
- etudy rôzneho technického a tempového zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- všetky dur a mol stupnice v oktávach, terciách v rovnom i protipohybe
- melodické ozdoby: príraz, nátril, arpeggio, obal, mordent
- tonický kvintakord s obratmi,
- všetky prednesové skladby hrať spamäti
- súčasný aj synkopický pedál
- interpretácia skladieb rozmanitých štýlov – ľahšie skladby z obdobia klasicizmu, baroka, 20. storočia
- zvládnutie rôznych druhov techniky: podkladanie prstov, hranie dvojhmátov (tercie, sexty) portamento, staccato, viazane
- pri hre dokáže dbať na farebnosť tónu a dynamické škály

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Záverečná skúška: 1 etuda

2 skladby rozmanitých štýlov

Podmienkou je hra spamäti.

Samostatné verejné vystúpenia žiaka niekoľkokrát v roku, podľa jeho individuálnych schopností, prípadne s využitím štvorročnej hry.

Didaktické postupy a metódy práce prispôbujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z klavírnej literatúry uvedenej v platných učebných osnovách.

PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Absolvent primárneho umeleckého vzdelania ovláda techniku klavírnej interpretácie na vekovo primeranej úrovni, v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami. Ovláda základy hudobnej terminológie a gramotnosti. Je schopný verbálne vyjadriť svoje pocity a postrehy vo vzťahu k hudbe a jej vplyvu a účinku na seba a svoje okolie.

Zvládnutie kľúčových spôsobilostí v primárnom umeleckom vzdelávaní je základom pre ďalšie stupne umeleckého vzdelávania.

Má osvojené tieto špecifické kľúčové schopnosti:

- dokáže sa vyjadrovať prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov študijného zamerania, v ktorom rozvinul prijímanie a tvorenie umenia klavírnej hry
- dosiahol kľúčové kompetencie, ktoré sú základom pre ďalšie stupne umeleckého vzdelávania
- zvláda interpretáciu podľa obsahového štandardu, t.j. rozlišuje charakter skladieb, vie použiť prakticky farebnosť nálady a dynamickú škálu nástroja pre vyjadrenie vlastných emócií
- rozoznáva stavebnú štruktúru skladieb, základy hudobných foriem a rozlíšenie techník vlastného interpretačného prejavu

2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na klavíri*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným poslaním vyučovania hry na klavíri je výchova harmonicky rozvinutej osobnosti hudobníka, či už profesionála alebo vyspelého hudobného amatéra. Jednotlivé štádiá rozvoja individuality žiaka prinášajú stále nové úlohy, preto celý výchovný komplex musí tvoriť ucelený a premyslený systém na seba nadväzujúcich a koordinovaných postupností. Pevne vybudovať základy takéhoto systému považujeme za nevyhnutnú podmienku.

CIELE

Cieľom vyučovania v 1. ročníku nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZUŠ je upevňovať, kultivovať a rozvíjať klavírne zručnosti a návyky, zvyšovaním nárokov na štýlovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb. Rozvíjať pozitívne povahové črty žiaka – vôľu, vytrvalosť, citlivosť, systematicku a schopnosť dobrej organizácie práce. Náplňou štúdia je dbať na prepracovaný systém aplikácie hudobno-teoretických znalostí, ktorý zahŕňa tri stále sa prelínajúce zložky:

1. rozvíjanie hudobnosti
2. praktická hra
3. rozvíjanie teoretických vedomostí odboru

Je veľmi dôležité dať žiakovi návody na výcvik aktívneho počúvania, prvotnú sluchovú analýzu a sledovať jej výsledky. Bez sústavného budovania pevnosti sluchovej sféry – motoriky by sa u väčšiny žiakov nepodarilo vytvoriť jednotu sluchu a hracieho aparátu, ktorá je pri interpretácii hudobného diela zárukou pohotových reakcií aj na tie najmenšie pokyny sluchu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- rozlišovanie pocitu pasívnej, aktívnej a napätej ruky, zdokonaľovanie zručnosti ľavej ruky
- usmerňovať zvýšenú emocionálnosť žiaka
- pracovať na vyvážení medzi sluchovou a motorickou sférou, použitie hudobno interpretačných prostriedkov: trilku, glissanda, chromatiky
- hra z listu, hra ľudových piesní v transpozícii
- stupnice v paralelnom vzťahu
- dbať na prstokladovú disciplínu a plynulosť hry v rýchlejších tempách
- obtiažnosť skladieb voliť primerane podľa vyspelosti žiaka
- voľba etud podľa zvyšovania obtiažnosti alebo počtu interpretačno-technických prvkov, ktoré sú v nich obsiahnuté
- dbať na správnu realizáciu notového textu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- plynulá hra dur a mol stupníc v oktávach, terciách v kombinovanom pohybe
- štvorhlasný akord zvlášť rukami tenuto, staccato, rozložené podľa fyziologických daností žiaka
- Album etud III., IV. – výber, C. Czerny op. 261 – výber
- samostatná pedalizácia
- štúdium zložitejších polyfónnych skladieb
- zaradovanie skladieb z obdobia romantizmu
- pracovať na „úmyselnom“ zapamätávaní, t.j. aktivizovať všetky zložky pamäti (zraková, mechanická, hudobno-slovno-logická)

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak vystúpi niekoľkokrát v roku na interných a verejných podujatiach školy, podmienkou je hra prednesových skladieb spamäti.

Didaktické postupy a metódy práce prispôbujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z klavírnej literatúry uvedenej v platných učebných osnovách.

Ročník: Druhý

***Zameranie:** Hra na klavíri*

***Časová dotácia:** 1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Cieľom vyučovania v 2. roč. nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZUŠ je systematické nadväzovanie na dosiahnutú úroveň rozvíjania hudobnosti a praktickej hry, v súčinnosti s rozvíjaním teoretických vedomostí odboru, orientácii žiaka na vnímanie, pochopenie a reprodukciu väčších

foriem. V procese vyučovania dbať o postupné prebúdzanie tvorivej fantázie žiaka, s cieľom rozvíjať jeho zmysel pre samostatný umelecký výraz.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zdokonaľovať farebnosť tónu a rozširovať dynamickú škálu
- zaoberať sa zložitejším tkanivom klavírnej faktúry, najmä viachlasného alebo polyfonického charakteru
- štvorročná hra je stále prirodzenou súčasťou celkovej klavírnej výučby
- zvýšenú emocionálnosť žiaka usmerniť zaraďovaním skladieb z obdobia romantizmu
- naďalej formovať hudobno-interpretačné myslenie
- koordinovať schopnosť počúvať hudbu vnútorným sluchom s realizáciou prejavu
- dôslednejšie rozvíjanie štýlovotvorných prvkov študovaných skladieb
- prehľbovať rytmické cítenie – polyrytmia (2:3, prípadne 3:4)
- nepripustiť svojvoľné zmeny v zmysle neporiadnosti alebo nepremyslenosti prstokladu
- obohacovať nadobudnuté sluchovo-hudobné skúsenosti žiaka interpretáciou rôznorodých skladieb

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- stupnice – plynulá hra dur a mol stupníc v 8, 3 kombinovane /6 v rovnom pohybe/
- štvorhlasný akord spolu – tenuto, staccato a rozklad
- veľký rozklad rukami zvlášť
- etudy z Albumu III. a IV., C. Czerny op. 261 a 718
- samostatné rozlíšenie vhodnej a nevhodnej pedalizácie, sluchová kontrola pri hre
- zložitejšie polyfonické skladby – J. S. Bach: Malé prelúdiá a fugety (1. diel)

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak niekoľkokrát v roku vystúpi na interných a verejných koncertoch ako sólista alebo hráč v komorných zoskupeniach so skladbami rôzneho charakteru a štýlu, podmienkou je hra spamäti.

Ročník: Tretí

***Zameranie:** Hra na klavíri*

***Časová dotácia:** 1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Cieľom vyučovania v 3. roč. nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZUŠ je upevniť a nadviazať na kľúčové kompetencie z predchádzajúceho ročníka. Najpodstatnejším faktorom je zdokonaľovanie štýlovosti interpretácie po technickej a výrazovej stránke. Toto sa deje v súčinnosti s demonštráciou hudobno-teoretických vedomostí z doterajšieho štúdia. Neustálym zvyšovaním technickej a celostnej hudobnej vyspelosti vedieme žiaka postupne k tomu, aby tvorivo a uvedomele využíval technické a výrazové prostriedky na realizáciu hraných skladieb.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- aplikovať poznatky o väčších hudobných formách v klavírnej interpretácii
- využívať v teoretickej analýze skladieb vedomosti o harmonických funkciách

- interpretovať zložitejšie skladby rôznych štýlových období a tiež žánrov
- analytickým rozborom foriem jednotlivých skladieb naďalej formovať hudobno-teoretické myslenie
- pri hre spamäti treba aktivizovať všetky zložky pamäti /zraková, sluchová, mechanická, hudobno-slovno-logická/
- pri pamäťovom osvojovaní diel sa opierať o hudobnú analýzu študovaného materiálu
- pracovať dôsledne nad zdokonaľovaním jednotlivých druhov techniky v kombináciách
- hra z listu a štvorročná hra je súčasťou predmetu a možnosťou demonštrácie interpretačného zámeru
- istotu hracieho prejavu stavať na premyslenom a zafixovanom prstoklade
- žiakovi ponúkať možnosť výberu skladieb rôznych štýlov i autorov s cieľom zaistenia záujmu o predmet výučby
- zdokonaľovať plynulosť pasážovej techniky, tvorba sprievodu podľa akordických značiek

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- stupnice – plynulá hra dur a mol stupníc v 8, 3, 6 v zrýchlenejších tempách
- štvorhlasný akord spolu – tenuto, staccato a rozklad v primeraných tempách
- veľký rozklad rukami spolu
- etudy z Albumu V., C. Czerny op. 261 a 299
- zdokonaľovanie pedalizačnej techniky na vyjadrenie hudobného obrazu a štýlovosti interpretácie
- zložitejšie polyfonické skladby – J. S. Bach: Malé prelúdiá a fugety, aj iní autori
- plynulé používanie základných a vedľajších harmonických funkcií pri harmonizácii piesní dur a mol

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak sa niekoľkokrát v roku zúčastňuje verejných vystúpení triedy, odboru, podľa individuálnych schopností.

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na klavíri

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom vyučovania v 4. roč. nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZUŠ je upevniť a nadviazať na kľúčové kompetencie z predchádzajúceho ročníka. Najpodstatnejším faktorom je zdokonaľovanie štýlovosti interpretácie po technickej a výrazovej stránke. Toto sa deje v súčinnosti s demonštráciou hudobno-teoretických vedomostí z doterajšieho štúdia. Neustálym zvyšovaním technickej a celostnej hudobnej vyspelosti vedieme žiaka postupne k tomu, aby tvorivo a uvedomele využíval technické a výrazové prostriedky na realizáciu hraných skladieb.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- systematizovať teoretické vedomosti a využiť ich v klavírnej praxi
- využívať klavírnu terminológiu pri štúdiu skladieb
- uchopenie základných znakov hudobných štýlov, ich výklad a použitie

- analytických rozborom foriem jednotlivých skladieb naďalej formovať hudobno-teoretické myslenie
- identifikácia tóninových, harmonických a akordicko-intervalových priebehov skladby
- pri pamäťovom osvojení diel sa vedome opierať o hudobnú analýzu študovaného materiálu
- výber etud rôzneho technického zamerania a závažnosti v predpísaných tempách
- hra z listu je súčasťou predmetu pri zbehlom čítaní notového materiálu
- dotvorenie technických možností pomocou cvičení v rôzne usporiadaných rytmických štruktúrach oboch rúk

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- stupnice – plynulá hra všetkých stupníc v 8, 3, 6 v rovnomenných, alebo paralelných vzťahoch kombinovane
- technicky dotvoriť tempo štvorhlasného akordu spolu – tenuto, staccato a rozklad
- veľký rozklad spolu v tempe kombinovane
- etudy J.B. Cramera, C. Czerného op. 261 a 299 a iné primeranej náročnosti vzhľadom na absolventský ročník
- polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov – J.S. Bach: Malé prelúdiá, Invencie

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak niekoľkokrát v roku sa zúčastňuje ako doposiaľ vystúpení triedy, centrom úsilia je absolvovanie I. a II. časti absolventskej skúšky z nástroja, i úspešného zvládnutia výberu z programu na absolventskom koncerte vo verejnom, či internom predvedení.

Záverečná skúška: 1 dur a mol stupnica

1 skladba obdobia baroka

1 skladba obdobia klasicizmu

1 skladba obdobia romantizmu

1 skladba obdobia 20. alebo 21. storočia

Podmienkou je hra spamäti.

Samostatné verejné vystúpenia žiaka niekoľkokrát v roku, podľa jeho individuálnych schopností, prípadne s využitím štvorročnej hry.

Didaktické postupy a metódy práce prispôbujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z klavírnej literatúry uvedenej v platných učebných osnovách.

PROFIL ABSOLVENTA

Žiak má upevnené a osvojené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti. Získal základy účinných techník, používa odborný jazyk prostredníctvom ktorého komunikuje v oblasti hudby.

Má osvojené tieto špecifické kľúčové schopnosti:

- komplexné základy umeleckej výchovy si osvojil v absolvovanom študijnom zameraní a tvoria základ pre celoživotné vzdelávanie
- vedomosti z dejín hudby, hudobnej teórie, vie prakticky aplikovať pri klavírnej hre
- pri interpretácii pracuje v štýlovom rozlíšení jednotlivých historických období vrátane zložitejšej polyfónie

- hudobno- interpretačný prejav má osvojený na kultivovanej úrovni s primeranou prácou na technike a hudobnom výraze
- umelecky môže pôsobiť v rôznych súboroch, skupinách ako klavírny hráč
- postoje k estetickým hodnotám prezentuje rešpektovaním umeleckého vkusu iných a primerane veku vie vyjadriť vlastné názory

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Ročník: prvý - štvrtý

Zameranie: *Hra na klavíri*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Cieľom štúdia na druhom stupni ZUŠ je rozvíjať osobnosť mladých ľudí, ich citové zrenie, kultivovať a formovať ich charakter. Možnosť štúdia by mala byť otvorená čo najväčšiemu počtu študentov, pretože takto rozvinutá osobnosť má mať dosah na kultúru každého prostredia, v ktorom sa pohybuje. Učiteľ na tomto stupni by mal byť žiakovi priateľom a umeleckým partnerom. Mal by rozvíjať tvorivý a interpretačný potenciál poslucháča podľa jeho individuálnych daností a záľub, viesť ho k tomu, aby si vedel sám vyberať a budovať osobný repertoár. Vytvoriť priestor nielen na interpretačné zvládnutie skladieb, ale i na diskusiu o interpretácii. Motivovať mladých ľudí k návšteve koncertov či knižníc s cieľom porovnávania interpretácie naštudovaných skladieb. Aktivizovať študentov k spolupráci v rôznych nástrojových zoskupeniach, podporiť ich prípadný záujem o účinkovanie v kapelách populárnej hudby.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby
- poznatky z oblasti IKT technológií
- zdokonaľovanie technických zručností v etudách
- využitie rôznych období, foriem, štýlov podľa individuálnych možností žiaka
- analýza počutého sluchového prejavu
- častá verejná interpretácia v KH i v sólovej hre
- samostatná tvorba sprievodu podľa akordických značiek, základy hudobnej kompozície
- pravidelná hra z listu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- rovnomenné stupnice – hra v súlade s požiadavkami vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia.
- vyšší stupeň interpretačného zvládnutia skladieb
- hudobno-výrazové prostriedky v súlade s obsahovými štandardami
- pravidelná hra z listu
- uvedomelá sluchová kontrola
- kolektívna hra v kapelách pop. hudby i v rôznych nástrojových zoskupeniach
- samostatná tvorba sprievodu podľa akordických značiek, s využitím základných harmonických funkcií T, S, D

- znalosť základov hudobnej improvizácie

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- zdokonaľovanie hry rovnomenných a paralelných stupníc
- interpretácia technických etud
- rozoberanie naštudovaných skladieb z emocionálneho a racionálneho aspektu
- zdokonaľovanie sa v interpretácii skladieb
- v repertoári využívanie čo najpresnejších hudobno – výrazových prostriedkov
- zdokonaľovanie sa v čítaní nôt pri hre z listu
- samostatný prístup k nácviku skladby

Žiak niekoľkokrát v roku vystúpi na interných a verejných koncertoch ako sólista alebo hráč v komorných zoskupeniach so skladbami rôzneho charakteru a štýlu, podmienkou je hra spamäti.

Záverečná skúška:

- 3 skladby rozličných štýlových období, alebo charakterov primeranej náročnosti.

Podmienkou je hra spamäti.

Samostatné verejné vystúpenia žiaka niekoľkokrát v roku, podľa jeho individuálnych schopností, prípadne s využitím štvorročnej hry.

Didaktické postupy a metódy práce prispôbujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z klavírnej literatúry uvedenej v platných učebných osnovách.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent II. stupňa by mal byť pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvent II. stupňa základného štádia ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúseností dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klávesových nástrojoch, má vedomosti z dejín hudby a klavírnej literatúry, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na klavíri

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

NOTOVÝ MATERIÁL

Pri výbere notového materiálu pedagóg u študenta zohľadňuje jeho biopsychický a sociálny

vývoj, hudobné schopnosti, učebné tempo, záujem ako aj predpísané výstupy štúdia.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Cieľom je syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby
- Poznatky z oblasti hud. IKT technológií
- Paralelné stupnice – hra v súlade s technickými požiadavkami vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia
- Zdokonaľovanie technických zručností v etudách
- Rozvoj samostatnosti pri nácviku skladieb
- Využitie rôznych období, foriem, charakterov, štýlov podľa individuálnych možností žiaka
- Analýza počutého sluchového hudobného prejavu
- Častá verejná interpretácia v komornej i sólovej hre
- Samostatná tvorba sprievodu podľa akordických značiek, základy hudobnej kompozície
- Pravidelná hra z listu
- Hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, frázovanie, pedalizácia

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- rozoberajú študované skladby z emocionálneho a racionálneho aspektu
- definujú pojmy z oblasti hud. IKT technológií
- zdokonaľujú hru paralelných stupníc
- volia cvičenia, stupnice na zvládnutie technických problémov skladieb
- interpretujú technické etudy
- prejavujú samostatný prístup k nácviku skladby
- podieľajú sa na výbere komplex. repertoáru
- kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii
- analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav
- preukážu návyky korepetície
- vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam
- aplikujú teoretické základy hud. kompozície pri vlastnej tvorbe
- zdokonaľujú pohotovosť v čítaní nôt pri hre
- interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi

Ročník: Druhý

***Zameranie:** Hra na klavíri*

***Časová dotácia:** 1,5 hodiny týždenne*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:

- Cieľom je syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby
- Poznatky z oblasti hud. IKT technológií
- Rovnomenné stupnice – hra v súlade s technickými požiadavkami vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia.
- Vyšší stupeň interpretačného zvládnutia skladieb
- Hudobno-výrazové prostriedky v súlade s obsahovými štandardami
- Kolektívna hra v kapelách populárnej hudby i v rôznych nástrojových zoskupeniach
- Pravidelná hra z listu
- Uvedomelá sluchová kontrola
- Pravidelná analýza počutého hud. prejavu
- Častá korepetícia na škole

- Samostatná tvorba sprievodu podľa akordických značiek, s využitím základných harmonických funkcií T, S, D
- Znalosť základov hudobnej improvizácie
- Rozvoj tvorivosti interpreta
- Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých štýlov a spôsobov interpretácie

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- rozoberajú študované skladby z emocionálneho a racionálneho aspektu
- definujú pojmy z oblasti hud. IKT technológií
- zdokonaľujú hru rovnomenných stupníc
- samostatne tvoria vlastné cvičenia, hrajú stupnice na zvládnutie technických problémov v skladbe
- zdokonaľujú sa v interpretácii skladieb
- v repertoári využívajú čo najpresnejšie hudobno- výrazové prostriedky
- pravidelne sa verejne prezentujú v sólovej hre a komorných zoskupeniach
- zdokonaľujú sa v čítaní nôt pri hre z listu
- kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii
- analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav
- preukážu návyky korepetície
- vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam s T,S,D is využitím základov improvizácie
- aplikujú teoretické základy hud. kompozície pri vlastnej tvorbe
- tvorivo pristupujú k vlastnej interpretácii skladieb
- si rozvíjajú hudobné estetické cítenie

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na klavíri

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD - KOMPETENCIE:

- Cieľom je syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby, rozbor skladieb z rôznych hľadísk
- Poznatky z oblasti hudobnej IKT technológií
- Komplexná hra stupníc
- Technické cvičenia na riešenie technických problémov v skladbe
- Zdokonaľovanie technických zručností a obsahu v etudách
- Použitie hudobných predstáv, schopností v interpretácii
- Prevažná domáca práca a následná konzultácia s pedagógom
- Využitie rôznych období, foriem, charakterov, štýlov podľa individuálnych možností žiaka
- Analýza počutého sluchového hudobného prejavu
- Častá verejná interpretácia v komornej i sólovej hre

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- rozoberajú študované skladby z emocionálneho, technického, formového a harmonického aspektu
- definujú pojmy z oblasti hud. IKT technológií
- zdokonaľujú komplexnú hru stupníc
- samostatne volia vlastné cvičenia na riešenie technických problémov v skladbe

- interpretujú technické etudy so zameraním aj na ich obsah
- diskutujú o vlastnej vypočutej interpretácii
- zdokonaľujú sa v samostatnosti pri nácviku skladby
- podieľajú sa na výbere komplex. repertoáru
- kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii
- analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav
- preukážu návyky korepetície
- vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam
- aplikujú teoretické základy hud. kompozície pri vlastnej tvorbe
- zdokonaľujú pohotovosť v čítaní nôt pri hre z listu
- analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie T,S,D
- uvedomelá interpretácia

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na klavíri

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Cieľom je syntéza emocionálneho a racionálneho prístupu pri nácviku skladby
- Poznatky z oblasti hud. IKT technológií
- Paralelné stup. – hra v súlade s technickými požiadavkami vzdelávacích štandardov II. stupňa zákl. štúdia.
- Zdokonaľovanie technických zručností v etudách
- Rozvoj samostatnosti pri nácviku skladieb
- Využitie rôznych období, foriem, charakterov, štýlov podľa individuálnych možností žiaka
- Analýza počutého sluchového hudobného prejavu
- Častá verejná interpretácia v komornej i sólovej hre
- Samostatná tvorba sprievodu podľa akordických značiek
- Základy hudobnej kompozície
- Pravidelná hra z listu
- Častá diskusia o interpretácii
- Verejná prezentácia
- Uvedomelá interpretácia skladieb spojená s vlastným ohodnotením sa
- Kolektívna hra v rôznych komorných zoskupeniach i kapelách populárnej hudby
- Návšteva koncertov, počúvanie hudobných
- Nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých štýlov a spôsobov interpretácie

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- rozoberajú študované skladby z emocionálneho a racionálneho aspektu
- definujú pojmy z oblasti hud. IKT technológií
- zdokonaľujú hru paralelných stupníc
- volia cvičenia, stupnice na zvládnutie technických problémov skladieb
- interpretujú technické etudy
- prejavujú samostatný prístup k nácviku skladby
- podieľajú sa na výbere komplex. repertoáru
- kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii
- analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav
- preukážu návyky korepetície

- vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam
- aplikujú teoretické základy hud. kompozície pri vlastnej tvorbe
- preukážu rozvoj vlastnej improvizácie
- zdokonaľujú pohotovosť v čítaní nôt pri hre
- diskutujú o interpretácii
- prezentujú verejne výsledky práce
- interpretujú skladby s vlastným uvedomením
- hodnotia vlastný výkon
- používajú návyky kolektívnej hry

Záverečná skúška:

- 3 skladby rozličných štýlových období alebo charakterov primeranej náročnosti

**HUDOBNÝ ODBOR – ODDELENIE KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV,
HRA NA KEYBOARDE
1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B**

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na keyboarde

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na keyboarde je súčasťou výchovy a hudobného vzdelávania žiaka. Prvotnou úlohou učiteľa je vzbudiť u žiaka záujem o hudbu, zoznámiť ho s nástrojom, naučiť ho hudbu počúvať a prežívať, učiť ho správnym návykom a tak obohacovať jeho povahové črty. Napredovanie a zdokonaľovanie zručností žiaka je podmienené zostavením správneho individuálneho plánu. Ten by mal zohľadňovať individuálne schopnosti, zručnosti a kvalitu talentu žiaka.

CIELE

Rozvíjať hudobnosť, podporiť žiakov záujem o hudbu pozitívnym a kreatívnym prístupom a hravou formou rozvíjať jeho rytmické, harmonické a intonačné cítenie. Postupovať od základných technických návykov ako pri klavírnej hre, k rozvíjaniu zručností s využitím všetkých funkcií nástroja.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- oboznámenie žiaka s hudobným nástrojom
- nenásilné upevňovanie základných návykov (postavenie rúk, sedenie)
- rozvíjanie rytmického cítenia
- počúvanie jednoduchých rytmických štýlov v demo nahrávkach v nástroji
- hra non legato s postupným prechodom na legato, tenuto, staccato, frázovanie
- hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií (T, S, D)
- orientácia v notovom zápise
- sluchová orientácia v registri Clavi, String
- orientácia v základných akordických značkách

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- ovládanie základných funkcií nástroja
- zvládnutie základných akordických značiek
- orientácia na klaviatúre a v notovom zápise
- práca s nástrojom: Start/ Stop, Display, Voice, Style, mód Normal, Demo ukážky, Intro/ Fill In
- rozvoj rytmického cítenia: 4/4, 3/4, 2/4 takt, polová nota s bodkou, počúvanie jednoduchých rytmických štýlov - Polka, Valčík
- využiť širokú škálu módu Voice
- rozlíšiť nástroje Clavi – klávesové, String – sláčikové, Drums – Percusion – bicie

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak aspoň jedenkrát v roku verejne vystúpi s dvoma skladbičkami kontrastného charakteru alebo dvoma ľudovými piesňami s použitím základných harmonických funkcií v jednoduchom sprievode naspamäť.

Hudobný materiál:

Yamaha Portatone:	Song Book
V. Pateidl:	Klávesová skúška Casio – Volume 1
E. Spáčil:	Hrajeme s Yamahou
K. Baker:	Let's Play Keyboard
J. Silvyová:	42 pesničiek pre PHŠ
F. Vozniak:	Hudba pre najmenších
A. Dolinský:	Klavírna hra

Ročník: Druhý

Zameranie: *Hra na keyboarde*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Prehľbovať a obohacovať technické a výrazové schopnosti žiaka, rozvíjať jeho spontánny hudobný prejav. Keďže keyboard ako nástroj disponuje širokou škálou zvukových a rytmických efektov, vedíme žiaka k aranžovaniu jednoduchších skladieb. Piesne a hudobné motívy transponujeme a tým rozvíjame harmonické cítenie a kreativitu žiaka. Rozširujeme orientáciu v tabuľke akordov. Použiť mód Normal a Single Finger.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- práca s nástrojom – mód Normal, Single Finger, demo – minus, One, Sustain, Spli
- štúdium rytmov: Pops, March, Polka, Waltz, Country
- orientácia v nástrojoch Clavi, Strings, Drums – percussion
- orientácia a zápis základných akordických značiek
- zdokonaľovať hru spamäti
- zväčšovať rozpätie rúk
- počiatky viachlasnej hry

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- plynulé ovládanie základných funkcií nástroja
- orientácia v základných akordických značkách
- durové stupnice s krížikmi v rozsahu jednej oktávy, obraty kvintakordu s malými rozkladmi zvlášť
- orientácia v nástrojoch Clavi, Strings, Drums percussion
- orientácia v notovom zápise
- práca s nástrojom: Start/ Stop, Display, Voice, Style, mód Normal, Demo ukážky, Intro/ Fill In
- rozvoj rytmického cítenia: 4/4, 3/4, 2/4 takt, triola, synkopa, polová nota s bodkou, počúvanie jednoduchých rytmických štýlov - Pops, Polka, Valčík

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

Žiak plynule ovláda základné funkcie nástroja, dokáže rozlíšiť jednoduché štýly, mody a registre. Dvakrát v roku verejne vystúpi s 2 skladbičkami kontrastného charakteru a jednou až dvoma ľudovými piesňami s použitím základných harmonických funkcií v sprievode ľavej ruky naspamäť.

Hudobný materiál

Yamaha Portatone:	Song Book
V. Pateidl:	Klávesová skúška Casio – Volume 1
E. Spáčil:	Hrajeme s Yamahou
K. Baker:	Let's Play Keyboard
J. Silvyová:	42 pesničiek pre PHŠ
F. Vozniak:	Hudba pre najmenších
A. Dolinský:	Klavírna hra

Ročník: Tretí

***Zameranie:** Hra na keyboarde*

***Časová dotácia:** 1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Pri práci so žiakom nadväzujeme na dosiahnutú úroveň a výsledky z predchádzajúcich ročníkov. Dbáme na rozvoj sluchovej vnímavosti a sluchových predstáv. Rozvíjame využívanie zvukovej, rytmickej a pamäťovej škály nástroja a vedieme žiaka k aranžovaniu jednoduchej skladby. Neustále zdokonaľujeme hru z listu a orientáciu v tabuľke akordov. Zameriavame sa na štúdium rozmanitých žánrov (skladby klasické, romantické, tanečné, populárne, barokové, jednoduchý jazzový štýl).

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- počiatky uvedomelej hry spamäti
- štúdium rytmov Pops, March, Polka, Walz, Country,...
- využívanie hudobných materiálov z nižších ročníkov k hre z listu
- počiatky polyfónie
- podľa nadania žiaka pracovať na jednoduchej improvizácii piesní
- rozvoj technickej zručnosti i kantilény v oboch rukách

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- využívanie funkcií Style, Voice, Tempo, úvod, záver, voľba nástrojov
- stupnice dur a mol do 3 krížikov a béčiek súbežne a v protipohybe
- kvintakord s obratmi
- rozvíjanie rytmického cítenia využívaním rozličných druhov taktov
- ľahšie melodické ozdoby
- orientácia v akordických značkách a ich zapisovanie
- interpretujú skladby v bodkovanom rytme

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

Žiak aspoň jedenkrát v roku verejne vystúpi s dvoma skladbičkami rôzneho charakteru s primeraným vyjadrením ich obsahu. Počet verejných vystúpení závisí od individuálnych schopností žiaka (je možné využiť aj komornú hru).

Hudobný materiál:

Využívanie dostupnej notovej literatúry (aj klavírnej), prípadne upravovanie skladieb s využitím melódie v pravej a automatického sprievodu v ľavej ruke.

Ročník: Štvrtý

***Zameranie:** Hra na keyboarde*

***Časová dotácia:** 1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Vo štvrtom ročníku je cieľom práce so žiakom zvládnutie a ukončenie primárneho vzdelania. Nadalej nadväzujeme na doteraz dosiahnuté zručnosti a vedomosti a ďalej ich rozvíjame. Dbáme na zdokonaľovanie technickej a interpretačnej stránky skladieb a piesní. Podľa schopností žiaka neustále rozvíjame jeho zručnosti, s využitím funkcií nástroja, zdokonaľujeme harmonické a rytmické cítenie, využívame základné harmonické funkcie pri vlastnej improvizácii skladieb a aranžovanie. Vedeť žiaka k samostatnosti pri výbere aranžmánov i obsluhu nástroja. Všestranným úsilím smerujeme ku komplexnému rozvoju hudobnosti žiaka, pričom vychádzame zo zvládnutia základných princípov klavírnej hry. Do repertoára žiaka zaraďujeme skladby rôznych hudobných žánrov, využívajúc bohaté zdroje klavírnej literatúry

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- využitie stupnicových radov na zdokonaľovanie technických zručností a pohotovosti žiaka
- neustála práca na spevnosti tónu
- nenásilné zväčšovanie rozpätia ruky – využívanie akordov – príprava štvorhlasného akordu
- upevňovať osobnostnú dispozíciu na uvedomelé zapamätávanie si
- viesť žiaka k samostatnému rozboru skladby
- oboznamovanie sa s prácou s pedálom
- pohotovosť pri študovaní skladieb – hra z listu alebo štvorročná hra
- rozvoj improvizácie prostredníctvom piesní (ľudové, populárne) podľa vlastného výberu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- interpretácia skladieb rozličného štýlu
- etudy – zlepšovanie pasážovej techniky, dvojhmoty
- všetky prednesové skladby hrať spamäti
- využívanie pedálu pri skladbách bez automatického sprievodu
- využívanie registrov a obohacovanie melodickéj linky pri hre s automatickým sprievodom
- pri aranžovaní skladieb pohotovo použiť automatický úvod a záver
- všetky dur a mol stupnice, tonický kvintakord a podľa dispozícií žiaka príprava na štvorhlasný akord
- pri hre z klavírnej literatúry zdokonaľovanie klavírnej techniky, využívanie melodických ozdôb

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Záverečná skúška: 1 skladba s použitím základných harmonických funkcií
1 skladba odlišného charakteru

Podmienkou je hra spamäti.

Žiak niekoľkokrát v roku verejne vystúpi aspoň s dvoma skladbami alebo piesňami s vlastným alebo automatickým sprievodom.

Didaktické postupy a metódy práce prispôbujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z hudobnej literatúry uvedenej v platných učebných osnovách.

PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Absolvent primárneho umeleckého vzdelania ovláda základné princípy klavírnej hry primerane svojim schopnostiam a v súlade s učebnými osnovami. Ovláda základné prvky hudobnej gramotnosti a hudobnej terminológie. Vie samostatne uvažovať a zaujať postoj pri výbere skladby i pri jej študovaní a konečnom prevedení. Zvládnutie základných požiadaviek v primárnom umeleckom vzdelávaní s prihliadnutím na individualitu žiaka je predpokladom a základom pre ďalšie stupne umeleckého vzdelávania na základnej umeleckej škole.

2.ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na keyboarde

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie hry na keyboarde môže značne ovplyvniť rozvoj žiakovej osobnosti, ak učiteľ citlivo vystihne mieru nadania, smerovanie a vývoj žiakovej hudobnej gramotnosti. Je dôležité nadviazať na predošlé kroky a jemne nasmerovať k ďalšiemu progresu primeranou náročnosťou využívajúc vhodné prostriedky a postupy.

CIELE

Cieľom práce so žiakom v 1. ročníku 2. časti 1. stupňa základného štúdia, je prehĺbovať a rozvíjať osobnostné črty žiaka, so zameraním na samostatnosť, vytrvalosť, zodpovednosť, v súlade s rozumovou a citovou zrelosťou a technickou zručnosťou žiaka, primerane zvyšovať nároky pri štúdiu i prevedení skladieb, usilovať sa o výstižnejšiu štylovosť pri rešpektovaní charakteru a nálady jednotlivých skladieb. Uplatňujeme vedomé využívanie prepojenosti poznatkov z hudobnej teórie, v náväznosti na praktickú realizáciu skladby. Ťažiskom práce je narábanie s akordami pri vzrastajúcej náročnosti a ich rozborom viesť žiaka k chápaniu harmonických zákonitostí.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- uvedomelé budovanie sluchovej predstavy a uvedomovanie si zákonitostí harmonických súvislostí
- rozširovanie poznania hry nových hudobných žánrov, s prihliadnutím na zrelosť a schopnosti žiaka – štúdium rytmov: swing, disco, blues, jazz, pop

- dbať na dôslednosť rytmického prevedenia aranžovaných skladieb
- venovať sa hre z listu
- dodržiavanie zásad prstokladu
- dôsledné dodržiavanie textových a akordických značiek a poznámok
- štúdium zložitejších polyfonických skladieb
- pri improvizácii uplatňovanie začiatkov viachlasnej melódie
- vedenie žiaka k samostatnosti pri aranžovaní skladieb voľbou vhodného automatického sprievodu
- vedieť využiť dynamickú škálu nástroja, začiatky pedalizácie

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- plynulá hra durových a molových stupníc aspoň do 5 predznamenaní – podľa schopnosti zvládnutia, hra v oktávach a terciách
- štvorhlasný akord – tenuto, staccato, rozložene spolu
- akordickou hrou prechádzať postupne na veľký rozklad (podľa dispozície ruky)
- zvládanie jednoduchých etud a prednesových skladieb z klavírnej literatúry
- pri improvizácii žiak samostatne volí vhodné harmonické funkcie - vlastná improvizácia aj automatická
- interpretujú klasické skladby
- polyfonické skladby z obdobia baroka s využitím rôznych rytmov
- pri aranžovaní skladieb využívanie viacerých modelov, ktoré ponúka samotný nástroj

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

Žiak verejne vystúpi aspoň dvakrát za rok, s dvoma skladbami rôznych štýlových období. Prevedenie skladieb naspamäť podľa náročnosti skladieb a schopnosti interpreta.

Didaktické metódy a postupy práce prispôbujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Uprednostňujeme rytmické skladby rôznych štýlových období – jazz, swing, tango, pop. Rešpektujeme aj žiakov výber skladieb, pri zhodnotení vhodnosti a prospešnosti pre podporu rozvoja jeho nadania. Využívame klavírnu a akordeónovú literatúru, prípadne úpravy skladieb a ich aranžovanie.

Ročník: Druhý

Zameranie: *Hra na keyboarde*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Cieľom vyučovania v 2. ročníku nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZUŠ je systematické rozvíjanie schopností žiaka v návaznosti na dosiahnutú úroveň v predchádzajúcich ročníkoch, s prihliadnutím na špecifiká osobnosti žiaka a jeho schopností. Kladieme dôraz na precíznejšie technické prevedenie skladieb a interpretačnú pohotovosť. Prihliadame tiež na emocionálnu stránku prejavu s ohľadom na cítenie a vnímanie individuality žiaka v zložitom období dospievania.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- improvizácia – sprievod k melódii vytvorený okrem hlavných akordov (T,S,D), aj s vedľajšími a transpozícia piesní do iných tónin
- upevňovanie rytmickej predstavy
- naďalej zaraďovanie zložitejšej klavírnej literatúry
- využívanie ornamentiky, polyrytmických a viachlasných skladieb
- výstižnejšie dynamické prevedenie skladieb podľa možností nástroja
- podporovanie štúdia umeleckých štýlov (swing, blues, ragtime, valčík, disco, samba, bosanova, ...), orientácie v nich a ich rozlišovanie
- dôslednejšie rozvíjanie štýlotvorných prvkov
- zvyšovanie nárokov na presnosť na každej úrovni pri osvojovaní si skladby (neporiadnosť, povrchnosť, nesprávny prstoklad)
- poskytnutie čo najširšieho výberu žánrov pre rozvoj kvalitnej interpretácie i osobnosti žiaka

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- dôslednejšia a pohotovejšia hra z listu – využívanie pri výbere a spoznávaní skladieb
- lepšia orientácia v tabuľke akordov a akordických značiek a ich harmonická identifikácia
- samostatnosť pri volení akordov a aranžmánov
- stupnice – plynulá hra v dur i mol (8,3,6)
- štvorhlasný akord spolu – tenuto, staccato, rozklad
- hra veľkého rozkladu - podľa schopností žiaka
- hra melodických ozdôb, nátril, obal, mordent
- samostatné programovanie, využívanie pamäti nástroja, práca s sequencerom

Notový materiál:

Album etud III., IV.

C. Czerny:	Etudy op. 261,849
V. Lichnerová:	Zahraj mi pesničku
D, Křížková:	2. Knižka polyfónnej hry
M. Dvořák:	Jazzové klavírne etudy I. diel
P. Malý:	Škola hry na klavír a keyboard 2. Diel
J.S. Bach:	Malé prelúdiá a fugety (I. diel)

Dostupná notová literatúra (aj klavírna).

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

Žiak niekoľkokrát v roku vystúpi na interných a verejných koncertoch ako sólista alebo člen komorných zoskupení.

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na keyboarde

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom práce so žiakom v 3. ročníku 2. časti 1. stupňa základného štúdia je nadviazať na dosiahnuté výsledky z predchádzajúcich rokov a detailne rozpracovať jednotlivé prvky rozvíjajúce technickú zručnosť a obohacovať interpretačné prevedenie skladieb. Vo väčšej miere dať priestor

žiakovej tvorivej osobnosti i pri výbere a pochopení skladieb. Učiteľ sa stáva koordinátorom, sprievodcom žiakovho dozrievania, podľa individuálnych schopností dáva priestor žiakovej improvizácii, využíva podľa možností komorné telesá, ktoré obohatia žiakovu muzikalitu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- v súčinnosti s osnovami hudobnej náuky rozširovanie obzoru prostredníctvom vedomostí spájaných s interpretačnými skúsenosťami
- do repertoáru zaraďovanie náročnejších skladieb vo väčších hudobných formách
- neustále napredovanie v práci na zdokonaľovaní pamäti v skladbe (kombinácia zrakovej, hudobno-slovno-logickej, sluchovej predstavy žiaka)
- zvyšovanie nárokov na dôsledný rozbor študovanej skladby
- dôkladná práca na prevedení diela po stránke technickej i prednesovej
- venovať sa hre z listu
- dodržiavanie zásad prstokladu
- dôsledné dodržiavanie textových a akordických značiek a poznámok
- štúdium zložitejších polyfonických skladieb
- pri improvizácii uplatňovanie začiatkov viachlasnej melódie
- vedenie žiaka k samostatnosti pri aranžovaní skladieb voľbou vhodného automatického sprievodu
- vedieť využiť dynamickú škálu nástroja, začiatky pedalizácie

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- širší záber štúdia jednotlivých štýlov – swing, blues, gospel, ragtime, disco, country, ballad, beat, pop, rock, jazz, waltz
- samostatné vytváranie aranžmánov pomocou funkcií nástroja
- samostatné programovania, využívanie pamäti nástroja, sequencera
- samostatný akordicko-harmonický rozbor a orientácia v tabuľke akordov
- plynulá hra dur a mol stupníc v 8,3,6
- štvorhlasný akord spolu tenuto, staccato, rozklad, veľký rozklad spolu
- používanie základných a vedľajších harmonických funkcií pri harmonizácii piesní, hra melódie viachlasne
- polyfonické skladby s využitím zvuku organ, čembalo
- samostatná pedalizácia
- plynulá hra z listu plynulá hra durových a molových stupníc aspoň do 5 predznamenaní – podľa schopnosti zvládnutia, hra v oktávach a terciách
- štvorhlasný akord – tenuto, staccato, rozložene spolu
- akordickou hrou prechádzať postupne na veľký rozklad (podľa dispozície ruky)
- zvládanie jednoduchých etud a prednesových skladieb z klavírnej literatúry
- pri improvizácii žiak samostatne volí vhodné harmonické funkcie - vlastná improvizácia aj automatická
- pri aranžovaní skladieb využívanie viacerých modelov, ktoré ponúka samotný nástroj

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

Podľa schopností vystupuje žiak na interných a verejných podujatiach školy sólo, alebo ako súčasť komorného zoskupenia.

Notový materiál:

E. Kleinová, A. Fischerová: Album etud V.

C. Czerny op. 261, 299

J. S. Bach: Malé prelúdiá a fugety

M. Dvořák: Jazzové klav. etudy 1.a 2.diel

V. Říha: Jazzové skladby

D. Křížková: Knižka polyfónnej hry

P. Malý: Škola hry na klavír a keyboard 2. diel

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na keyboarde

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom práce so žiakom v 4. ročníku 2. časti 1. stupňa základného štúdia je nadviazať na dosiahnuté výsledky z predchádzajúcich rokov a detailne rozpracovať jednotlivé prvky rozvíjajúce technickú zručnosť a obohacovať interpretačné prevedenie skladieb. Vo väčšej miere dať priestor žiakovej tvorivej osobnosti i pri výbere a pochopení skladieb. Učiteľ sa stáva koordinátorom, sprievodcom žiakovoho dozrievania, podľa individuálnych schopností dáva priestor žiakovej improvizácii, využíva podľa možností komorné telesá, ktoré obohatia žiakovu muzikalitu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. Populárnej 90. tých rokov 20. storočia po súčasnosť
- Znalosť všetkých technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma
- Znalosť stupníc Dur- všetky bečkové – rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4- hlasné akordy, veľké obraty, D7
- Mol – všetky bečkové - harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3- hlasné/4- hlasné akordy, veľké obraty, zm.7
- Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek
- Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i preetúdov prednesovej klavírnej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy
- Znalosť a ovládanie enharmonických zámen 7 hlasných akordoch, odporúčaných obrátov 7 hlasných akordov. Pri 7 hlasných akordoch sa spravidla vynecháva druhý a tretí tón, resp. tercia z akordu, ale väčšinou sa musí interpret, resp. žiak prispôbiť možnostiam nástroja

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- širší záber štúdia jednotlivých štýlov – swing, blues, gospel, ragtime, disco, country, ballad, beat, pop, rock, jazz, waltz
- samostatné vytváranie aranžmánov pomocou funkcií nástroja
- samostatné programovania, využívanie pamäti nástroja, sequencera
- samostatný akordicko-harmonický rozbor a orientácia v tabuľke akordov
- plynulá hra dur a mol stupníc v 8,3,6
- štvorhlasný akord spolu tenuto, staccato, rozklad, veľký rozklad spolu

- používanie základných a vedľajších harmonických funkcií pri harmonizácii piesní, hra melódie viachlasne
- polyfonické skladby s využitím zvuku organ, čembalo
- samostatná pedalizácia
- plynulá hra z listu plynulá hra durových a molových stupníc aspoň do 5 predznamenaní – podľa schopnosti zvládnutia, hra v oktávach a terciách
- štvorhlasný akord – tenuto, staccato, rozložene spolu
- akordickou hrou prechádzať postupne na veľký rozklad (podľa dispozície ruky)
- zvládanie jednoduchých etud a prednesových skladieb z klavírnej literatúry
- pri improvizácii žiak samostatne volí vhodné harmonické funkcie - vlastná improvizácia aj automatická
- pri aranžovaní skladieb využívanie viacerých modelov, ktoré ponúka samotný nástroj

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

Podľa schopností vystupuje žiak na interných a verejných podujatiach školy sólo, alebo ako súčasť komorného zoskupenia.

Notový materiál:

E. Kleinová, A. Fischerová: Album etud V.

C. Czerny op. 261, 299

J. S. Bach: Malé prelúdiá a fugety

M. Dvořák: Jazzové klav. etudy 1.a 2.diel

V. Říha: Jazzové skladby

D. Křížková: Knižka polyfónnej hry

P. Malý: Škola hry na klavír a keyboard 2. diel

ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA

- 2 skladby rôznych štýlových období,
- 1 skladba v úprave s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, MIDI sequencera).

PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Absolvent primárneho umeleckého vzdelania ovláda základné princípy klavírnej hry primerane svojim schopnostiam a v súlade s učebnými osnovami hry na keyboarde. Ovláda základné prvky hudobnej gramotnosti a hudobnej terminológie. Vie samostatne uvažovať a zaujať postoj pri výbere skladby i pri jej študovaní a konečnom prevedení. Zvládnutie základných požiadaviek v primárnom umeleckom vzdelávaní s prihliadnutím na individualitu žiaka je predpokladom a základom pre ďalšie stupne umeleckého vzdelávania na základnej umeleckej škole.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Ročník: Prvý – Štvrtý

Zameranie: Hra na keyboarde

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom práce so žiakom na 2. cykle základného štúdia je nadviazať na dosiahnuté výsledky z predchádzajúcich rokov a detailne rozpracovať jednotlivé prvky rozvíjajúce technickú zručnosť a obohacovať interpretačné prevedenie skladieb. Vo väčšej miere dať priestor žiakovej tvorivej osobnosti i pri výbere a pochopení skladieb. Učiteľ sa stáva koordinátorom, sprievodcom žiakovho dozrievania, podľa individuálnych schopností dáva priestor žiakovej improvizácii, využíva podľa možností komorné telesá, ktoré obohatia žiakovu muzikalitu.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Poznanie klasickej literatúry, poznanie vplyvu svetskej, ľudovej a národnej hudobnej kultúry na vznik a vytvorenie svetovej neklasickej resp. populárnej hudby 20. storočia až po súčasnosť.
- Širší záber štúdia jednotlivých štýlov – swing, blues, gospel, ragtime, disco, country, ballad, beat, pop, rock, jazz, waltz.
- Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet –YouTube apod.).
- Znalosť všetkých základných technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.
- Znalosť stupníc:

Dur- všetky križikové a všetky bečkové -rovný pohyb, protipohyb, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, D7,

Mol- všetky križikové a všetky bečkové -harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, 3-hlasné /4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.

- Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy.
- Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.
- Hra všetkých dostupných skladieb so sprievodom max. 4-hlasných akordov typu –7, Mi7, Dim7, Maj7, Mimaj7, 6, Mi6, Mi7/5-apod.
- Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v jednoduchších skladbách.
- Rozpoznávanie zvuku a farieb bežných 4-hlasných akordov, základných farieb nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách.
- Tvorba a hra kadencií.
- Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i Internal Memory nástroja / popr. interného MIDI sequencera.
- Harmonizácia ľudových piesní i piesní pop hudby.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

- aplikujú teoretické východiska pri štúdiu hry na keyboarde,
- definujú všetky základné technické možnosti a parametre hudobného nástroja,
- aplikujú samostatne základné nastavenia nástroja v novej skladbe,
- ovládajú všetky bežné 3-4 hlasné akordy,
- vytvárajú až 4 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii,

- reprodukujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi,
- reprodukujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby v súlade s obsahovými štandardmi,
- zahrajú skladby so sprievodom podľa akordových značiek,
- interpretujú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 4hlasných akordov,
- navrhnu čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v duál režime,
- rozpoznávajú zvuky i farby akordov a základné farby nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách,
- vytvoria kadenciu,
- vytvoria zložitejší hudobný aranžmán skladby s použitím i internal memory nástroja,
- zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti,
- harmonizujú ľudové piesne i piesní pop hudby.

Záverečná skúška:

- 2 skladby rôznych štýlových období,
- 1 skladba v úprave s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. MIDI sequencera).

PROFIL ABSOLVENTA DRUHÉHO STUPŇA

- Je pripravený na celoživotné vzdelávanie, všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti.
- Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných pôsobeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč.
- Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať a obnovovať.
- Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu.
- Absolvent druhého stupňa zameraní hra na klávesových nástrojoch podáva poloprofesionálne umelecké výkony v praxi najčastejšie ako člen komorných zoskupení, vážnej i populárnej hudby, ako korepetítor, tiež ako sólista, pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klávesových nástrojoch, ma vedomosti z dejín hudby a klavírnej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor.
- Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilosti, ktoré žiaci dosiahnu v závere druhého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následne stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na keyboarde

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Poznanie klasickej literatúry, poznanie vplyvu svetskej, ľudovej a národnej hudobnej kultúry na vznik a vytvorenie svetovej neklasickej resp. populárnej hudby, vznik swingu a jazzu do 30-tých rokov.
- Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet –YouTube apod.).
- Znalosť všetkých základných technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.
- Znalosť stupníc:
- Dur-všetky krížikové -rovný pohyb, protipohyb, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, D7,
- Mol-všetky krížikové -harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, 3-hlasné /4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.
- Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy.
- Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.
- Hra všetkých dostupných skladieb so sprievodom max. 4 hlasných akordov typu –7, Mi7, Dim7, Maj7, Mimaj7, 6, Mi6, Mi7/5-a pod....

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

- aplikujú teoretické východiska pri štúdiu hry na keyboarde,
- definujú všetky základné technické možnosti a parametre hudobného nástroja,
- aplikujú samostatne základné nastavenia nástroja v novej skladbe,
- ovládajú všetky bežné 3-4 hlasné akordy,
- vytvárajú až 4 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii,
- reprodukujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi,
- reprodukujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby v súlade s obsahovými štandardmi,
- zahrajú skladby so sprievodom podľa akordových značiek,
- interpretujú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 4 hlasných akordov,
- navrhnu čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v duál režime,
- rozpoznajú zvuky i farby akordov a základné farby nástrojovej časti keyboardu i v duálnych kombináciách....

Ročník: Druhý

Zameranie: Hra na keyboarde

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 30-40-tých rokov 20 storočia.
- Samovzdelávanie (literatúra, knižnice, internet –YouTube a pod.).
- Znalosť rozšírenejších technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.
- Znalosť stupníc :

- Dur-všetky béčkové –rovňý pohyb, protipohyb, delené tercie, 3-hlasné /5-hlasné akordy, veľké obraty, D7,
- Mol-všetky béčkové –harmonická, melodická: rovňý pohyb, protipohyb, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty zm7

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

- aplikujú teoretické východiska pri štúdiu hry na keyboarde,
- definujú všetky základné technické možnosti a parametre hudobného nástroja,
- orientujú sa vo všetkých bežných hudobných žánroch populárnej hudby,
- reprodukujú správne stupnice v súlade s obsahovými štandardmi,
- ovládajú hru akordov podľa akordických značiek,
- reprodukujú správne vhodné technické cvičenia, etudy i prednesové skladby v súlade s obsahovými štandardmi,
- ovládajú všetky bežné 3-5-hlasné akordy....

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na keyboarde

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 50-80-tých rokov 20. storočia.
- Samovzdelávanie tohto obdobia (literatúra, knižnice, internet –YouTube a pod.).
- Znalosť rozšírených technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.
- Znalosť stupníc:
- Dur-všetky krížikové -rovňý pohyb, protipohyb, tercie , 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, D7,
- Mol-všetky krížikové -harmonická, melodická: rovňý pohyb, protipohyb, tercie , 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.
- Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy.
- Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

- reprodukujú stupnice v súlade s obsahovými štandardmi,
- reprodukujú správne technické cvičenia, etudy a prednesy v súlade s obsahovými štandardmi,
- ovládajú hru podľa akordických značiek,
- hrajú všetky dostupné skladby so sprievodom max. 6-hlasných akordov,
- navrhnu čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime,
- interpretujú skladby bežných hudobných žánrov populárnej hudby,
- ovládajú všetky bežné 3-6 hlasné akordy,
- vytvárajú až 12 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii,
- aplikujú samostatne vedomosti v rozšírenom nastavení nástroja v novej skladbe,

- ovládajú jednoduché nepravidelné rytmy pod....

Ročník: Štvrtý

Zameranie: *Hra na keyboarde*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Poznanie klasickej literatúry, poznanie histórie neklasickej, resp. populárnej hudby 90.-tých rokov 20. storočia – po súčasnosť.
- Samovzdelávanie v oblasti tohto obdobia (literatúra, knižnice, internet –YouTube a pod.).
- Znalosť všetkých technických možností a parametrov hudobného nástroja v škole i doma.
- Znalosť stupníc :
- Dur-všetky béčkové -rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, dom.7,
- Mol-všetky béčkové -harmonická, melodická: rovný pohyb, protipohyb, tercie, 3-hlasné/4-hlasné akordy, veľké obraty, zm.7.
- Rozvíjanie hry akordov podľa akordických značiek.
- Absolvovanie vhodných technických cvičení, etúd i prednesov z klasickej klavírnej i inej literatúry s apelom na štandardné 5 oktávové keyboardy.
- Znalosť a ovládanie enharmonických zámen 7 hlasných akordoch, odporúčaných obrátov 7 hlasných akordov. Intonačná, dynamická i rytmická nezávislosť v zložitejších skladbách.
- Zložitejšie nepravidelné rytmy.
- Schopnosť nájsť čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime v spojení s podporou živej ľavej ruky v splitovom režime v zložitejších skladbách.
- Tvorba zložitejších hudobných aranžmánov s použitím i internal memory nástroja / popr. - Interného midi sequencera.
- Harmonizácia ľudových piesní i piesní pop hudby.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

- pracujú s informáciami pre zlepšenie procesu aktívneho učenie sa,
- vysvetlia technické možnosti a parametre hudobného nástroja,
- aplikujú teoretické východiská do vyučovacieho procesu,
- reprodukujú stupnice v súlade s obsahovými štandardmi,
- reprodukujú správne technické cvičenia, etudy a prednesy v súlade s obsahovými štandardmi,
- interpretujú skladby všetkých bežných hudobných žánrov populárnej hudby,
- ovládajú všetky bežné 3-7 hlasné akordy,
- vytvárajú až 16 taktové úseky pravou rukou v akordoch podľa jednoduchej, jednohlasnej melódie v danej harmónii,
- zahrajú z listu skladbu z literatúry nižších ročníkov,
- aplikujú samostatne vedomosti v kompletnom nastavení nástroja v novej skladbe,
- ovládajú prakticky zložitejšie nepravidelné rytmy,
- navrhnu čo najvhodnejší rytmický štýl, popr. jeho variáciu, najvhodnejší zvuk, popr. kombináciu v dual režime,
- vytvoria aranžmán skladby s použitím i internal memory nástroja,
- zharmonizujú ľudovú i populárnu pieseň.

Závěrečná skúška:

- 2 skladby rôznych štýlových období,
- 1 skladba s vlastnou harmonickou úpravou

**HUDOBNÝ ODBOR – ODDELENIE KLÁVESOVÝCH NÁSTROJOV,
HRA NA AKORDEÓNE
1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED - 1. B**

Prípravné štúdium (PŠ)

„PŠ B“ (Príprava ku hre na nástroji v 2. polroku školského roka – PHV)

Časová dotácia: 0,5 hodiny (jedenkrát týždenne)

CIELE

- vzbudiť u žiaka záujem o svet hudby
- rozvíjať sluchové a rytmické predpoklady žiaka
- využiť hudobnú predstavivosť detí v hudobnej aktivite
- zacieliť žiakovu vôľu na vystihnutie charakteru a hudobného obsahu skladby
- hravou formou vzbudiť záujem žiaka o hru na nástroji
- rozvíjať jeho tvorivé schopnosti a hudobnosť
- osvojovať si správne návyky nástrojovej hry

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- osvojiť si správne sedenie za nástrojom, uvoľnenie hracieho aparátu, postavenie rúk a orientáciu na klaviatúre, držanie nástroja, základy mechovej artikulácie
- vedieť zahrať jednoduché ľudové piesne v päťprstovej polohe v pravej ruke a spolu s jednoduchým sprievodom v ľavej ruke
- poznať notový zápis v husľovom kľúči (rozsahu minimálne 1 oktávy) a v basovom kľúči (aj akordy k základným basom C, G, D, F)
- poznať a vedieť správne rytmicky zadeliť a zahrať hodnoty nôt a pomlčiek (celé, polové, štvrté)
- zvládnuť hru non legato, tenuto
- zvládnuť základy mechovej techniky - obraty mechu (poznať značky pre obraty mechu)
- poznať základné dynamické znamienka (*f*, *mf*, *mp*, *p*)
- zvládnuť zahrať a vystihnúť nálady a tempá rôznorodých skladbičiek

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

postupová skúška do 1. ročníka

- **2 skladby** predvedené verejne:
 - 1 melódia s elementárnym sprievodom
 - 2. skladba môže byť ľubovoľná ľudová skladba so sprievodom učiteľa

Kritériá pre prijatie žiaka po absolvovaní prípravného štúdia do 1. ročníka

- hra jednoduchých piesní pravou rukou podľa sluchu
- čítanie nôt v husľovom kľúči v jednočiarkovej oktáve
- čítanie nôt v basovom kľúči, orientovať sa v základnej polohe: tóny c, g, d, f
- hmatová orientácia pravej ruky bez zrakovej kontroly
- schopnosť hry jednoduchej melódie pravou aj ľavou rukou z nôt
- správne vedenie mechu

Odporúčaná literatúra

O. Hricová: Abeceda akordeonistu

J. Demjan, B. Lenko, M. Urdová, I. Vlakh: Škola hry na akordeóne

Jednoduché ľudové a umelé piesne (podľa sluchu)

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Akordeón zaujíma popri klasických nástrojoch významné miesto v systéme hudobného vzdelávania. Je to ľahko prenosný, viachlasný nástroj, ktorý plní v hudobnom živote všestrannú funkciu. Možno ho použiť aj ako nástroj sprievodný, v komornej, alebo súborovej hre rôznych hudobných žánrov. V posledných desaťročiach je akordeón stále viac a viac uznávaný ako nástroj sólový. Má vlastnú literatúru, píše preň poprední hudobní skladatelia a to ho zaraďuje medzi nástroje so všetkými koncertnými možnosťami. Preto sa v dnešnej dobe interpret nezaobíde bez dokonalého zvládnutia výrazových možností nástroja, technickej vyspelosti oboch rúk a dokonalej mechovej techniky. Zvládnutie technickej zložky nástroja je iba prostriedkom na vytýčenie cieľa a musí byť v súlade s celkovým hudobným a kultúrnym vývojom osobnosti žiaka.

CIELE

Vzbudiť záujem žiaka o hru na nástroji. Viest' ho k správnym pracovným návykom, naučiť ho uvedomelo cvičiť, presne a pohotovo reprodukovat' notový zápis po stránke rytmickej, prstokladovej, artikuláčnej a dynamickej. Je potrebné klásť dôraz aj na rozvoj správnej mechovej techniky, ktorá je základom kultivovaného hudobného prejavu. Učiť žiaka kontrolovať sa pri hre sluchom a dbať na voľné ruky, správne sedenie i držanie nástroja. Vyžadovať hru bez zrakovej kontroly. Od začiatku sa s ňou rozvíjať hru spamäti, dbať na súhru oboch rúk, podporovať tvorivosť a prehĺbovať harmonické cítenie žiaka.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- správne sedenie, držanie nástroja, postavenie oboch rúk, čítanie nôt v G kľúči a F kľúči
- správne vedenie mechu a tvorenie tónu s cieľom rozpoznať jeho silu, výšku a dĺžku
- orientácia na klaviatúre a znalosť základných a pomocných basov s príslušnými durovými akordmi: C, G, D, F
- prstové cvičenia pravou rukou legato, staccato, tenuto
- príprava k hre stupníc a stupnice C, G, D, F, B v rozsahu jednej oktávy oboma rukami spolu a tonický kvintakord pravou rukou
- aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- učiť žiaka kontrolovať sa pri hre sluchom, dbať na správne držanie nástroja, uvoľnenie rúk, a vyžadovať hru bez zrakovej kontroly

- od začiatku rozvíjať u žiaka hru spamäti, dbať na súhru rúk, zvládnutie základnej dynamiky, rozlišovanie základných druhov tempa
- orientácia na klaviatúre, znalosť základných basov C, G, D, a F s príslušnými durovými akordmi
- podporovať tvorivosť žiaka, prehľbovať jeho harmonické cítenie

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Prebrať cca 20 cvičení a skladbičiek za obdobie celého školského roka. Aspoň jedno vystúpenie za rok – 2 ľudové piesne a 1 prednesová skladba.

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

O. Hricová: Abeceda akordeonistu
 J. Demjan, B. Lenko, M. Urdová, I. Vlach: Škola hry na akordeóne
 J. Letňan: 50 Ľudových piesní MRH č. 1
 J. Demjan: Slovenské ľudové piesne 1. zošit

Ročník: Druhý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom vyučovania v 2. ročníku je naďalej podporovať rozvoj muzikality úmerne s rozvojom techniky. Usmerňovať pracovné návyky z prvého ročníka, dbať na kvalitu tónu, a rozvíjať hudobné, harmonické a rytmické cítenie.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- prehľbovať a utvrdzovať nástrojové návyky z prvého ročníka: sedenie, držanie tela a nástroja, hru bez zrakovej kontroly. Skvalitňovať prstovú a mechovú techniku s dôrazom na presné dodržiavanie notopisu
- rozvíjať hru spamäti
- prebúdzat' tvorivé schopnosti žiaka
- budovať repertoár ľudových piesní a skladbičiek

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Zdokonaľovať hru legato, staccato, tenuto
- nácvik akordického sprievodu v dur s kvintovým a terciovým basom, využívanie mólového kvintakordu a dominantného septakordu
- zvyrazňovať použitie dynamiky, rozšíriť o ďalšie stupne – forte mezzoforte, crescendo, decrescendo
- začiatky orientácie v mólových tóninách
- zdokonaľovať vedenie mechu – tvorenie tónu
- bodkovaný rytmus, triola, synkopa

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Žiak dokáže prednesové skladby interpretovať spamäti. Ovláda durové a molové stupnice do 2 krížikov a 2 béčok v rozsahu jednej oktávy oboma rukami spolu, tonický kvintakord s obratmi oboma rukami, harmonický a melodický zvlášť, základy polyfónie. Prstové a mechové cvičenia vychádzajú zo študijných úloh

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

O. Hricová:	Abeceda akordeónistu
J. Demjan, B. Lenko, M. Urdová, I. Vlakh:	Škola hry na akordeóne
J. Letňan:	Slovenské ľudové piesne 1. a 3. zošit
J. Kotík:	50 ľudových písní
J. Demjan:	Slovenské ľudové piesne 1. a 2. zošit
C. Czerny:	Výber etud op. 599

Ročník: Tretí

***Zameranie:** Hra na akordeóne*

***Časová dotácia:** 1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Cieľom vyučovania v treťom ročníku, je zamerať sa na výrazovú stránku hry, zvyšovať nároky na technickú vyspelosť žiaka, zamerať sa na prstovú, mechovú a registračnú techniku. Upevňovať správne návyky pri domácej príprave, taktiež zaraďovať do edukačného procesu skladby rôzneho charakteru a štýlu. Tvoriť sprievody k jednoduchým piesňam s využitím základných harmonických funkcií T, S, D a využívať aj dominantný septakord s transpozíciou. Postupne sa venovať hre z listu a pestovať zmysel pre súhru v komornej a súborovej hre.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli
- mechová technika – mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech
- prehĺbená orientácia v registroch nástroja
- rozvíjať hru spamäti
- prebúdzat' tvorivé schopnosti žiaka
- budovať repertoár ľudových piesní a skladbičiek
- zvyšovať náročnosť techniky v zmysle tempa
- upevňovať rytmické čítanie
- výber prednesovej literatúry rozšíriť o skladby rôznych žánrov a štýlových období
- pestovať hru spamäti
- aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná teória

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zdokonaľovať hru legato, staccato, tenuto pri stupniciach
- nácvik akordického sprievodu s využitím základných harmonických funkcií T, S, D a využívať aj dominantný septakord v ľavej ruke
- zvýrazňovať použitie dynamiky
- zdokonaľovať vedenie mechu – tvorenie tónu

- využívať a precvičovať dvojhmaty, viachlas a začiatky polyfónnej hry
- stupnice durové v rozsahu jednej oktávy , legato staccato, tenuto
- pri akordoch zamerať sa na trojhlasný, prípadne štvorhlasný akord s obratmi, harmonicky a melodicky obidvoma rukami

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Verejné vystúpenie najmenej jedenkrát polročne, s podmienkou hry spamäti.

Odporúčaná prednesová literatúra:

J. Demjan, B. Lenko, M. Urdová, I. Vlach: Škola hry na akordeóne

J. Kotík: 50 ľudových piesní

J. Demjan: Slovenské ľudové piesne 3. zväzok

C. Czerny: Výber etud op. 599

J. B. Duvernoy: Prednesové etudy

J. Letňan: Etudy pre akordeón

J. S. Bach: Knižočka skladieb pre A. M. Bachovú

J. Letňan: Slovenské ľudové piesne

Menuety a staré tance HARE č. 60

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom vyučovania v štvrtom ročníku, je zamerať sa na výrazovú stránku hry, zvyšovať nároky na technickú vyspelosť žiaka, zamerať sa na prstovú, mechovú a registračnú techniku. Upevňovať správne návyky pri domácej príprave, taktiež zaraďovať do edukačného procesu skladby rôzneho charakteru a štýlu. Tvorit' sprievody k jednoduchým piesňam s využitím základných harmonických funkcií T, S, D a využívať aj dominantný septakord s transpozíciou. Postupne sa venovať hre z listu a pestovať zmysel pre súhru v komornej a súborovej hre.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- skvalitňovať prstovú a mechovú a registračnú techniku s dôrazom na presné dodržiavanie notopisu
- rozvíjať hru spamäti
- prebúdzat' tvorivé schopnosti žiaka
- budovať repertoár ľudových piesní a skladbičiek
- zvyšovať náročnosť techniky v zmysle tempa
- upevňovať rytmické cítenie
- výber prednesovej literatúry rozšíriť o skladby rôznych žánrov a štýlových období
- pestovať hru spamäti

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Zdokonaľovať hru legato, staccato, tenuto pri stupniciach
- nácvik akordického sprievodu s využitím základných harmonických funkcií T, S, D a využívať aj dominantný septakord v ľavej ruke
- zvýrazňovať použitie dynamiky
- zdokonaľovať vedenie mechu – tvorenie tónu
- využívať a precvičovať dvojhmaty, viachlas a začiatky polyfónnej hry
- stupnice durové v rozsahu jednej oktávy, legato staccato, tenuto
- pri akordoch zamerať sa na trojhlasný, prípadne štvorhlasný akord s obratmi, harmonicky a melodicky obidvoma rukami

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Verejné vystúpenie najmenej jedenkrát polročne, s podmienkou hry spamäti.

Záverečná skúška: 1 durová stupnica
 1 molová stupnica
 1 etuda (Czerny, Duvernoy, Castiglione)
 1 polyfónia – Menuet, staré tance, Bach, Eperieši
 1 prednes – úpravy slovenských ľudových piesní (Kotík, Letňan, Harvan, Demjan)
 1 prednes - výber skladieb z inej vhodnej slovenskej a zahraničnej literatúry

Odporúčaná prednesová literatúra:

J. Kotík: 50 ľudových písní
 J. Demjan: Slovenské ľudové piesne 3. zväzok
 C. Czerny: Výber etud op. 599
 J. B. Duvernoy: Prednesové etudy
 J. Hurt: Capriccia
 J. Letňan: Etudy pre akordeón
 J. S. Bach: Knižočka skladieb pre A. M. Bachovú
 J. Letňan: Slovenské ľudové piesne
 D. Havran: Na ľudovú nôtu
 Menuety a staré tance HARE č. 60

PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Žiak dokáže prednesové skladby interpretovať spamäti. Ovláda durové a molové stupnice do 6 krížikov a 6 béčok v rozsahu jednej oktávy oboma rukami spolu, legato, staccato, tenuto, tonický kvintakord s obratmi oboma rukami, harmonický a melodický oboma rukami, základy polyfónie. Prstové a mechové cvičenia vychádzajú zo študijných úloh. Prednesová literatúra rozšírená o skladby rôznych žánrov a štýlových období. Vytvára harmonický sprievod s využitím hlavných harmonických funkcií a dominantného septakordu.

2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Akordeón zaujíma výrazné miesto v hudobnom interpretačnom živote. Má široké uplatnenie ako koncertný nástroj sólový i sprievodný, v klasickej, ľudovej, zábavnej aj jazzovej hudbe. Vyučovanie hry na akordeóne umožňuje žiakom získať také odborné vzdelanie, aby sa mohli uplatniť ako profesionálni koncertní hráči alebo ako hráči v amatérskych súboroch a hudobných telesách.

CIELE

Cieľom vyučovania v 1. ročníku druhej časti základného štúdia je rozvoj muzikality, hudobnej predstavivosti a cítenia, v rovnováhe s technickým vývojom žiaka. Zamerať sa na technickú, prednesovú a pamäťovú zložku. Pestovať zmysel pre kvalitu tónu, prednesovú výstavbu a využívanie registrácie nástroja. Postupne rozvíjať cit pre kolektívne muzikovanie. Umožniť žiakovi prepájaním vedomostí z hudobnej náuky s vedomosťami získanými na hodinách hlavného nástroja získať základný prehľad v oblasti hudobného vzdelania.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- rozvoj mechovej a prstovej techniky
- správne ťahy mechu
- nácvik mechového legáta, portáta, mechového staccata
- prstovou technikou pracujeme na stupniciach (striedavé legáto a staccato) a melodických a harmonických akordoch
- zdokonaľujeme skoky v pravej a ľavej ruke
- rozvíjame rozpätie pravej ruky
- v ľavej ruke sa zameriavame okrem akordovej časti hlavne na melodické basy (polyfónna hra)
- rytmické útvary ako synkopa, bodkovaný rytmus, trioly, kvartoly preberáme v etudách. Etudy vyberáme podľa individuálnych potrieb a schopností žiaka
- chromatika v pravej ruke, dvojhlasý, dvojhmatý, pasáže pre ľavú a pravú ruku a oktávy v pravej ruke
- pokračujeme v polyfónnej hre (Knížočka skladiel pre Annu Magdalénu Bachovú)
- pracujeme na frázach v legáte, správnych prstokladoch v oboch rukách a hlavne dodržiavame mechové obraty
- hudobný repertoár rozširujeme o prednesové skladby rôznych žánrov napr. Slovenské ľudové piesne IV. od Júliusa Letňana, Piesne a tance od Dezidera Harvana, od Miroslava Košnára Musette, ale aj klasickú a súčasnú literatúru
- vyžadujeme hru spamäti, zaoberáme sa aj základnou registráciou v pravej a ľavej ruke

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zvládnutie látky podľa učebných osnov pre hru na akordeóne

- technické cvičenia (durové a molové stupnice), melodické a harmonické akordy, etudy, prednesové skladby v rýchlejších tempách a náročnejšie melodické ozdoby (skupinka, trilok, obal)
- polyfónnu hru obohatiť aj inou literatúrou napr. G. F. Händel: HARE č. 68 alebo Menuety a iné staré tance HARE č. 60
- rozvíjanie komornej alebo súborovej hry, kde sa nadväzuje na výsledky práce v individuálnom vyučovaní, intonačné a rytmické zvládnutie partov a hlavne orientácia pri počúvaní, zároveň sa žiaci oboznamujú so základnými gestami dirigenta
- samostatnosť pri úpravách ľudových piesní (pravá ruka tercie, ľavá základné harmonické funkcie T, D, S aj v paralelných tóninách)
- schopnosť transponovať dané melódie

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Žiak verejne vystúpi na triednych a interných koncertoch, prípadne iných podujatiach organizovaných školou najmenej jedenkrát za polrok.

Ročník: Druhý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom vyučovania v 2. ročníku 2. časti základného štúdia je rozvoj a zdokonaľovanie získaných zručností a vedomostí. Hudobný repertoár rozšíriť o rozsiahlejšie a náročnejšie skladby (variácie, suita, polyfónia, sonatina). Žiak by už mal rešpektovať zásady štýlovej a žánrovej interpretácie. Pedagóg vedie žiaka k udržaniu tempa, vyrovnanosti rytmu, gradácii a dynamickým zmenám. Pestovať zmysel pre kvalitu tónu a využívať podľa veľkosti nástroja registráciu. Podľa možnosti zapájať žiakov do komornej a súborovej hry.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zdokonaľovať prstovú a mechovú techniku na stupniciach, akordoch, etudách
- hra v rýchlejších tempách, akordická hra pravou rukou, prípadne aj skoky
- zvyšovať nároky na interpretáciu melodických ozdôb, rytmických kombinácií a viachlasu
- dbať na správnu interpretáciu polyfónnych skladieb - artikulácia, frázovanie, vedenie hlasov
- zdokonaľovanie skokov v ľavej aj v pravej ruke
- akordická a melodická hra v ľavej ruke, zložitejšie rytmické sprievody ľavej ruky
- používať podľa možností základný osemstopový register (8'), štvorstopový (4'), šestnásťstopový (16') a takzvaný harmonikový (8' + 8') – nazývame ho aj tremolovým, prípadne inými registrami, ktoré sú kombináciou týchto základných hlasov
- podporovať kreativitu, harmonizáciu a transpozíciu ľudových piesní, rozšírenú aj o oblasť populárnej hudby
- skvalitňovanie tónovej kultúry

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zvládnutie látky podľa učebných osnov pre hru na akordeóne
- technické cvičenia (durové, molové harmonické a melodické stupnice, štvorzvuky melodicky aj harmonicky
- polyfónnu hru dopĺňať aj inou literatúrou (ako napr. G. F. Händel: Ha-Re č. 68 alebo Menuety a iné Staré tance Ha-Re č. 60)
- samostatnosť pri úpravách ľudových piesní – pravú ruku okrem samostatnej melódie doplniť terciou alebo sextou (napr. Jurči: Slovenské ľudové piesne), ľavá ruka hrá základné harmonické funkcie T, D, S, s malými obmenami – striedavý a terciový bas
- schopnosť transponovať dané melódie
- schopnosť ohodnotenia vlastného výkonu

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Žiak verejne vystúpi najmenej dvakrát počas školského roku na triednom koncerte, zúčastňuje sa interných, verejných podujatí organizovaných školou alebo kultúrnych vystúpení v rámci obce a regiónu.

Ročník: Tretí

Zameranie: *Hra na akordeóne*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Vyučovanie v tomto ročníku je zamerané na štúdium náročnejších prednesových skladieb, kde má žiak možnosť preukázať technickú, výrazovú a rytmickú vyspelosť. Hudobný materiál vyberáme podľa technickej vyspelosti žiaka a veľkosti nástroja. V tomto ročníku je vyučovanie hry na akordeóne koncipované na nových progresívnych princípoch, ktoré umožňujú žiakom získať také odborné vzdelanie, aby sa mohli uplatniť v záujmovo-umeleckej, ale aj v profesionálnej umeleckej činnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- durové a molové stupnice spolu cez dve oktávy v rovnom a protipohybe, striedavé legáto a staccato, durové harmonicky v terciách pravou rukou, prípadne spolu
- durový a molový štvorhlasný kvintakord s obratmi obidvomi rukami, harmonicky aj melodicky, dominantný a zmenšený septakord pravou rukou
- zdokonaľujeme prstovú a mechoвую techniku, hudobnú pamäť, sluchovú sebakontrolu, štýlovú interpretáciu a estetické hudobné cítenie
- v technických etudách sa zameriavame na rytmické kombinácie pravej a ľavej ruky, skoky v ľavej ruke, melodické ozdoby v pravej ruke, hru v rôznych tempách, dynamické odtiene
- rozvíjať schopnosť upravovať ľudové piesne
- hra polyfónnych skladieb - podľa možnosti využiť registračnú techniku pravej aj ľavej ruky počas hry
- hudobné formy – sonatina, rondo, valčíky, koncertné tangá, skladby romantických, klasických, ale aj súčasných autorov
- výrazové prostriedky- marcato, espressivo, cantabile

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- v pravej ruke zahrať danú melódiu s terciou alebo sextou nadol, v ľavej použiť základné harmonické funkcie TSD, prípadne melódie transponovať do inej tóniny
- dokáže v rámci nástrojových možností zahrať zmenšený septakord v ľavej ruke
- vedieť uplatniť tvorivé schopnosti pri úpravách ľudových piesní, pri hudobných sprievodoch k spevu, tancom a iným hudobným nástrojom
- vedieť sa uplatniť ako spoluhráč v súborovej hre, komornej hre, tanečnom orchestri
- žiak by mal mať vypestovaný záujem o hudbu ako poslucháč
- vedieť ohodnotiť vlastný výkon a výkony iných

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Žiak verejne vystúpi najmenej dvakrát počas školského roka na triednom koncerte, prípadne internom alebo verejnom koncerte so skladbami rôzneho štýlu; podmienkou je hra spamäti.

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom v tomto ročníku je aj naďalej podporovať u žiaka osobný vzťah k akordeónu a prostredníctvom neho aj vzťah k hudbe, je potrebné úspešne zvládnuť absolventské skúšky a absolventský koncert. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- oboznamovanie sa s ďalšími druhmi techniky hry na akordeóne,
- rozvíjanie notovej orientácie, sluchovej pohotovosti a muzikálneho cítenia u žiaka,
- využívanie hry na melodických basoch, pokiaľ je možnosť a skupinovú hru –komorná, súborová a orchestrálna hra, a tradičné vyučovanie hry na klávesovom či gombíkovom akordeóne so štandardnými basmi,
- formovanie osobnosti žiaka, jeho emocionálny obzor, hudobný vkus a jeho vlastné hudobné vyjadrenie, aby osvojené kompetencie využíval ako prostriedok na sebaujavenie a komunikáciu,
- orientovanie žiaka podľa jeho schopností na amatérsku hudobnú prax, alebo na ďalšie štúdium na vyššom stupni umeleckého vzdelávania.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- technika hry ako nástroj na vyjadrenie obsahu skladby
- prstová a mechová artikulácia, mechové možnosti: bellows shake, triolový ricochet, alebo kvartolový ricochet
- spôsobilosť v skupinovej hre
- hra na akordeóne v spolupráci s audio nahrávkou (v sólovej aj skupinovej hre)
- súvislosť medzi hrou na akordeóne a zápisom v notovom programe

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- stupnice – plynulá hra stupníc v rovnom pohybe a v protipohybe legato, staccato, tenuto
- akordy, rozklady, trojzvuk prípadne štvorzvuk- podľa dispozícií ruky
- D7, Zm7, obraty, rozklad

- akordeónové etudy primeranej náročnosti vzhľadom na absolventský ročník
- polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov – J.S. Bach: Menuety, Malé prelúdiá, Invencie,
- žiak má vybudovaný svoj repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby
- dokáže interpretačne porovnať rôzne štýlové obdobia
- podľa osobnej dispozície si tvorí vlastné skladby

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Žiak sa niekoľkokrát v roku zúčastňuje ako doposiaľ vystúpení na triednom koncerte, centrom úsilia je absolvovanie absolventskej skúšky z nástroja, i úspešného zvládnutia programu na absolventskom koncerte vo verejnom, či internom predvedení.

Záverečná skúška:

- 1 etuda
- 1 polyfonická skladba
- 2 prednesové skladby odlišného charakteru

Podmienkou je hra spamäti

Didaktické postupy a metódy práce prispôsobujeme individuálnym schopnostiam a dispozíciám žiaka. Učebná látka vychádza z akordeónovej literatúry uvedenej v platných učebných osnovách.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne má adekvátne rozvinutý umelecký vkus, lásku k hudbe a k akordeónu, ľudské a vôľové vlastnosti smerujúce k dobru. Je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností. Orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch, má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra) a schopnosť jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena –obohatenie). Vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku. Je schopný verbálneho seba hodnotenia svojho interpretačného výkonu a dokáže použiť nadobudnuté kompetencie v integratívnych umeleckých formách. Základy doterajšieho odborného vzdelávania dokáže uplatniť v prípade záujmu o profesionálne štúdium akordeónovej hry.

Absolvent súborovej a orchestrálnej hry na akordeóne druhej časti I. stupňa základného štúdia je schopný uplatniť sa v amatérskom orchestri alebo súbore s obsadením rôznych nástrojov. Cíti súhru a kompaktnosť jednotlivých partov v skladbe. Je schopný hrať pod vedením dirigenta a správne reagovať na jeho gestá. Ovláda gestá dirigenta zamerané na dynamiku, zmeny tempa, nástupy v technicky a kompozične nenáročných skladbách, je spôsobilý neverbálne komunikovať počas hry s ostatnými hráčmi, nadobudnuté znalosti zo sólovej hry efektívne využíva v súhre sinými nástrojmi. Vie jednoduchú skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky. Ovláda zmeny rytmu, tempa, metrického členenia počas skladby, ovláda mechovú techniku. Podporuje svojím prístupom aj ostatných členov súboru alebo orchestra a pomáha im. Orientuje sa rýchlo aj v rozsiahlejšom notovom zápise.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Upevňovať návyky získané absolvovaním prvého stupňa základného stupňa, ako je samostatnosť v domácej príprave na vyučovacie hodiny, presné reprodukovanie notového záznamu, dbanie na ďalší rozvoj správnej prstovej a mechovej techniky, hra bez zrakovej kontroly, hra spamäti, hra z listu a zapájanie sa do komornej hry. Popri pokračujúcej výchove žiaka schopného verejných vystúpení, naďalej upevňovať jeho sebaistotu, samostatnosť, schopnosť kooperácie s inými žiakmi v rámci komornej hry, schopnosť sebavyjadrenia a sebahodnotenia. Rozvíjať štýlovú registráciu prednesových skladieb, cvičiť schopnosť sústredenia sa na hru a pestovanie silnej predstavy.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

Pasážové behy vo väčších tempách, zdokonaľovanie a využívanie hry rôznych artikulačných prvkov, harmonizácia melódií, tvorenie sprievodov k piesňam a tancom, využívanie kadencií, zapisovanie melódií podľa sluchu a melodické i rytmické úpravy ľudových piesní, alebo populárnych melódií. Aktívne využívať registráciu s pomocou správnych registračných techník a využívať získané vedomosti o harmónii, kontrapunkte a hudobných formách. Zlepšovať prácu s kvalitou tónu, jeho spevnosť, dynamiku a farebnosť. Pracovať s rôznymi formami artikulácie – prstovej, mechovej a využívanie zásad napätia a uvoľňovania svalového aparátu. Rozširovať repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby a spoznávať význam aj z ohľadom na štýlovú registráciu v diskante aj v basovej tastatúre.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak má dokonalejšie ovládať hru na nástroji, ako ju mal na konci 1. stupňa základného štúdia, má mať vyhranený záujem o hudobný štýl a charakter hudby, má si vedieť správne voľiť primerané skladby z ponuky skladieb vyučujúceho, ako aj samostatného hľadania skladieb na internete. Má dokázať zahrať a zapísať vlastné hudobné motívy, alebo malé skladbičky. Žiak má rozšírený repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, má dokázať počas hry adekvátnu technickú, rytmickú, tempovú, dynamickú a výrazovú vyspelosť. Dokázať harmonizovať ľudové piesne a tvoriť melodické ozdoby alebo aj rytmické zmeny a aj ich znotovať. Reprodukované hudobné dielo sa snažiť aj emocionálne prežívať. Oboznámiť sa so základným používaním niektorého z počítačových notačných programov.

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Zdokonaľovanie techniky hry na akordeóne.
- Výber skladieb podľa žiakovej hudobnej orientácie.
- Význam registrácie vo farebnosti hry a transpozičnej funkcie.
- Oboznámenie sa s notovým programom na počítači (Sibelius, Capella, Finale).

- Rozvíjanie sluchovej pohotovosti v hraní ľudových piesní, populárnych, alebo džezových melódií.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci:

- majú zdokonalenú úroveň hry z prvého stupňa,
- majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl a charakter hudby,
- volia si skladby z ponuky skladieb učiteľa a z internetových možností,
- dokážu zahrať a zapísať vlastné hudobné motívy alebo skladbičky,
- zapájajú sa do komornej, súborovej alebo orchestrálnej hry,
- sú oboznámení s notáciou na počítači.

Ročník: Druhý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Vybrané etudy hrať so zacielením na technickú spôsobilosť.
- Poznávanie významu registrácie v štýlovom charaktere skladby.
- Formový rozbor skladieb k objasneniu zámeru skladateľa.
- Rozvíjanie schopnosti: čo počujem -zahrám a zapíšem do nôt.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci:

- majú rozšírený repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby,
- sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru,
- dokážu harmonizovať ľudové piesne a tvoriť melodické ozdoby alebo rytmické zmeny,
- dokážu si podľa sluchu stiahnuť jednoduchú skladbičku podľa audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe,
- dokážu vytvoriť a zapísať vlastné jednoduché skladbičky (podľa tvorivej schopnosti žiaka),
- zapájajú sa do komornej, súborovej, alebo orchestrálnej hry.

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Poznávanie technických spôsobov hry v jednotlivých hudobných štýloch a žánroch.
- Registrácia ako dynamická funkcia hry na akordeóne.
- Prepájanie individuálnej hry s komornou, súborovou a orchestrálnou hrou. (Skladbu z komornej hry upraviť ako sólovú skladbu a podobne).

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci:

- majú osvojené interpretačné zručnosti vo vybranom štýle a charaktere hudby,
- sú schopní interpretovať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby,
- dokážu upravovať populárne melódie pre akordeón,
- majú skúsenosti sťahovať hudbu z audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe,
- pokračujú v tvorbe vlastných skladbičiek,
- zapájajú sa do skupinového hrania aj s inými nástrojmi.

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Technika hry ako nástroj na vyjadrenie obsahu skladby.
- Prstová a mechová artikulácia, mechové možnosti: bellows shake, triolový ricochet, alebo kvartolový ricochet.
- Spôsobilosť v skupinovej hre.
- Hra na akordeóne v spolupráci s audio nahrávkou (v sólovej aj skupinovej hre).
- Súvislosť medzi hrou na akordeóne a zápisom v notovom programe.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci:

- majú vybudovaný svoj repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby,
- dokážu interpretačne porovnať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby,
- dokážu sluchovo analyzovať primerané skladby z audio nahrávky a verne ich zapísať v notačnom programe,
- sú schopní aranžovať skladby pre akordeón sólo, KH alebo kombinácie s inými hudobnými nástrojmi,
- podľa osobnej dispozície si tvoria vlastné skladby.

Záverečná skúška:

- 3 skladby rozličných štýlových období, alebo charakterov primeranej náročnosti.

Podmienkou je hra spamäti.

HUDOBNÝ MATERIÁL:

B. Bláha:	Moderná škola hry na akordeón,
Š. Eperješi:	Zborník viachlasných skladieb I.,
P. Fiala:	Pre deti,
J. Kowalski:	13 malých skladbičiek,
S. Stračina:	Svet a deti,
J. Letňan:	Slovenské ľudové piesne III.
L. Castiglione:	Melodické etudy,
I. Havlíček:	Drobné suity,
M. Košnár:	Vianočné piesne a koledy,

D. Kabalevský- D. Šostakovič:	MHR č. 6
C. Czerny:	Škola zručnosti
J. S. Bach:	Dvojhlasné invencie
J. S. Bach:	Trojhlasné invencie
J. S. Bach:	Osem malých prelúdií a fúg (pre organ)
B. M. Černohorský:	Toccata C dur
B. M. Černohorský:	Fúga a mol
D. Scarlatti:	Sonáty (výber)
V. Trojan:	Zrúcaná katedrála
V. Trojan:	Pohádky pre akordeón a orchester (akordeón a klavír)
J. Podprocký:	Tri skladby pre akordeón
T. Lundquist:	Botany play
N. W. Bentzon:	V zoologickej záhrade
A. Repnikov:	Koncertná suita
J. Havlíček:	Prednesové etudy
H. Lemoine:	Výber z detských etud (op. 37)
C. Czerny:	160 osemtaktových cvičení, op. 821
J. Podprocký:	Suita choreica
M. Bláha:	Jazzový akordeón
- doplniť o ďalší vhodný výber	

Profil absolventa II. stupňa základného štúdia v hre na akordeóne:

- je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,
- absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania,
- ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania,
- dokáže sa orientovať v akordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky z portálov internetu, ich technickú a umeleckú kvalitu ako aj technickú vybavenosť akordeónu,
- má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácii a tvorí kultivovaný tón, ktorý vie správne nasadiť i ukončiť (mäkké, rovné a ostré nasadenie a ukončenie tónu),
- zdokonaľuje interpretačné zvládnutie skladieb,
- je schopný profilovať sa v sólovej a skupinovej hre,
- dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč,
- dokáže zahrat' skladbu z rôznych hudobných štýlov a charakterov, svojou interpretáciou dokáže vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov,
- svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj,
- v rámci svojich daností dokáže harmonizovať, melodicky a rytmicky obohatiť ľudovú pieseň alebo populárnu melódiu,
- produkty svojej autorskej alebo upravovateľskej práce dokáže v náležitých formátoch uložiť alebo poslať prostredníctvom internetu,

- na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu,
- pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na akordeóne,
- má vedomosti z dejín hudby a akordeónovej literatúry,
- dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor,
- pozná historické a estetické zákonitosti umenia,
- hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období,
- má vedomosť o harmónii, kontrapunkte, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch,
- úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere druhého stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na akordeóne*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Upevňovať návyky získané absolvovaním prvého stupňa základného stupňa, ako je:

- samostatnosť v domácej príprave na vyučovacie hodiny,
- presné reprodukovanie notového záznamu,
- dbanie na ďalší rozvoj správnej prstovej a mechovej techniky,
- hra bez zrakovej kontroly,
- hra spamäti ,
- hra z listu a zapájanie sa do komornej hry.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- pasážové behy vo väčších tempách
- zdokonaľovanie a využívanie hry rôznych artikulačných prvkov
- harmonizácia melódií,
- tvorenie sprievodov k piesňam a tancom,
- využívanie kadencií, zapisovanie melódií podľa sluchu a melodické i rytmické úpravy ľudových piesní, alebo populárnych melódií.
- aktívne využívať registráciu s pomocou správnych registračných techník
- využívať získané vedomosti o harmónii, kontrapunkte a hudobných formách.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiak má dokonalejšie ovládať hru na nástroji, ako ju mal na konci 1. stupňa

základného štúdia,

- má mať vyhranený záujem o hudobný štýl a charakter hudby,
- má si vedieť správne voľiť primerané skladby z ponuky skladieb vyučujúceho, ako aj samostatného hľadania skladieb na internete.
- má dokázať zahráť a zapísať vlastné hudobné motívy, alebo malé skladbičky.

Hudobný materiál:

B. Bláha:	Moderná škola hry na akordeón
Š. Eperješi:	Zborník viachlasných skladieb I.
P. Fiala:	Pre deti
J. Kowalski:	13 malých skladbičiek
S. Stračina:	Svet a deti
J. Letňan:	Slovenské ľudové piesne III.

Ročník: Druhý

Zameranie: *Hra na akordeóne*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Popri pokračujúcej výchove žiaka schopného verejných vystúpení

- naďalej upevňovať jeho sebaistotu, samostatnosť,
- schopnosť kooperácie s inými žiakmi v rámci komornej hry,
- schopnosť sebavyjadrenia a sebahodnotenia.
- rozvíjať štýlovú registráciu prednesových skladieb,
- cvičiť schopnosť sústredenia sa na hru a pestovanie silnej predstavy.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- -zlepšovať prácu s kvalitou tónu, jeho spevnosť, dynamiku a farebnosť.
- -pracovať s rôznymi formami artikulácie – prstovej, mechovej a využívanie zásad napätia a uvoľňovania svalového aparátu.
- -rozširovať repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby a spoznávať význam aj z ohľadom na štýlovú registráciu v diskante aj v basovej tastatúre.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

- žiak má rozšírený repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby,
- má dokázať počas hry adekvátnu technickú, rytmickú, tempovú, dynamickú a výrazovú vyspelosť.
- dokázať harmonizovať ľudové piesne a tvoriť melodické ozdoby alebo aj rytmické zmeny a aj ich znovotvoriť.
- reprodukovanie hudobného diela sa snažiť aj emocionálne prežívať.
- oboznámiť sa so základným používaním niektorého z počítačových notačných programov

Hudobný materiál:

L. Castiglione: Melodické etudy
I. Havlíček: Drobné suity
M. Košnár: Vianočné piesne a koledy
J. Kowalski: 1 3 malých skladbičiek
S. Stračina: Svet a deti
D. Kabalevský - D. Šostakovič: MHR č. 6

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

- prehlbovať získané vedomosti a zručnosti z predchádzajúceho štúdia a podporovať u žiaka osobitý a kultivovaný prejav na verejnosti
- pohotovejšie reprodukovat' notový zápis pri hre z listu
- využívať sebakontrolu, pocitové vnímanie svojho tela a vedomú hru na nástroji, ako opak mechanického hrania
- rozvíjať hudobnú pamäť, estetické cítenie, umelecký vkus a všeobecný záujem o hudbu, koncerty a podobne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- rozvíjať princíp spevnosti, prácu s tónom, dynamiku, farebnosť diela, hudobný obraz a svalovú motoriku
- zvyšovať technickú náročnosť, hru v rýchlych tempách v rozsahu celej klaviatúry i basov s využitím zvládnutých, i náročnejších, technických prvkov
- zlepšovať prácu na mechovej technike – ostré a mäkké nasadenie tónu, jeho ukončenie, striedavý mech, bellows shake a využívať aj výrazové prostriedky typu cantabile, marcato, espressivo a podobne
- hrať skladby rôznych štýlov a žánrov a spoznávať pri nich primerané technické spôsoby hry

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

- Žiak má dokázať rozlíšiť charakter a náladu skladieb a vedieť ich aj interpretačne vyjadriť, chápať a prežívať aj kompozične náročnejšie skladby a aj dokázať ich kriticky ohodnotiť, aj čo sa týka interpretácie.

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na akordeóne

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

- prehlbovať a fixovať získané vedomosti a zručnosti z predchádzajúceho štúdia a podporovať u žiaka jeho osobitý a kultivovaný prejav na verejnosti, nielen v oblasti hudobno-umeleckej, ale aj v oblasti komunikačno-sociálnej
- na psychofyzické uvoľnenie pri verejnom vystupovaní využívať aj princípy voľného dýchania
- schopnosť samostatne naštudovať technicky aj výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu, pričom techniku hry na nástroji chápať ako nezanedbateľnú funkciu vyjadrenia obsahu hudby
- schopnosť vyprofilovať sa nielen ako amatérsky hudobník v sólovej, či komornej hre, ale aj ako rozhládený poslucháč

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zvyšovať technickú náročnosť s dokonalou hmatovou orientáciou na oboch manuáloch a schopnosťou interpretačne porovnať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, za pomoci pochopenia skladieb prostredníctvom analýzy harmonického a formového rozboru.
- rozvíjať tvorivé schopnosti žiaka pri úpravách ľudových piesní a populárnych skladieb pomocou harmonizácie, variovania i transponovania.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY

- žiak má dokázať pohotovo reprodukovat' notový zápis z listu (skladieb z nižších ročníkov),
- ovládať rôzne prstové i mechové artikulačné techniky hry na akordeóne,
- zvládnuť transponovanie jednoduchých piesní a melódií do blízkych tónin a zahrať jednoduché improvizácie.

Záverečná skúška:

- zahrajú spamäti 1 durovú a 1 molovú stupnicu (legato, staccato a protipohyb) s príslušným 4-hlasým T5 s obratmi, dominantný a zmenšený septakord s obratmi, chromatickú stupnicu, 1 etudu, 1 polyfonickú skladbu, 2-3 prednesové skladby odlišného charakteru.

Hudobný materiál:

J. Hurt:	Capriccia
J.S. Bach:	Malé prelúdia a fugety
Š. Eperješi:	Zborník viachlasných skladieb II., III.
S. Stračina:	Svet a deti
K. Bartók-I. Bogár:	Sonatíny
G.F. Händel:	HARE č. 65

CHARAKTERISTIKA SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Dychové nástroje patria medzi preferované študijné zamerania na základnej umeleckej škole vôbec. Žiaci si môžu vybrať z pestrého výberu drevených (zobcová flauta, priečna flauta, hoboľ, klarinet, saxofón, fagot) či plechových (trubka, pozáun, tuba) hudobných nástrojov. Zväčša obľúbeným u detí základnej umeleckej školy býva zobcová flauta. Ona predstavuje základ, určitú prípravu pre ďalšie študijné zameranie Hry na dychový nástroj. Keďže pre hru na niektorých dychových nástrojoch žiaci musia spĺňať určité fyziologické predpoklady, niektoré študijné zamerania si vyžadujú prvotné ovládanie sopránovej zobcovej flauty za účelom fyziologického dozretia a až potom žiaci prechádzajú na iný dychový nástroj. Žiaci po absolvovaní prvej časti primárneho štúdia I. stupňa buď pokračujú v štúdiu hry na sopránovej flaute, prípadne prechádzajú na altovú (sopránovú) flautu, či na iný dychový nástroj. Vekovo starší žiaci môžu absolvovať v prvej časti na I. stupni tzv. skrátené vyučovanie (2 roky – učebný plán č. 10), kde sa môžu venovať klasickému nástroji už skôr a nemusia absolvovať 4 roky zobcovej flauty. II. stupeň nadväzuje na predchádzajúcu látku I. stupňa a zároveň je obdobím, kedy sa uzatvára aj celkové vzdelanie žiaka na ZUŠ. Žiaci, ktorí prejavujú nadpriemerné kompetencie počas štúdia a sú obdarení talentom, prípadne preukazujú vyššie umelecké ambície, môžu byť zaradení do rozšíreného štúdia (štúdium s rozšíreným počtom vyučovacích hodín). Je to náročnejší študijný program, ktorý vyžaduje samostatnosť, profesionálny prístup k danému oboru, za predpokladu mimoriadnej rozvinutosti hudobnosti a intelektu. Žiaci, ktorí majú povolené rozšírené vyučovanie, musia v základnom štúdiu preukazovať mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky. Vyžaduje si to nielen zodpovedný prístup daného žiaka, ale aj pedagóga, ktorý pracuje so žiakom aj na úkor svojho voľného času. Absolventi tohto predmetu by mali byť pripravení na vyššie umelecké štúdium profesionálnej úrovne - na konzervatórium či vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania. Štúdium pre dospelých je určené žiakom a študentom, ktorí buď naďalej chcú navštevovať ZUŠ, zdokonaľovať sa v hre na vybranom dychovom nástroji (absolvovali oba stupne štúdia), prípadne i študenti začiatníci. Okrem fyziologického a psychického aspektu hra na dychovom nástroji kladne vplyva aj na zdravotnú stránku dieťaťa (držanie tela, dychová hygiena, koordinácia rúk atď.).

DREVENÉ DYCHOVÉ NÁSTROJE:

Zobcová flauta patrí medzi hudobné nástroje s bohatou históriou. Pre deti znamená jednu z prvých možností stretnutia sa s hudbou. Hlavným cieľom tohto predmetu je rozvoj sluchovej predstavivosti a schopnosti vyjadrenia sa hudobnou formou. Deti od útleho veku sa zoznamujú s flautou cez rôzne ľudové piesne, krátke skladbičky, neskôr sa prepracúvajú k zložitejším kompozíciám od baroka až k hudbe 20. storočia. Mnohí žiaci však po niekoľkých rokoch prechádzajú na iný dychový nástroj. V posledných rokoch sa však dostalo zobcovej flaute veľkej obľuby, organizujú sa rôzne workshopy, semináre, ktoré sú zamerané výlučne na zobcovú flautu. Keďže daný nástroj má odlišnú techniku tvorenia tónu, artikulácie, prstovej techniky či frázovania, predmet hra na zobcovej flaute bol zaradený medzi ostatné študijné programy i na konzervatóriách. K zobcovej flaute neodmysliteľne patrí hra v komorných a ansámblových súboroch. Tento hudobný nástroj sa využíva aj ako podporná liečba pri alergických či astmatických poruchách, pretože veľmi dobre pôsobí na dychovú sústavu detí. Po ekonomickej stránke patrí tento nástroj k cenovo najdostupnejším.

Na štúdium hry na priečnej flaute sa zväčša prijímajú žiaci, ktorí ukončili prvú časť I. stupňa základného štúdia hry na sopránovej zobcovej flaute (žiaci vo veku 10 – 12 rokov podľa telesnej

vypelosti, ktorí preukážu fyziologické predpoklady, hudobné nadanie), ale je možné prijať aj vekovo starších študentov (študenti, ktorí ukončili druhú časť I. stupňa, študenti, ktorí predtým hrali na inom hudobnom nástroji, študenti, ktorí majú vo vyššom veku záujem naučiť sa hrať na hudobnom nástroji), ktorí javia záujem o štúdiu hry na tomto nástroji pokiaľ spĺňajú požiadavky na prijatie (dostatočne rozvinuté hudobné schopnosti, fyziologické danosti). Obsah predmetu zahŕňa štúdium základnej literatúry, hru z nôt, komornú hru, súborovú hru rôznych hudobných žánrov. Učebné osnovy je potrebné chápať ako východiskovú fázu s rešpektovaním individuálneho vývoja žiakov. Zoznam literatúry má len odporúčajúci charakter, ktorý vyberá pedagóg a závisí hlavne na individuálnych predpokladoch žiakov (technická vyspelosť, muzikalita, tvorivosť).

Klarinet je spomedzi drevených dychových nástrojov najmladší. Na rozdiel od iných nástrojov má široké uplatnenie v ľudovej, komornej, symfonickej, opernej, tanečnej, džezovej a napokon aj v sólovej hre. Jeho krásny a zároveň tajuplný ton je nezameniteľný s inými dychovými nástrojmi. Hra na klarinete predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je opäť vhodným a často aj využívaným prípravným nástrojom zobcová flauta, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hry na klarinete, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov.

Saxofón patrí v dnešnej dobe k preferovaným hudobným nástrojom. Je využiteľný nielen v komorných zoskupeniach, ale aj veľkých orchestroch. Je to jednoplátkový dychový nástroj, vyrobený predovšetkým z mosadze. Napriek tomu sa však zaraďuje k dreveným dychovým nástrojom (zvuk sa vytvára vzniká chvením dreveného plátku umiestneného v hubici). Nástroj bol pôvodne skonštruovaný za účelom zaplnenia medzery medzi drevenými a plechovými nástrojmi. Základnými typmi sú soprán saxofón, alt saxofón, tenor saxofón a barytón saxofón. Hra na saxofóne predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je vhodné a často sa aj využíva ako prípravný nástroj zobcová flauta, prípadne detský soprán saxofón, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hra na saxofóne, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov. V záujme sebazáchovy hry na saxofóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na saxofóne a dychové nástroje, existovať dychový súbor alebo orchester.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Zvolené študijné zamerania majú poskytovať žiakom základné hudobné vzdelanie v oblasti hry na dychovom nástroji. Vychovávať aktívnych hudobníkov, pre ktorých má byť hudba prostriedkom kvalitatívne vyššej životnej úrovne (praktický interpret v umeleckej oblasti). Keďže I. a následne II. stupeň základného vzdelávania spravidla ukončuje umelecké vzdelanie žiaka na ZUŠ (ďalšou možnosťou je Štúdium pre dospelých, prípadne štúdium na konzervatóriu), žiak by mal byť vybavený takými hudobnými kompetenciami, ktoré vedú k samostatnosti a uvedomelosti pri technickom nácviku danej skladby a jej interpretácie. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba rozvíjať najmä:

- o základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, pevnosť a flexibilita nátlaku, intonácia, rytmická a technická istota),

- o kvalitu tónu, kultiváciu nasadenia, cit pre stavbu hudobnej frázy, dynamiku a agogiku, o schopnosť súhry s inými hudobnými nástrojmi (komorná hra, hra v orchestri),
- o poznať zvukové a farebné možnosti nástroja, jeho technické parametre, poznať princípy ochrany a údržby nástroja, o hru z listu, improvizáciu a transponovanie do iných kľúčov,
- o samostatnosť, uvedomelosť pri riešení technickej a obsahovej záležitosti diela,
- o hudobnú predstavivosť, fantáziu, hudobnú pamäť, orientáciu v hudobných formách, štýloch a žánroch, o vlastný názor na interpretáciu skladieb rôznych štýlových období a žánrov,
- o orientáciu žiaka – absolventa na amatérsku hudobnú prax, alebo ďalšie štúdium na konzervatóriu, vysokej škole umeleckého či pedagogického zamerania.

PROFILABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch ovláda základné teoretické poznatky nadobudnuté v predmete hudobná náuka, ktoré primeranou formou k svojmu veku aplikuje v hre na hudobnom nástroji. Počas štúdia nadobudol základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie). Preukazuje samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku. Je schopný zaradiť sa do komorných zoskupení (duá, triá) a zároveň ovláda techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi potrebami žiaka. Úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania. Absolvent je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch.

Po absolvovaní druhej časti I. stupňa základného štúdia žiak má zvládnuté základné kompetencie Hry na dychovom nástroji. Využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie, je schopný tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením. Pozná základnú výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných období (barok až súčasnosť) a vie ju vyjadriť pri hre, pozná základné hudobné formy i druhy hudobného umenia. Je schopný samostatne naštudovať primeranú hudobnú skladbu, zahrá adekvátnu hudobnú skladbu z listu, v rámci sebareflexie vie vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže zahráť tempovo kontrastné skladby v rámci cyklických skladieb (koncert, sonáta) so sprievodom klavíra či iného harmonického alebo melodického nástroja. Nadobudnuté vedomosti a zručnosti využíva v komornej, súborovej či orchestrálnej hre. Absolvent druhej časti prvého stupňa má primerane rozvinutý umelecký vkus, skladby dokáže adekvátne vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov, ktoré vie aj prakticky uplatňovať pri hre. Je schopný pracovať s farbou a kvalitou doteraz získaného tónu. Je pripravený verejne vystupovať, je spôsobilý flexibilne čítať notový zápis a tiež je zdatný v jednoduchej improvizácii. Má schopnosť sebakontroly a koncentrácie pri hre na javisku, či už ide o sólové vystúpenie alebo o jeho súčasť v sekcii orchestra, súboru atď.

Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojené praktické zručnosti v hre hudobnom nástroji. Samostatne rieši problematiku nástrojovej techniky, používa celú škálu dynamických odtieňov, hrá bez intonačnej zmeny, uplatňuje spôsob nazývaný vibráto a vie ho citlivo použiť pri interpretácii hudobných skladieb. Ovláda melodické ozdoby a aplikuje ich aj v hudobnej skladbe. Pozná výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných štýlov (klasickej i modernej hudby) a vie ju vyjadriť pri hre. Dokáže používať získané vedomosti a skúsenosti k samostatnému štúdiu nových skladieb, vyhľadáva skladby podľa vlastného výberu, orientuje sa v hudobnej literatúre, počúva nahrávky a interpretáciu iných hráčov a využíva získané znalosti vo svoj prospech. Používa

internetové možnosti pre konfrontáciu. Vie verbálne vyjadriť v rámci sebareflexie názor na vlastnú produkciu, vie posúdiť výkon iného hráča. Má zmysel pre súhru. Je schopný sa uplatniť ako samostatný a pohotový amatérsky hudobník, či už v sólovej, komornej alebo orchestrálnej hre. Absolvent druhého stupňa základného štúdia reprezentuje ZUŠ na rôznych súťažiach a prehliadkach, je schopný zúčastniť sa konkurzov do orchestrov už na profesionálnej úrovni. Do života si berie kladný vzťah k hudbe, ktorá ovplyvňuje jeho hudobné a estetické cítenie natoľko, aby sa stal pozorným poslucháčom a dobrým interpretom.

HRA NA ZOBCOVEJ FLAUTE

1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B

Prípravné štúdium

Ročník: Prípravný

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 0,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Základy hry na zobcovej flaute môžu zvládnuť už deti od 5 rokov. Hru na zobcovej flaute odporúčajú aj lekári /podporná liečba pri astmatických poruchách/. Dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov. Zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- -správny postoj
- -základy tvorby tónu
- -reberno-bránicové dýchanie, nasadzovanie
- -hra v rozsahu g1-d1
- -rozvíjanie melodicko-rytmického cítenia hrovou formou
- -hra krátkych rytmických a melodicko-rytmických motívov imitáciou

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- zvládajú základné zásady dýchania
- -poznajú základy postoja a držania flauty, tvorby tonu, nasadzovania
- -vedia správne zostaviť flautu
- -zahrajú jednoduchú melódiu (pieseň) podľa sluchu
- -zahrajú jednoduchú skladbičku sólo alebo so sprievodom harmonického nástroja z nôt a spamäti

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

Škola: Ladislav Daniel, I. diel

II. polrok :

	2.	3.	4.	5.	6.
Škola : L. Daniel I. diel - lekcie :	1 – 2	3 – 4	5	6 – 7	opakovanie

Obsah postupovej komisionálnej skúšky:

- 1 jednoduchá melódia, alebo jednoduchá skladbička sólo alebo so sprievodom harmonického nástroja naspamäť alebo z nôt.

Kritéria hodnotenia žiakov na postupovej komisionálnej skúške

Doporučuje sa:

- žiak je schopný postúpiť do 1. ročníka zvládnutou skladbou hranou spamäti alebo z nôt. Je schopný správne dodržiavať postoj pri hraní a správne dýchať do nástroja. Má zvládnuté základné rytmické prvky

Nedoporučuje sa:

- žiak nespĺňa uvedené predpoklady

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov
- zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- upevňovanie základných návykov a zručností (dýchanie reberno-bráničné, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tonu)
- zväčšovanie dychovej kapacity pľúc
- rozširovanie hmatového záberu do ambitu c1-a1
- hra v celých, polových, štvrtových a osminových hodnotách. Hra tenuto a legato
- správne nasadené tónov
- artikulácia –ukončovanie fráz
- stupnice C,G,D,F a malý rozklad akordu
- čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja
- rozvoj melodicko-rytmického cítenia podľa sluchu
- hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou
- transpozícia motívov podľa sluchu
- rytmická a intonačná sebakontrola

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- poznajú nástroj, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja a základnú údržbu nástroja
- majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania)
- v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato
- rozlišujú hru piano a forte
- zahrajú jednoduchú pieseň spamäti
- interpretujú jednoduché piesne a krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra ,príp. duetá

I. polrok

Stupnice: C dur

Akordy : T5 a obraty

Škola hry na zobcovú flautu- L. Daniel 1. diel ..výber 8 až 17 lekcí,

Prednesy-2

Duá-2

II. polrok

Stupnice: F dur

Akordy : T5 a obraty

Škola hry na zobcovú flautu-L. Daniel 1. diel-výber 18 až 27 lekcí

Prednesy-3

Jednoduchá ľudová pieseň

Duá-3

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

L. Daniel : II. diel – 7– 10 lekcí / výber /

Grüber Rudolf – Snadná duetá

Grüber Rudolf – Rozfúkaj sa pišťaľočka

- album prednesových skladieb pre sopránovú zobcovú flautu

Obsah komisionálnych skúšok (napr. v prípade kontrahovania) :

Jedna prednesová skladba, 1 lekcia stupnica

Ročník: Druhý

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov
- zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- prehľbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania

- práca na zdokonaľovaní kvality tonu a prstovej technike
- rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato)
- čítanie notového zápisu a aplikáciu teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja
- hra stupníc C, G, D, F, B dur, a, e, h, d, g harmonická, melodická malý rozklad akordu so zavedením rozloženého T5
- rozvoj melodicko-rytmického cítenia
- pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného čistého tonu)
- rozširovanie dynamickej škály piano -forte podľa individuálnych schopností žiaka
- hra motívov a melodických fráz podľa sluchu
- transpozícia motívov a melodických fráz podľa sluchu
- hra spamäti
- jednoduché skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- ovládajú zloženie a rozloženie nástroja základnú údržbu
- pracujú na správnych návykoch pri hre na nástroji(postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania)
- interpretujú jednoduché rytmické útvary -hra v základných rytmických hodnotách(celé, polové, štvrt'ové, osminové noty a pomlčky
- používajú nové hodnoty nôt - štvrt'ová nota s bodkou, polová nota s bodkou, v rámci základných metrických predpisov(2/4,3/4,4/4)
- rozoznávajú nové hudobné tvary 3/8 metre a alla breve
- ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní
- zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute a legate
- rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka
- hrajú jednoduché piesne v miernejších tempách
- zahrajú jednoduchú pieseň spamäti
- hrajú jednoduché skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení

I. polrok:

Stupnice: C dur a mol F dur d mol

Akordy: T5 a obraty aj v legáte

Etudy: Cerha výber 3

L. Daniel: Škola hry pre zobcovú flautu, 2. diel – lekcie -1-5

Ľudové piesne jednoduchých úprav – výber 2

Jednoduchá prednesová skladba : 3

Duá 2

II. polrok:

Stupnice: F dur B dur D dur e mol h mol a mol

Akordy: T5 a obraty aj v legáte

Etudy: Cerha- 4

Škola hry pre zobcovú flautu - 6-14 lekcií

Ľudové piesne jednoduchých úprav: 1

Jednoduchá prednesová skladba: 1 -2

Duá: - 2

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

L. Daniel: II. diel – 1 – 15 lekcí / výber /

Cerha - etudy – výber etud

J. Melkovič: Čačky – hračky / prednesové skladby pre zobcovú flautu a klavír/

J. Melkovič: Čo je to ? / duá zobcových flaut a klavír/ - výber

Obsah komisionálnych skúšok (napr. v prípade kontrahovania):

Obsah komisionálnej skúšky v prípade kontrahovania: 1 dur a 1 mol stupnica do 2 predznamenaní etuda a jedna prednesová skladba.

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov
- zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- hygiena nástroja
- základné návyky pri hre na nástroj
- rozvíjanie schopností v oblasti agogiky
- rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato
- základy ornamentiky
- rozširovanie tonového ambitu v rozsahu c1-d3
- stupnice dur a mol do 3 predznamenaní
- 4 istota spojov
- rozvíjanie schopnosti hry z listu
- čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja
- zvládnutie sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období
- rozpoznávanie intervalov sluchom
- rozlišovanie jednotlivých tém v ľudových piesňach a malých piesňových formách
- transpozícia ľudových piesní podľa sluchu
- hra v rámci párných a nepárných štvrt'ových a osminových taktov s dôrazom na správne metrické cítenie a prízvuky

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu
- ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji(postoj, držanie nástroja , základy reberno-bránicového dýchania)
- ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato
- používajú základnú ornamentiku
- hrajú v rozsahu c1-d3
- ovládajú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní
- zahrajú akordy T5, D7, zm7 tenuto, legato
- pri technických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách
- ovládajú základné rytmické útvary-hra v základných rytmických hodnotách(celé, štvrt'ové, polové, osminové a pomlčky)
- používajú novú rytmickú hodnotu-šestnástinovú notu aj pomlčku v rámci základných metrických predpisov (2/4,3/4,4/4)
- používajú nové rytmické prvky-synkopa, bodkovaný rytmus,(hra v polových štvrt'ových osminových a pomlčkách)
- dodržia vedenie jednoduchej melodickej línie-frázovanie
- pri melodických frázach používajú správnu dychovú techniku
- rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte

I. polrok:

Stupnice: C dur a mol D dur G dur A dur e mol fis mol

Akordy: T5 D7 obraty aj legáto a staccate

Etudy :Cerha-výber 6

Škola hry pre zobcovú flautu L. Daniel 2 a 3 diel výber lekcií 15 až 29

Ľudové piesne s variáciami : 1

Prednesová skladba : 3

II. polrok:

Stupnice: F dur B dur Es dur d mol g mol

Akordy: T5 D7 obraty legáto staccato

Etudy: Cerha-5

Škola hry pre zobcovú flautu 2 a 3 diel -výber 1 až 10 lekcií

Ľudové piesne s variáciami: 1

Prednesová skladba: 2

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

L. Daniel: II. diel – 15 – 29 / výber /

L. Daniel: III. diel – 1 – 10 / výber /

Cerha: Etudy – 5 + 5 etud – výber

J.Chr. Pepusch: Album prednesených skladieb pre zobcovú flautu a klavír

J. Melkovič: Čačky – hračky / prednesové skladby pre zobcovú flautu a klavír/

Obsah komisionálnych skúšok (napr. v prípade kontrahovania):

Obsah komisionálnej skúšky v prípade kontrahovania: 1 dur a 1 mol stupnica do 3 predznamenaní, 1 etuda a jedna prednesová skladba.

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov
- zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- dotváranie hry výrazovými prostriedkami :rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato)
- zdokonaľovanie hry melodických ozdôb (príraz zhora ,príraz zdola, nátril, trilok, mordent)
- obohatenie techniky hry o škálu pomocných hmatov
- čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov ,nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja
- stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant)s rozložením T5 aj D7 a zm7
- základné a dynamické rozdiely s prihliadnutím na intonáciu
- upevňovanie rytmického cítienia rozlišovaním párneho a nepárneho metra a akcentov
- tvorba kultivovaného plného a čistého tonu
- rozlišovanie výrazových prostriedkov hudby pri hre prednesov rôznych štýlových období
- základné a dynamické rozdiely s prihliadnutím na intonáciu
- upevňovanie rytmického cítienia rozlišovaním párneho a nepárneho metra a akcentov
- tvorba kultivovaného plného a čistého tonu
- rozlišovanie výrazových prostriedkov hudby pri hre prednesov rôznych štýlových období

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, portamento
- používajú nový prvok z oblasti metrorytmiky - ligatúra
- využívajú hmatový ambit v rozsahu od c1- po es3
- v rámci technických cvičení a jednoduchých barokových skladieb začínajú využívať melodické ozdoby (príraz zhora ,príraz zdola, nátril, mordent, trilok),pomocné hmaty
- ovládajú hru stupníc dur aj mol do 4 predznamenaní
- zahrajú akordy T5, D7, zm7, aj obraty v tenute ,legate, staccate
- rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte s prihliadnutím na intonáciu
- poznajú jednoduché piesňové formy ,vedia rozlíšiť jednotlivé témy (vhodná je hra ľudových piesní)
- hrajú v rámci štvrt'ových a osminových taktov s prihliadnutím na správne metrické cítienie (pochopenie prízvuku na ťažkej dobe)
- zahrajú náročnejšiu skladbu so sprievodom

I. polrok :

Stupnice: Durové do 4 #a b
 Akordy: T5 a D7 akordy a obraty
 Etudy : (technické cvičenia) : Cerha-5čísel
 Polyfónia : 1-2
 Úpravy ľudových piesní : 1
 Prednesová skladba : 1-2 –
 L. Daniel škola hry na zobcovej flaute –výber 1 rkvií 11-15
 Duo-1

II. polrok :

Stupnice: molové do 4 #a b
 Akordy: T5 D7 akordy a obraty staccato legato
 Etudy : (technické cvičenia) : Cerha-5 čísel
 Polyfónia : 1
 Úpravy ľudových piesní : 1
 Prednesová skladba : 1-2
 L. Daniel 3 diel výber 15 až 20
 Duo-1

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

L. Daniel : III. diel – 11 – 20 lekcii výber / sopr. zobc. flauta/
 Cerha – 16 – 25 lekcii – výber
 Klement – Škola hry na altovú zobcovú flaut – etudy 20 – výber
 J.Chr. Pepusch – Sonáty výber pre zobcovú flautu a klavír – Loillet
 Sonáty pre altovú flautu

Obsah komisionálnych skúšok:

- 1 prednesová skladba, 1- etuda výber a 1 stupnica dur alebo mol podľa výberu

Kritéria hodnotenia žiakov na postupovej komisionálnej skúške

4. ročník prvá časť, I. stupňa základného štúdia

Stupeň výborný - 1	Stupeň chválibný - 2	Stupeň uspokojivý - 3	Stupeň neuspokojivý - 4
žiak s hodnotením výborný zvládol stupnice dur a mol do 4 predznamenaní aj akordy a obraty T5 D7 zm7 v tenute legate a staccate, odohral čisto a rytmicky v danom tempe etudu správnou intonáciou a	žiak s hodnotením chválibný odohral stupnice dur aj v mol v nie až tak zvládnutom tempe, etuda primerane rytmická s dynamikou. prednesová skladba odohraná so sprievodom klavíra primerane rytmická	žiak s hodnotením uspokojivý odohrá stupnicu dur po prípade aj mol akord a obraty T5 po nôt, 1 etudu pomaly a prednesovú ľahšiu skladbu	žiak s hodnotením neuspokojivý sa nedoporučuje- nesplňa kritéria.

dynamikou, prednesová skladba je hraná so sprievodom klavíra pekne čisto rytmicky a dynamicky s rôznymi ozdobami po prípade ak je v barokovom štýle			
--	--	--	--

2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov
- zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- upevňovanie základných návykov a zručností (dýchanie reberno-bránicové, držanie nástroja, postoj...)
- hra na podklade všetkých základných rytmických hodnôt
- upevňovanie metro-rytmického čítania
- hra tenuto a legato
- artikulácia - ukončovanie fráz
- čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja
- hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj ,držanie nástroja ,reberno-bránicové dýchanie
- vzhľadom na prechod na väčší typ nástroja- altovú zobcovú flautu majú zvládnuté preorientovanie sa na altový nástroj in F
- žiaci, ktorí pokračujú v štúdiu hry na sopránovej alebo sopránovej flaute ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní
- zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute, legate
- zahrajú jednoduché piesne, alebo krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá

I. polrok :

Stupnice: Stupnice durové do 4# b

Akordy: T5 D7 zm7 a obraty tenuto staccato

Etudy: Hošek- výber 2 etud, Cerha -výber 3

Polyfónia: 1

Voľný žáner: 1

Prednesová skladba: 2

Duo - 1

II. polrok :

Stupnice: molové do 4# b

Akordy: T5 D7 zm 7 obraty tenuto staccato

Etudy: Hošek - výber 3 etúd, Cerha - výber - 2

Polyfónia: 1

Voľný žáner: 1

Prednesová skladba: 2

Duo -1

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

L. Daniel : III. diel – 25– 30 lekcí

Cerha: Etudy – 5 – výber

Hošek: výber – 5 etud výber

Loillet: prednesové skladby pre alt. flautu

Pepusch: prednesové skladby pre alt. flautu

Loillet: prednesové skladby pre sopr. zobc. flautu

Obsah komisionálnych skúšok (napr. v prípade kontrahovania)

Obsah komisionálnej skúšky v prípade kontrahovania: 1 stupnica dur, 1 mol, malý rozklad akordu, 1 etuda a jedna prednesová skladba

Ročník: Druhý

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov
- zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- prehľbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania
- práca na zdokonaľovaní kvality tonu a prstovej technike
- práca na zdokonaľovaní palcovej techniky pri hre tónov vo vyšších registroch

- rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato)
- hmatový ambit v rozsahu od f1-po g3
- aplikácia teoretických poznatkov ,nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja
- hra stupníc do 3 predznamenaní durové aj molové(harmonická melodická),malý rozklad akordu so zavedením rozloženého T5
- v oblasti výrazu práca na tvorivej samostatnosti žiaka s využívaním výrazových prostriedkov
- pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu)

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- praktizujú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní
- zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute, legate
- ovládajú nástroj hmatovo a rytmicky
- zahrajú jednoduché prevažne barokové skladby (vzhľadom na typ nástroja)v miernejších tempách so sprievodom klavíra, prípadne v komornom zoskupení

I. polrok:

Stupnice: durové

Akordy: akordy a obraty- T5 D7 zm7 -tenuto staccato

Etudy: Hošek, Kopačík -4 výber

Polyfónia: 1

Voľný žáner: 1

Prednesová skladba: 2

Duo - 1

II. polrok:

Stupnice: molové

Akordy: akordy a obraty -T5 D7 zm7 tenuto staccato

Etudy: Hošek, Kopačík - 4 výber

Polyfónia: 1

Voľný žáner: 1

Prednesová skladba: 2

Duo - 2

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

Kopačík , Hošek – etudy výber 8 etudy

L. Daniel: Základy techniky 1 diel – 10 etud – výber

Loillet: 12 sonát pre alt. zobc. flautu - prednesové skladby

Pepusch: 2 sonáty pre alt. zobc. flautu - prednesové skladby + basso

Loillet: 2 sonáty pre alt. zobc. flautu - prednesové skladby

Obsah komisionálnych skúšok (napr. v prípade kontrahovania) :

Obsah komisionálnej skúšky v prípade kontrahovania: stupnica dur 1 mol malý rozklad, 1 etuda a jedna prednesová skladba.

Ročník: Tretí

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov
- zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- rozvíjanie schopnosti hry z listu
- pohotovejšie čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov
- zvládnutie náročnejších sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období
- pestovanie estetického cítenia

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- praktizujú hru stupníc dur aj mol do 3 predznamenaní
- zahrajú akordy T5, D7, zm7 s rozložením
- zahrajú náročnejšie skladby so sprievodom (duo, trio, kvarteto...)

I. polrok:

Stupnice: dur

Akordy: D7 zm7 T5 obraty v tenute staccate

Etudy : Gariboldi, Kopačík-4

Voľný žáner :1

Prednesová skladba: 2

II. polrok:

Stupnice: molové

Akordy: T5 D7 zm7 obraty v tenute a staccate

Etudy: Gariboldi, Kopačík - výber 4 etud

Polyfónia: 1

Voľný žáner : 1

Prednesová skladba: 2

Duo - 1

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby:

Gariboldi, Kopačík – 8 - výber etud

Telemann – triová sonáta

Telemann – 6 fantázií pre alt. flautu

Schichkard: 6 sonát pre alt. flautu

Obsah komisionálnych skúšok (napr. v prípade kontrahovania) :

Obsah komisionálnej skúšky v prípade kontrahovania: 1 dur a 1 mol stupnica ,1 etuda a jedna prednesová skladba.

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Hra na zobcovej flaute

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- dychová hygiena, držanie tela, koordinácia pohybov
- zdokonaľovať prstovú techniku žiaka – ako predpríprava na väčší dychový nástroj alebo altovú a tenorovú zobcovú flautu

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- používanie rôznych spôsobov artikulácie, rôzne spôsoby nasadenia tónu jazykom
- riešenie technických problémov podriaďiť hudobnému výrazu a interpretácii skladby
- obohatenie hry o nové melodické ozdoby
- melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku v prednesových skladbách

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- ovládajú správne držanie nástroja a postavenie rúk a prstov
- majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa (durové a molové -harmonické aj melodické) do 4 predznamenaní
- vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných

I. polrok:

Stupnice: durové

Akordy: akordy a obraty v legáte a staccate D7 T5 zm7

Etudy: Gariboldi, Kopáčik -výber 4 etud

Polyfónia: 1

Voľný žáner: 1

Prednesová skladba: 1

II. polrok:

Stupnice: molové

Akordy: akordy a obraty v legáte a staccate T5 D7 zm7

Etudy: Gariboldi, Kopáčik – výber 4 etud

Polyfónia: 1

Voľný žáner :1

Prednesová skladba: 1

Duo - 1

Odporúčaná literatúra a prednesové skladby

Gariboldi, Kopáčik – 8 - výber etud

Telemann – triová sonáta

Telemann – 6 fantázií pre alt. flautu

Schickard – 6 sonát pre alt. flautu

Obsah záverečných absolventských skúšok :

Hodnotenie žiaka:

žiak s hodnotením **výborný** odohrá v tempe dur aj mol stupnicu s akordom a obratmi T5 malý rozklad D7 zm7. 2 etudy rozličného charakteru celistvo technicky a rytmicky a prednesovú skladbu resp. sonátu so sprievodom klavíra

žiak a s hodnotením **chválitebný** odohrá stupnicu dur aj mol aj akord a obraty T5 zm7 D7, 1 etudu s menšími nedostatkami, a prednesovú skladbu so sprievodom klavíra

žiak s hodnotením **uspokojivý** odohrá stupnicu aspoň dur aj akordy a obraty, 1 etudu s väčšími nedostatkami a jednu pomalšiu primerane ľahšiu prednesovú skladbu

žiak s hodnotením **neuspokojivý** sa nedoporučuje – nespĺňa kritéria

Kritéria hodnotenia žiakov na záverečnej komisionálnej skúške

Stupeň výborný - 1	Stupeň chválitebný - 2	Stupeň uspokojivý - 3	Stupeň neuspokojivý - 4
Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami dostatočne celistvo, s menšími nedostatkami. Je vytrvalý, usilovný, pracuje primerane svojmu veku prevažne samostatne, tvorivo a pohotovo vo všetkých činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a úspešne ich rozvíja v individuálnom i skupinovom prejave. Na vyučovanie sa pripravuje systematicky. Jeho prejav je citovo estetický a technicky spoľahlivý, spravidla bez podstatných nedostatkov. Zúčastňuje sa na verejných podujatiach školy	Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami. Je usilovný, aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Pracuje primerane svojmu veku prevažne samostatne. Je schopný s pomocou učiteľa využívať zručnosti a návyky v individuálnom aj skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je systematická. Estetické a technické dopracovanie skladieb je veľmi dobré. Naštudované skladby dokáže predviesť na menej závažných podujatiach školy. Má záujem o štúdium v ZUŠ	Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami. Je usilovný, aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Pracuje primerane svojmu veku prevažne samostatne. Je schopný s pomocou učiteľa využívať zručnosti a návyky v individuálnom aj skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je systematická. Estetické a technické dopracovanie skladieb je veľmi dobré. Naštudované skladby dokáže predviesť na menej závažných podujatiach školy. Má záujem o štúdium v ZUŠ	žiak nespĺňa uvedené predpoklady

i na súťažiach. Má aktívny záujem o hudobné umenie.			
---	--	--	--

HRA NA PRIEČNEJ FLAUTE

1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

CIELE

Oboznámiť žiaka s nástrojom, jeho vznikom a vývojom. (Opis častí, zloženie nástroja, základná údržba nástroja). Zistiť dispozície žiaka pre hru na priečnej flaute. Dbáť na rozvoj všetkých hudobných schopností, najmä tých, ktoré sú u žiaka menej rozvinuté. Oboznámiť žiaka so základnými technikami hry.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výchova začiatočníka je prvým a najdôležitejším stupňom vývoja flautistu. V začiatkoch štúdia venovať pozornosť psychologickým faktorom - prirodzenej túžbe dieťaťa po tvorivosti, hre a improvizácii. Cieľom je najprv prebudiť hudobnú vnímavosť a predstavivosť, potom začať formovať inštrumentálne návyky. Naučiť dieťa hudbu pochopiť a milovať, objaviť jej krásny, bohatý svet. Učebný proces aktivizovať rôznymi formami práce a ich striedaním. Postupovať od živého pozorovania k abstraktnému, od hry podľa sluchu k teoretickým vedomostiam. Takýto komplexný prístup môže rozvinúť aj dosť skromné hudobné či intelektuálne schopnosti dieťaťa.

Rozvíjať emocionálne reakcie, cit pre rytmus, vývin kontroly sluchu aj prostredníctvom interpretácie skladieb pedagógom.

Zoznamovať sa s notovým písmom, hrať podľa nôh.

Komplexne formovať hudobno-interpretáčne myslenie, nadobúdať základ rôznych výrazových prostriedkov.

Plynulá hra v každom zvolenom tempe.

Hudobný materiál

Etudy: G. Gariboldi – Etudy pre začiatočníkov

E. Towarniczki – Výber etud

W. Popp – Denné prstové cvičenia

Chrestomatia - Etudy

Prednesové skladby :

G.F. Händel – Sonáta op.1 č.2

G.P. Telemann – Sonáta in F

J.K. Vaňhal – Sonáta č.2

B. Finger – Sonáta
W.A. Mozart – Sonáta č.1
Chrestomatia – Výber skladieb
E. Hradecký – Jazz flute
I. Dibák – Impromptu
Komorná hra
J.B. Loeillet - Triosonáta F dur
J.J. Quantz - Sonáta F dur pre 3 flauty
Renesančné piesne pre 3 nástroje
A. Kříž Tance a rondá
a iná vhodná literatúra

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- osvojovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj – postavenie hlavy, ramien, rúk, nôh, držanie nástroja – tlakové body: čeľuste a brada, ukazovák ľavej ruky, palec pravej ruky, dýchanie, práca pier a jazyka pri hre na flautu)
- zväčšovanie dychovej kapacity pľúc vzhľadom na prechod zo zobcovej na priečnu flautu
- hra tenuto, legato
- prefukovanie oktáv
- hra v celom rozsahu nástroja chromaticky od c1 – po e3
- hra stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5 - veľký rozklad T5 v tenute, legate
- rozvoj melodicko-rytmického cítenia
- utváranie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- -sú oboznámení s históriou nástroja, zvládajú zloženie, rozložením nástroja a jeho ošetrovaním
- pracujú so základmi dychovej techniky (intenzita plynulého nádychu a výdychu), funkciou bránice
- -majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja)
- -v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato
- -praktizujú hru stupníc dur a mol (len harmonické) do 3 predznamenaní
- -zahrajú akordy T5 - veľký rozklad T5 v tenute, legate
- -interpretujú krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá

Obsah postupových skúšok v prípade návrhu na predčasné zaradenie do vyššieho ročníka

- 1 durová stupnica
- 2 skladby rôzneho charakteru

Ročník: **Druhý**

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

CIELE

Nadalej osvojovať a rozvíjať správne zručnosti a návyky hry na priečnej flaute. Viest' žiaka k osobitosti prejavu, učiť ho hudobnému vkusu. Motivovať k trpezlivosti, vytrvalosti a disciplíne. Rozvíjať kompetenciu k samostatnému štúdiu. Rozvíjať kantilénu a zmysel pre súhru pomocou sprievodu. Hra z listu.

Osvojovať a rozvíjať základné princípy hry na priečnej flaute. Rozvíjať osobitosť prejavov žiaka, chrániť ho pred vyumelkovaným alebo povrchným spôsobom hry. Vypestovať vôľu, trpezlivosť, disciplínu a nadšenie pre klavírnú hru, záujem o hudbu. Rozvíjať schopnosť k samostatnému štúdiu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- rozvíjať sluchovú sféru ako hlavný prvok hudobného prejavu
- rozvíjať kantilénu
- melodické ozdoby - príraz, nátril, obal
- realizovať vnútornú predstavu
- nenásilne zväčšovať rozpätie ruky
- zmysel pre súhru pestovať prostredníctvom komornej hry, hry so sprievodom
- literatúru z nižších ročníkov použiť na hru z listu

Základné učivo

Stupnice - Počas celého tohto celku pristúpiť k hraniu durových i molových stupníc. Počet a spôsob hrania volíme podľa dispozícií dieťaťa.

Akordy - Tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad.

Hudobný materiál

Etudy: G. Gariboldi – Etudy pre začiatocnikov

E. Towarniczki – Výber etud

W. Popp – Denné prstové cvičenia

Chrestomatia - Etudy

Prednesové skladby :

G.F. Händel – Sonáta op.1 č.2

G.P. Telemann – Sonáta in F

J.K. Vaňhal – Sonáta č.2

B. Finger – Sonáta

W.A. Mozart – Sonáta č.1

Chrestomatia – Výber skladieb

E. Hradecký – Jazz flute

I. Dibák – Impromptu

Komorná hra

J.B. Loeillet - Triosonáta F dur

J.J. Quantz - Sonáta F dur pre 3 flauty

Renesančné piesne pre 3 nástroje

A. Kříž Tance a rondá

a iná vhodná literatúra

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- upevňovanie základných návykov a zručností pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, tvorba kultivovaného plného tónu)
- sústavná práca na predlžovaní výdychovej fázy prostredníctvom vydržovaných tónov v zvládnutom rozsahu nástroja
- rozširovanie hmatového ambitu v rozsahu od c1 – po a3. Stabilizovanie hry tenuto, legato.
- vyrovňovanie polôh
- zväčšovanie dynamických plôch
- práca jazyka (nasadzovanie a mäkké ukončovanie tónov)
- hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7 - veľký rozklad v tenute, legate
- aplikovanie nadobudnutých vedomostí v oblasti techniky hry na flaute na vhodne zvolených prednesoch
- pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu)
- zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými hudobnými nástrojmi

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, ošetrovanie nástroja
- ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania – intenzita nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu)
- ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické)
- zahrajú akordy T5 - veľký rozklad T5, D7, zm7 v tenute, legate
- rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka
- zahrajú jednoduché skladby v miernejších tempách, so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení

Obsah **záverečných** skúšok

- 1 stupnica
- 1 etuda
- 1 prednesová skladba

Kritéria hodnotenia žiakov na **záverečných** skúškach

Stupeň výborný – 1	Stupeň chválitebný - 2	Stupeň uspokojivý - 3	Stupeň neuspokojivý - 4
Stupnice, etudy a prednesové skladby vie zahrať v rýchlejšom tempe, hrané skladby sú výrazovo zrelšie.	Stupnice, etudy a prednesové skladby vie zahrať v pomalšom tempe, Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami.	Stupnice, etudy a prednesové skladby vie zahrať v pomalom tempe, Žiak má väčšie nedostatky so zvládnutím učebných osnov, potrebuje sústavnú pomoc učiteľa.	Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov.

2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ – ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

Poznámka: Komornú hru alebo hru v súbore alebo v orchestri je možné zaradiť v 1. a 2. ročníku v rámci voliteľných vyučovacích predmetov.

CIELE

Rozvíjať samostatnosť žiaka, jeho aktivitu a osobnostný prístup k umeniu i hre na priečnej flaute. Zvyšovať nároky na vystihnutie štýlu, nálady i charakteru skladby počas interpretácie a postupne vnášať do hry agogické prvky ako interpretačný prejav vnútorného prežívania skladby. Zdokonaľovať farbu tónu a využívanie dynamickej škály.

Výchovný komplex pedagóga by mal tvoriť ucelený a premyslený systém na seba nadväzujúcich postupností. Vytvoriť dokonalú harmonickú vyváženosť medzi sluchovou motorickou sférou.

Rozvíjať samostatnosť žiaka a svojou vlastnou aktivitou dbať na pestrosť hodín a neformálnosť vyučovacieho procesu. Podporovať osobnostný prístup žiaka k umeniu, k hre na priečnej flaute.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- sledovať sluchovú predstavu skladby
- zdokonaľovať farebnosť tónu a dynamickú škálu
- zvyšovať nároky na štýlovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb
- orientovať žiaka na vnímanie, pochopenie a reprodukciu väčších cyklických foriem
- upevňovať pasážovú techniku na väčších plochách
- prehĺbiť rytmické cítenie - polyrytmia
- rozborom skladieb podporiť rozvinutie hudobnej pamäti
- hra z listu, komorná hra, hra so sprievodom

Základné učivo

Stupnice - durové, molové.

Akordy - Tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad.

Hudobný materiál:

W. Popp Etudy op. 413 1.č.

E. Kohler 15 ľahkých cvičení pre flautu op.13 1.č.

F. Tomaszewski Výber etud

N. Platonov Výber etud

Prednesy:

A. Corelli : Gigue

N. Rakov : Scherzino

D. Šostakovič : Valčík

J.G. Tromlitz : Grazioso alla Rondo

F. Chopin : Téma s variáciami
W.A. Mozart : Menuet
a iná vhodná literatúra

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zdokonaľovanie hráčskej techniky (dychovej, tónovej, prstovej techniky)
- tvorba kultúrneho tónu a intonácie. Zavádzanie nácviku jednoduchého staccata
- zdokonaľovanie hry melodických ozdôb
- orientácia na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách
- upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po a3 s následným rozširovaním po c4
- hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické) do 4 predznamenaní v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate
- prehľbovanie vedomostí v oblasti štýlových období
- zväčšovanie dynamických plôch s prihliadnutím na intonáciu a výraz
- riešenie technických problémov podriaďovať hudobnému výrazu a interpretácii skladby
- náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu
- majú osvojené kompetencie primerane ich veku a dispozíciám postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania)
- sústredujú sa na tvorbu kultúrneho tónu a intonácie
- aplikujú jednoduché staccato
- zdokonaľujú hru melodických ozdôb
- pri technických aj melodických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách
- upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c1 po a3 s následným rozširovaním po c4
- ovládajú hru stupníc dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní (harmonické, melodické)
- zahrajú akordy T5 - veľký rozklad T5, D7, zm7 v tenute, legate a obraty po 4 cez 2 oktávy
- vedia používať výrazové prostriedky vo väčších dynamických škálach
- hrajú náročnejšie skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení

Obsah komisionálnych skúšok v prípade návrhu na predčasné zaradenie do vyššieho ročníka

- 1 durová stupnica a 1 molová stupnica harmonická a melodická
- 2 skladby rôzneho charakteru

Ročník: Druhý

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

Poznámka: Komornú hru alebo hru v súbore alebo v orchestri je možné zaradiť v 1. a 2. ročníku v rámci voliteľných vyučovacích predmetov.

CIELE

Rozvíjať samostatnosť žiaka, jeho aktivitu a osobnostný prístup k umeniu i hre na priečnej flaute. Zvyšovať nároky na vystihnutie štýlu, nálady i charakteru skladby počas interpretácie a postupne vnášať do hry agogické prvky ako interpretačný prejav vnútorného prežívania skladby. Zdokonaľovať farbu tónu a využívanie dynamickej škály.

Cieľom vyučovacieho procesu je zdokonaľovať upevňovať individuálne hudobné schopnosti a zručnosti, prehĺbovať vzťah k nástroju, budovať a rozvíjať záujem o hudobné umenie. Cieľom je zvyšovať technické možnosti, dychovú kapacitu, cíbiť jemnú motoriku, pracovať na kultúre tónu, intonácii, dynamike, dotvárať výrazové prostriedky. Vytvárať prostredie pre komornú alebo orchestrálnu hru. Cvičiť hudobnú pamäť, zdokonaľovať dvojité jazyk, cíbiť melodické ozdoby. Viesť k pravidelnému dennému cvičeniu.

Sústavne pracovať na intenzívnych cvičeniach vydržiavaných tónov v celom rozsahu nástroja, stabilizovať hru tenuto, legato, staccato, pestovať dynamickú škálu, vibráto, zvládať náročnejšie rytmické útvary.

Vyrovnávať flautový register, zlepšovať jemnú motoriku, zdokonaľovať dvojité jazyk, zvládnuť správne frázovanie, poznať základné hudobné názvoslovie, účinkovať v kolektívnych hudobných zoskupeniach.

Zvládnuť hru durových a molových stupníc, akordov /T5, D7, zm7/, obraty akordov, chromatickú stupnicu. Hrať etudy rôznych technických problémov, prednesové skladby rôznych štýlových období.

Učebnú látku prispôbiť schopnostiam technickej úrovni žiaka. Prihliadať na jeho technické, výrazové možnosti a schopnosti. Podporovať iniciatívu žiaka k samostatnej práci. Podporovať záujem o počúvanie hudby a návštevy hudobných podujatí. Naučiť objavovať krásu, radosť a estetický zážitok.

Hudobný materiál

W. Popp: Etudy op. 413 1.č.

E. Kohler: 15 ľahkých cvičení pre flautu op. 13 1.č.

F. Tomaszewski: Výber etud

N. Platonov: Výber etud

Prednesy:

A. Corelli: Gigue

N. Rakov: Scherzino

D. Šostakovič: Valčík

J.G. Tromlitz: Grazioso alla Rondo

F. Chopin: Téma s variáciami

W.A. Mozart: Menuet

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zdokonaľovanie zvukovej predstavivosti čistého a zvučného flautového tónu
- prehĺbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov

- rozširovanie dynamickej škály – hrou: p f p, f p f. Stabilizovanie techniky hry jednoduchého staccata. Zavádzanie nácviku dvojitého staccata
- upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 - po c4. Aplikácia hudobno-teoretické poznatkov v praxi
- hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T5, D7, zm7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom
- technika hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou
- tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky
- zdokonaľovanie rytmického cítenia hrou náročnejších technických etúd a prednesových skladieb
- rozvíjanie hráčskej techniky v súčinnosti s rozvojom muzikality

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- zdokonaľujú zvukovú predstavivosť čistého a zvučného tónu
- prehľbujú nádychovú fázu (pracujú na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžujú výdychovú fázu vzhľadom na hru náročnejších prednesov
- rozširujú dynamickú škálu hrou: p f p, f p f
- ovládajú techniku hry jednoduchého staccata
- zavádzajú nácvik dvojitého staccata
- upevňujú hmatový ambit v rozsahu od c1 - po c4
- majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa dur a mol (harmonické, melodické) do 4 predznamenaní
- zahrajú akordy T5 - veľký rozklad T5, D7, zm7 v tenute, legate, staccate a obraty po 4 cez 2 oktávy, C dur - c mol cez 3 oktávy
- ovládajú techniku hry oktáv a intervalových spojov v legate, s rôznou dynamickou plochou
- ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky
- dokážu nadobudnuté technické zručnosti hry aplikovať v hre technických cvičení a prednesových skladieb

Obsah komisionálnych skúšok v prípade návrhu na predčasné zaradenie do vyššieho ročníka

- 1 durová stupnica a 1 molová stupnica
- 2 skladby rôzneho charakteru

Ročník: Tretí

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: 1,5 hod týždenné

CIELE

Žiak pokračuje v ďalšom vzdelávaní. Priečna flauta sa radí medzi obľúbené profesionálne hudobné nástroje. Je to nástroj so širokým uplatnením v sólovej, komornej, orchestrálnej i populárnej hre. Žiak, ktorý pokračuje v štúdiu možnosť, význam, uplatnenie priečnej flauty v súčasnej kultúrnej hudobnej spoločnosti. Virtuózný dychový hudobný nástroj rozšíri u žiaka technické predpoklady, muzikalitu, hudobný prednes a vzťah k hudobnému umeniu.

Cieľom vyučovacieho procesu je zdokonaľovať upevňovať individuálne hudobné schopnosti a zručnosti, prehľbovať vzťah k nástroju, budovať a rozvíjať záujem o hudobné umenie.

Cieľom je zvyšovať technické možnosti, dychovú kapacitu, cibriť jemnú motoriku, pracovať na kultúre tónu, intonácii, dynamike, dotvárať výrazové prostriedky. Vytvárať prostredie pre komornú alebo orchestrálnu hru. Cvičiť hudobnú pamäť, zdokonaľovať dvojité jazyky, cibriť melodické ozdoby. Viest' k pravidelnému dennému cvičeniu.

Sústavne pracovať na intenzívnych cvičeniach vydržiavaných tónov v celom rozsahu nástroja, stabilizovať hru tenuto, legato, staccato, pestovať dynamickú škálu, vibráto, zvládať náročnejšie rytmické útvary.

Vyrovnávať flautový register, zlepšovať jemnú motoriku, zdokonaľovať dvojité jazyky, zvládnuť správne frázovanie, poznať základné hudobné názvoslovie, účinkovať v kolektívnych hudobných zoskupeniach.

Zvládnuť hru durových a molových stupníc, akordov /T5, D7, zm7/, obraty akordov, chromatickú stupnicu. Hrať etudy rôznych technických problémov, prednesové skladby rôznych štýlových období.

Učebnú látku prispôbiť schopnostiam technickej úrovni žiaka. Prihliadať na jeho technické, výrazové možnosti a schopnosti. Podporovať iniciatívu žiaka k samostatnej práci. Podporovať záujem o počúvanie hudby a návštevy hudobných podujatí. Naučiť objavovať krásu, radosť a estetický zážitok.

Hudobný materiál

W. Popp: Etudy op.413 1.č.

E. Kohler: 15 ľahkých cvičení pre flautu op.13 1.č.

F. Tomaszewski: Výber etud

N. Platonov: Výber etud

Prednesy:

A. Corelli: Gigue

N. Rakov: Scherzino

D. Šostakovič: Valčík

J.G. Tromlitz: Grazioso alla Rondo

F. Chopin: Téma s variáciami

W.A. Mozart: Menuet

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zdokonaľovanie kvality tónu (zvuková predstavivosť čistého zvukového tónu), kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry
- prehĺbovanie nádychovej fázy (práca na obsažnom a rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na hru náročnejších prednesov
- rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja
- stabilizovanie techniky hry tenuta, legata, jednoduchého a dvojitého staccata, portamenta
- rozširovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 - po d4. Uvedenie hudobno-teoretické poznatkov do praxe
- hra stupníc dur a mol (harmonické a melodické), T5, D7, zm7- veľké rozklady a obraty po 4 v tenue, legate, staccate v rýchlejších tempách, jednoduchým aj dvojitým jazykom
- sústredenosť a ekonomický nácvik náročnejších miest (riešenie technických problémov v oblasti rytmu, intonácie, artikulácie)
- melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka

- prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka
- hra v širších dynamických plochách. Komorná a súborová hra

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- zdokonaľujú kvalitu tónu, kultivovaného prejavu a intonačnej čistoty hry,
- ovládajú základy dychovej techniky a zdokonaľujú techniku dýchania (obsažný a rýchly nádych, plynulý výdych),
- rozširujú dynamickú škálu vo všetkých registroch nástroja,
- v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, jednoduché aj dvojité staccato, portamento,
- aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c1 - po d4,
- majú osvojenú hru stupníc dur a mol (harmonické a melodické), s T5, D7, zm7 veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate, staccate,
- sú schopní zahrat' prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra,
- aplikujú melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka,
- dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry.

Obsah komisionálnych skúšok v prípade návrhu na predčasné zaradenie do vyššieho ročníka
 1 durová stupnica a 1 molová stupnica
 2 skladby rôzneho charakteru

Ročník: Štvrtý

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

CIELE

Vytvoriť dokonalú harmonickú vyváženosť medzi sluchovou motorickou sférou. Rozvíjať samostatnosť žiaka a svojou vlastnou aktivitou dbať na pestrosť hodín a neformálnosť vyučovacieho procesu. Podporovať osobnostný prístup žiaka k umeniu, k hre na priečnej flaute. Doviesť žiaka k úspešnému ukončeniu štúdia v ZUŠ.

Cieľom vyučovacieho procesu je zdokonaľovať upevňovať individuálne hudobné schopnosti a zručnosti, prehĺbovať vzťah k nástroju, budovať a rozvíjať záujem o hudobné umenie. Cieľom je zvyšovať technické možnosti, dychovú kapacitu, cibriť jemnú motoriku, pracovať na kultúre tónu, intonácii, dynamike, dotvárať výrazové prostriedky. Vytvárať prostredie pre komornú alebo orchestrálnu hru. Cvičiť hudobnú pamäť, zdokonaľovať dvojitý jazyk, cibriť melodické ozdoby. Viest' k pravidelnému dennému cvičeniu.

Sústavne pracovať na intenzívnych cvičeniach vydržiavaných tónov v celom rozsahu nástroja, stabilizovať hru tenuto, legato, staccato, pestovať dynamickú škálu, vibráto, zvládať náročnejšie rytmické útvary.

Vyrovnávať flautový register, zlepšovať jemnú motoriku, zdokonaľovať dvojitý jazyk, zvládnuť správne frázovanie, poznať základné hudobné názvoslovie, účinkovať v kolektívnych hudobných zoskupeniach.

Zvládnuť hru durových a molových stupníc, akordov /T5, D7. zm7 /, obraty akordov, chromatickú stupnicu. Hrať etudy rôznych technických problémov, prednesové skladby rôznych štýlových období.

Učebnú látku prispôbiť schopnostiam technickej úrovni žiaka. Prihliadať na jeho technické, výrazové možnosti a schopnosti. Podporovať iniciatívu žiaka k samostatnej práci. Podporovať záujem o počúvanie hudby a návštevy hudobných podujatí. Naučiť objavovať krásu, radosť a estetický zážitok.

Hudobný materiál

W. Popp: Etudy op.413 1.č.

E. Kohler: 15 ľahkých cvičení pre flautu op.13 1.č.

F. Tomaszewski: Výber etud

N. Platonov: Výber etud

Prednesy:

A. Corelli: Gigue

N. Rakov: Scherzino

D. Šostakovič: Valčík

J.G. Tromlitz: Grazioso alla Rondo

F. Chopin: Téma s variáciami

W.A. Mozart: Menuet

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- skvalitňovanie tónovej stránky pomocou hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou
- dolad'ovanie formou hry oktávových spojov
- upevnenie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 - po d4. Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi
- stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate
- stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol. Zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc, technických cvičení a prednesov
- flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu): M. Moyse – De la sonorite / cvičenia na tvorenie tónu /Philippe Bernold – La Technique d' Embouchure /218 exercices/
- rozvoj kladných postojov k interpretácii hudby hrou sólových aj komorných skladieb v súčinnosti s rozvojom technických, výrazových prostriedkov
- zhodnotenie vlastného výkonu a výkonu iných
- práca na rytmicky aj výrazovo náročnejších etudách a prednesoch. Komorná a súborová hra

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- naďalej zdokonaľujú tónovú stránku hrania dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou dynamickou plochou,
- pracujú na dolad'ovaní formou hry oktávových spojov,
- aplikujú hmatový ambit v rozsahu od c1 - po d4,
- dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľký rozklad a obraty po 4 v rýchlejších tempách v tenute, legate, dvojitom staccate,
- zahrajú stupnice C dur, Cis dur - c mol, cis mol cez 3 oktávy,
- majú vytvorený názor na flautový tónový ideál (čistota, plnosť a farebnosť tónu),
- sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru,

- volia si skladby podľa vlastného vkusu alebo podľa odporúčenia učiteľa,
- vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných,
- sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy a prednesy,
- dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry.

Obsah **záverečných** skúšok:

- 2 stupnice – 1 durová, 1 molová
- 2 etudy rôzneho charakteru
- 2 prednesové skladby primeranej náročnosti rozličných štýlových období

Kritéria hodnotenia žiakov na **záverečnej** skúške

Stupeň výborný - 1	Stupeň chválitebný - 2	Stupeň uspokojivý - 3	Stupeň neuspokojivý - 4
Stupnice, etudy a prednesové skladby vie zahrať v rýchлом tempe, hrané skladby sú výrazovo zrelé. Minimálne raz vystúpi a účinkuje na verejných podujatiach školy a súťažiach.	Stupnice, etudy a prednesové skladby vie zahrať v pomalšom tempe. Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami.	Stupnice, etudy a prednesové skladby vie zahrať v pomalom tempe. Žiak má väčšie nedostatky so zvládnutím učebných osnov, potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. V jeho prejave čiastočné chýba muzikalita a estetické cítenie.	Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ

Ročník: Prvý

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zdokonaľovať kvalitu tónu, kultivovaný prejav a intonačnú čistotu (zvuková predstavivosť čistého, znelého flautového tónu)
- prehlbovanie nádychovej fázy, (práca na rýchлом nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na stupňujúcu sa náročnosť prednesových skladieb,
- rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja,
- upevňovanie a rozširovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po d4
- stabilizovanie techniky jednoduchého a dvojitého staccata pri hre na nástroji

- hra stupníc dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate a staccate s jednoduchým a dvojitém staccatom v rýchlejšom tempe
- viesť žiaka k sústredenému a ekonomickému nácviku náročnejších miest v skladbe
- prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujem žiaka

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa dokážu bez väčších komplikácií nadviazať a prejsť na schopnosti a zručnosti získané na I. stupni základného štúdia a sú schopní ich rozvíjať o ďalšie technické a výrazové prostriedky, ktoré budú uplatňovať v náročnejších skladbách
- zdokonaľujú základy správnej techniky dýchania, ktorú sú schopní uplatniť aj počas hry na nástroji
- zvládnu zahrať prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra
- verejné vystúpenie v rámci polroku v sólovej, komornej prípadne súborovej hre

NOTOVÝ MATERIÁL:

M. Moyse: De la sonorite (cvičenia na tvorbu tónu)

E. Köhler: Op.33/II. zošit

Prednesová literatúra:

Wolfgang Amadeus Mozart: Allegro from Sonata in C major

Johannes Donjon: Pan

Claude Debussy: Syrinx

Cezar Franck: Panis Angelicus

Flute duet, trio, quartet:

Georg Philipp Telemann: Allegro – flute duo

Bernard de la Monnoye: Pat–A–Pan – flute trio

Wolfgang Amadeus Mozart: Adagio from Flute Quartet

Študijný materiál je možné variovať podľa pedagogických skúseností učiteľa a individuálnych dispozícií žiaka.

Ročník: Druhý

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- skvalitňovanie tónovej stránky formou dlhých tónov v celom rozsahu nástroja s rôznou intenzitou
- práca na intonačnej čistote formou hry oktavových spojov, dôležitá zvuková predstavivosť čistého, znelého flautového tónu
- zdokonaľovanie technickej zručnosti aplikovanej pri hre v rámci stupníc
- cvičenia zamerané na sekundové, terciové, kvartové a kvintové kroky v rámci technických cvičení a prednesov rôznych štýlových období
- upevňovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po d4
- stabilizovanie techniky jednoduchého a dvojitého staccata pri hre na nástroji

- rozvíjanie kladného postoja pri interpretácii hudby hrou sólových aj komorných skladieb súčasne s rozvojom technických a výrazových prostriedkov
- prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na individualitu a záujem žiaka

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl, ale aj charakter hudby
- volia si skladby na základe vlastného vkusu ale akceptujú aj odporúčania učiteľa
- tomu predchádza všeobecný prehľad o skladbách z rôznych štýlov a charakterov
- majú predstavu o čistom, plnom a farebnom tóne flauty
- dokážu zahrať durové aj molové stupnice v rýchlejšom tempe (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate a staccate s jednoduchým a dvojitém jazykom
- vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkon svojich rovesníkov
- sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy a prednesy

NOTOVÝ MATERIÁL:

M. Moyse: De la sonorite (cvičenia na tvorbu tónu)

P. Bernold: La Technique d' Embouchure (218 exercices)

Prednesová literatúra:

G.F. Händel: Presto from Sonata in G minor

G.F. Händel: Allegro from Sonata in G major

L.van Beethoven: Adagio cantabile from flute and piano

L.van Beethoven: Allegretto from Symphony No.7

C. Debussy: Clair de Lune

C. Debussy: Réverie

Flute duet, trio, quartet:

W.A. Mozart: Overture from The Impresario

W.A. Mozart: from The Magic Flute

L.van Beethoven: Allegro com brio

L.van Beethoven: from 12 German Dances

G.F. Händel: Largo from Xerxes

C.Debussy: Arabesque No. 1 from Flute and Harp

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v týchto učebných osnovách, slúži k základnej orientácii učiteľa a na rozvoj sólovej ale aj komornej hre. Je možné ju variovať na základe pedagogických skúseností učiteľa a individuálnych dispozícií žiaka.

Ročník: Tretí

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zdokonaľovanie technickej zručnosti, ktorá je potrebná pri aplikovaní v rámci hry stupníc, technických cvičení a prednesovej literatúry
- práca na precíznejšej intonačnej čistote s dynamickými odtieňmi
- kultivovaná tvorba tónu vo všetkých registroch, poloha jazyka pri artikulácii, nasadení a rytmickej presnosti
- kladný postoj k interpretácii hudby z rôznych štýlových období
- prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na individualitu a záujem žiaka
- preferovanie návštev koncertov a počúvanie kvalitných hudobných nahrávok domácich i zahraničných interpretov, ktoré dopomáhajú k formovaniu správneho hudobného názoru žiaka

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa nemajú problém s orientáciou v rámci notového materiálu a v hre z listu
- sú schopní samostatne zvládnuť naštudovanie prednesovej skladby s potrebnou agogikou, rytmikou, dynamikou a správnym frázovaním
- vedia prakticky využívať teoretické poznatky získané v predchádzajúcich ročníkoch
- vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a odstrániť prípadné nedostatky
- sú schopní samostatne naštudovať rytmicky aj výrazovo náročnejšie etudy a prednesy

NOTOVÝ MATERIÁL:

M. Moyse – De la sonorite (cvičenia na tvorbu tónu)

P. Bernold – La Technique d' Embouchure (218 exercices)

Prednesová literatúra:

J.S. Bach: Arioso

J.S. Bach: Badinerie

F. Devienne: Rondo

C. Debussy: Syrinx

C. Debussy: The Little Negro

C. Debussy: The Little Shepherd from Children's Corner

M. Ravel: Pavane from Flute and Piano

G. Bizet: Habanera from Carmen

G. Bizet: Prelude from Carmen

Flute duet, trio, quartet:

J.S. Bach: Little Fugue in G minor

J.S. Bach: Andante from Flute trio

J.S. Bach: Sonatina from 2 flute and piano

F. Devienne: Rondo from 2 flute

F. Devienne: Minuetto from 2 flute

Hudobná literatúra predstavuje opäť len základnú orientáciu z množstva diel, ktoré slúžia na rozvoj všetkých vyššie spomenutých atribútov pri hre. Neustále nesmieme zabúdať na individuálny prístup vo VVP na základe pedagogických skúseností a individuálnych dispozícií žiaka pri jej výbere.

Ročník: Štvrtý

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenné*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- stabilizácia po tónovej aj dychovej stránke pri technických cvičeniach ale i v skladbách rôznej obtiažnosti
- zdokonaľovanie artikulácie – tenuto, legato, staccato, portamento
- ľahkosť a presnosť pri hre dvojitého a trojitého staccata, súhra prsty – jazyk
- schopnosť uvoľňovať hrací aparát pri hre etúd a prednesových skladieb v rýchlych tempách (ľahkosť pri hre)
- interpretácia náročnejších skladieb po technickej, tempovej, rytmickej ale aj dynamickej stránke
- teoretické poznatky nadobudnuté počas celého štúdia v ZUŠ vedieť aplikovať v praxi
- uplatňovanie získaných technických a výrazových kompetencií pri interpretácii skladieb rôznych štýlových období

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa nemajú problém s orientáciou vo flautovej literatúre
- sú schopní bez väčších problémov zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov
- vedia svoje pocity vyjadriť aj prostredníctvom výrazových prostriedkov hudby
- žiaci sa dokážu zapojiť do komornej alebo súborovej hry
- vedia zahrať náročnejšie prednesové skladby sólovo alebo so sprievodom iného hudobného nástroja

Záverečná skúška:

- 2 stupnice
- 2 etudy rôzneho charakteru
- 2 skladby primeranej náročnosti rozličných štýlových období

NOTOVÝ MATERIÁL:

M. Moyse: De la sonorite (cvičenia na tvorbu tónu)

P. Bernold: La Technique d' Embouchure (218 exercices)

Prednesová literatúra:

N. Chedeville: Allegro

A. Vivaldi: Allegro from Concerto No.3

W.A.Mozart: Koncert D dur

G. Hübner: Fantázia

J. Demersseman: Petite fantaisie sur le Carnaval de Venise

J. Demersseman: Balladine

J. Demersseman: Air varié

Flute duet, trio, quartet:

N. Chedeville: Pastorale ad libitum from 2 flute

A. Vivaldi: Autumn from 3 flute

Hudobná literatúra, ktorá je odporúčaná v týchto učebných osnovách, slúži k základnej orientácii učiteľa a na rozvoj sólovej ale aj komornej hre. Je možné variovať študijný materiál podľa pedagogických skúseností učiteľa a individuálnych dispozícií žiaka.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Ročník: Prvý

Zameranie: Hra na priečnej flaute

Časová dotácia: 1,5 hod týždenné

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zdokonaľovať kvalitu tónu, kultivovaný prejav a intonačnú čistotu (zvuková predstavivosť čistého, znelého flautového tónu)
- prehlbovanie nádychovej fázy, (práca na rýchlom nádychu) a predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na stupňujúcu sa náročnosť prednesových skladieb
- rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja
- upevňovanie a rozširovanie hmatového ambitu u žiaka v rozsahu od c1 po d4 v chromatických a rôznych intervalových krokoch
- stabilizovanie techniky jednoduchého, dvojitého a trojitého staccata pri hre na nástroji
- hra stupníc dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 4 v tenute, legate a staccate s jednoduchým a dvojitým staccatom v rýchlejšom tempe a v celom rozsahu nástroja
- viesť žiaka k sústredenému a ekonomickému nácviku náročnejších miest v skladbe
- prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujem žiaka

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiaci po ukončení 1. ročníka štúdia pre dospelých dokážu plynule nadviazať a prejsť na schopnosti a zručnosti získané na II. stupni základného štúdia a sú schopní ich rozvíjať o ďalšie technické a výrazové prostriedky, ktoré budú uplatňovať v náročnejších skladbách
- zdokonaľujú základy správnej techniky dýchania, ktorú sú schopní uplatniť aj počas hry na nástroji
- zvládnu zahrať prednesové skladby sólovo, so sprievodom klavíra, ale aj v rôznych zoskupeniach
- verejné vystúpenie v rámci polroku v sólovej, komornej prípadne súborovej hre

Ročník: Druhý

Zameranie: Hra na priečnej flaute

Časová dotácia: 1,5 hod týždenné

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- upevňovať kvalitu tónu, kultivovaný prejav a intonačnú čistotu
- prehlbovanie nádychovej fázy, predlžovanie výdychovej fázy vzhľadom na stupňujúcu sa náročnosť prednesových skladieb

- rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja
- stabilizovanie techniky jednoduchého a dvojitého a trojitého staccata pri hre na nástroji
- hra stupníc dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 3, 4 v tenute, legate a staccate, s jednoduchým a dvojitém staccatom v rýchlejšom tempe
- prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujem žiaka

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiaci po ukončení 2. ročníka štúdia pre dospelých dokážu plynule nadviazať a prejsť na schopnosti a zručnosti získané na II. stupni základného štúdia a sú schopní ich rozvíjať o ďalšie technické a výrazové prostriedky, ktoré budú uplatňovať v náročnejších skladbách
- zdokonaľujú základy správnej techniky dýchania, ktorú sú schopní uplatniť aj počas hry na nástroji
- zvládnu zahrať prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra
- verejné vystúpenie v rámci polroku v sólovej, komornej prípadne súborovej hre

Ročník: Tretí

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: 1,5 hod týždenné

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- neustále zdokonaľovať kvalitu tónu, kultivovaný prejav a intonačnú čistotu
- rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja
- zdokonaľovanie techniky jednoduchého, dvojitého a trojitého staccata pri hre na nástroji rôznymi cvičeniami
- hra stupníc dur a mol (harmonické, melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 3, 4 v tenute, legate a staccate v rýchlom tempe
- viesť žiaka k sústredenému a ekonomickému nácviku náročnejších miest v skladbe bez pomoci učiteľa
- prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujem žiaka

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiaci po ukončení 3. ročníka štúdia pre dospelých dokážu plynule nadviazať a prejsť na schopnosti a zručnosti získané na II. stupni základného štúdia a sú schopní ich rozvíjať o ďalšie technické a výrazové prostriedky, ktoré budú uplatňovať v náročnejších skladbách
- zdokonaľujú základy správnej techniky dýchania, ktorú sú schopní uplatniť aj počas hry na nástroji
- zvládnu zahrať prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra
- verejné vystúpenie v rámci polroku v sólovej, komornej prípadne súborovej hre

Ročník: Štvrtý

Zameranie: *Hra na priečnej flaute*

Časová dotácia: 1,5 hod týždenné

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- upevňovať získané skúsenosti a návyky po tónovej, dychovej a výrazovej stránke, jednoduché, dvojité a trojité staccato a jeho ľahkosť pri vyjadrovaní
- rozširovanie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja
- viesť žiaka k sústredenému a ekonomickému nácviku náročnejších miest v skladbe
- možnosť improvizácie alebo vlastnej predstavivosti pri hre kadencií
- prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujem žiaka

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- žiaci po ukončení 4. ročníka štúdia pre dospelých dokážu plynule nadviazať a prejsť na schopnosti a zručnosti získané na II. stupni základného štúdia a sú schopní ich rozvíjať o ďalšie technické a výrazové prostriedky, ktoré budú uplatňovať v náročnejších skladbách
- zdokonaľujú základy správnej techniky dýchania, ktorú sú schopní uplatniť aj počas hry na nástroji
- zvládnu zahrať prednesové skladby sólo, alebo so sprievodom klavíra
- verejné vystúpenie v rámci polroku v sólovej, komornej prípadne súborovej hre
-

Záverečná skúška:

- 2 stupnice
- 2 etudy rôzneho charakteru
- 1 prednesová skladba

HUDOBNÝ ODBOR – SPEVÁCKE ODDELENIE
1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B

Ročník: Prvý

Zameranie: Spev

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Spev je oddávna najprirodzenejším hudobným prejavom človeka. Vyučovanie spevu buduje v žiakoch hudobnú predstavivosť, rozvíja ich všeobecnú hudobnosť, kladie základné spevácke návyky. Úspech na vyučovacom procese však nespočíva len v krásnom hlasovom potenciáli, ale i v technike spevu, v dokonalom ovládaní svojho hlasu a vo výrazovom podaní spievaného diela. Kultivovaný spevácky prejav sa uplatňuje vo vokálnej hudbe všetkých štýlových období a žánrov, v skladbách sólových, komorných a zborových. Individuálne vyučovanie spevu dáva pedagógovi možnosť dosiahnuť požadované výsledky za predpokladu, že vyučovacie hodiny budú v pravidelných intervaloch a vzájomnej spolupráci s rodičmi. Keďže spevácke dispozície žiakov sa rozvíjajú individuálne, je možné do prvého stupňa zaradiť podľa vyspelosti aj starších začiatocníkov s tým, že v priebehu štúdia si doplnia potrebné návyky a vedomosti z nižších ročníkov. Vhodný výber materiálu pre spev podporuje vzťah a vzostupnosť technického ovládania hlasového orgánu.

CIELE

Cieľom výučby v 1. ročníku je vzbudiť záujem žiaka o spev ako prostriedok hudobného vyjadrovania, viesť žiaka k tomu, aby chápal hudobný a slovný obsah spievaných piesní. Je dôležité sústavne dbať na správny postoj pri speve, ktorý ovplyvňuje nielen estetickú, ale aj technickú stránku spevu. Súčasne rozvíjať intonačné a rytmické cítenie na úrovni žiaka, ktorá zodpovedá jeho veku a vyspelosti. Dbáme na vytváranie správnych speváckych návykov (dych, rezonancia, artikulácia). Od začiatku treba upriamiť prácu pedagóga na rozvíjanie zmyslu pre kantilénu pri zachovaní prirodzeného detského prejavu - nenásilná tvorba kultivovaného tónu. Sústavne rozvíjať hudobnú pamäť, pripravovať spev s inštrumentálnym sprievodom.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- správne a prirodzené držanie tela pri speve
- pokojné a hlboké dýchanie bránicou, dodržiavanie troch fáz dychu: nádych, zadržanie, výdych
- uvoľňovanie brady s funkčným ovládaním úst ako predpoklad pre správnu vokalizáciu
- mäkké a opreté nasadenie tónu
- spev v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5 – 6 tónov, podľa dispozícií žiaka do jednej oktávy, používať vzostupné cvičenia, neskoršie cvičenie nahor i nadol

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- príprava kantilény – vyrovnanie všetkých vokálov na jednom tóne v strednej hlasovej polohe, navodenie hlavového tónu (pomocou ľahkého brumenda zhora a prechodom na hlásku „m“)

- spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou
- cvičenie spievania spamäti
- cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti
- študijné úlohy treba precvičovať v nadväznosti na prebraných piesňach
- interpretácia jednoduchých melodicko-rytmických hlasových cvičení podľa individuálnych dispozícií žiaka

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Fixácia a osvojenie si látky určenej pre 1. ročník – základné spevácke návyky (postoj, dych, ovládanie rečového aparátu). Aspoň jedno vystúpenie na triednych alebo interných koncertoch ročne. Schopnosť interpretovať jednoduché detské piesne ľudového charakteru alebo umelé detské piesne spamäti so sprievodom nástroja. Ročníková prehrávka - dve piesne kontrastného charakteru.

Hudobná literatúra:

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa
 H. Repássyová – M. Šimko: Spievajte si, spievaj
 L. Burlas: Deti z nášho domu
 D. Kardoš: Pomôžeme slávikovi pre spev a klavír
 Š. Kantor: Piesne pre najmenších
 B. Chládková – J. Snížková: Šlabikár začínajúceho speváčika

Výber literatúry je informačný s možnosťou doplnenia podľa aktuálnych ponúk a spôsobu práce pedagógov.

Ročník: Druhý

Zameranie: Spev

Časová dotácia: 1,5 hodina týždenne

CIELE

Cieľom vyučovania žiakov 2. ročníka je prehĺbovať a obohacovať technické a výrazové schopnosti, postupne rozširovať možnosti spontánneho hudobného prejavu žiaka. Zdokonaľovať spievanie kantilény a postupne rozširovať hlasový rozsah do jednej oktávy. Neustále rozvíjať záujem žiaka o spev ako prostriedok hudobného vyjadrovania, viesť žiaka k tomu, aby chápal hudobný a slovný obsah spievaných piesní rozličného obsahu a nálad. Je dôležité sústavne dbať na správny postoj pri speve, ktorý ovplyvňuje nielen estetickú, ale aj technickú stránku spevu. Sústavne rozvíjať intonačné a rytmické cítenie na úrovni žiaka, ktorá zodpovedá jeho veku a vyspelosti, rozvíjať žiakovu pamäť a pripravovať ho na spievanie elementárneho dvojhlasu. Dbáme na vytváranie správnych speváckych návykov osvojených v prvom ročníku (dych, rezonancia, artikulácia). Od začiatku treba upriamiť prácu pedagóga na rozvíjanie zmyslu pre kantilénu pri zachovaní prirodzeného detského prejavu - nenásilná tvorba kultivovaného tónu. Sústavne rozvíjať hudobnú pamäť, pripravovať spev s inštrumentálnym sprievodom.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- správne a prirodzené držanie tela pri speve

- pokojné a hlboké dýchanie bránicou – dodržiavanie troch fáz dychu: nádych, zadržanie, výdych
- uvoľňovanie brady s funkčným ovládaním úst ako predpoklad pre správnu vokalizáciu
- mäkké a opreté nasadenie tónu
- spev v strednej hlasovej polohe v rozsahu do 8 tónov podľa dispozícií žiaka, p – mf – používať vzostupné cvičenia, neskoršie cvičenie nahor a nadol
- spojiť a zvukovo vyrovnať vokály pri zachovaní zásad správnej speváckej výslovnosti

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- príprava kantilény – vyrovnanie všetkých vokálov na jednom tóne v strednej hlasovej polohe
- navodenie hlavového tónu (pomocou ľahkého brumenda zhora a prechodom na hlásku „m“)
- spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou, cvičenie spievania spamäti, cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti
- študijné úlohy precvičovať v nadväznosti na prebraných piesňach.
- interpretácia jednoduchých melodicko-rytmických hlasových cvičení podľa individuálnych dispozícií žiaka, postupne zvyšovať náročnosť cvičení z prvého ročníka, pozvoľný prechod z typu dýchania bránicového na typ rebrovo - bránicový

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Fixácia a osvojenie si látky určenej pre 2. ročník – základné spevácke návyky (postoj, dych, ovládanie rečového aparátu). Cieľom vyučovacieho procesu je aspoň raz do pol roka vystúpenie na triednych alebo interných koncertoch.

Schopnosť interpretovať jednoduché detské piesne ľudového charakteru alebo umelé detské piesne spamäti so sprievodom nástroja. Ročníková prehrávka - dve piesne kontrastného charakteru.

Hudobná literatúra:

K. Lapšanská:	Do, re, mi, fa
H. Repássyová – M. Šimko:	Spievajte si, spievajte
D. Kardoš:	Pomôžeme slávikovi pre spev a klavír
O. Ferenczy:	Spievaná abeceda
T. Frešo:	Stupnica piesní
B. Felix:	Spievame v rytme

Výber literatúry je informačný s možnosťou doplnenia podľa aktuálnych ponúk a spôsobu práce pedagógov.

Ročník: Tretí

Zameranie: Spev

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Utvrdzovať a ďalej rozvíjať elementárne spevácke návyky a schopnosti žiaka a vytvoriť základ pre to, aby ich mohol podľa svojich schopností a záujmov uplatniť vo svojej ďalšej orientácii zameranej na hudobnú prax v speváckych zboroch alebo v prehĺbenej príprave pre sólový spev

(rozšírené štúdium). Opakovane v náročných variáciách precvičovať všetky dosiaľ prebraté technické a výrazové prvky a ich zvládnutie spájať s uvedomenou hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami primeranými vekovému stupňu žiaka. Dbáť na uvedomené vedenie kantilény, rozširovať dynamickú a agogickú škálu prednesu. Viest' žiaka na uvedomené štúdium piesní spamäti, zdokonaľovať a upevňovať jeho schopnosti na dvojhlasom speve i s inštrumentálnym sprievodom.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- správne a prirodzené držanie tela pri speve, príprava reberno-bránicového dýchania, podľa individuálnych schopností žiaka
- uvedomenie spájať a zvukovo vyrovnávať vokály pri zachovaní zásad správnej výslovnosti
- sústavne dbať na funkčné, prirodzené a pohotové ovládanie rečových orgánov
- navodenie hlavového tónu pomocou ľahkého brumenda zhora a prechodom na hlásku „m“
- cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti
- rozšíriť dynamickú a agogickú škálu
- spev v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5 - 6 tónov, podľa dispozície žiaka do jednej oktávy, využívanie dynamických kontrastov, agogika
- rozvíjať zmysel pre kantilénu
- prebúdzáť vlastnú emocionálnosť žiaka pri interpretácii 8-10 piesní s klavírnym sprievodom

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- schopnosť nenásilného hlbokého nádychu a výdychu aktivizovaním dýchacieho podporného svalstva
- spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou
- cvičenie spievania spamäti
- zvládnuť interpretáciu jednoduchých melodicko-rytmických hlasových cvičení podľa individuálnych dispozícií žiaka
- súhra s inštrumentálnym sprievodom

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Schopnosť interpretovať detské piesne ľudového charakteru alebo umelé detské piesne spamäti, so sprievodom nástroja. Vystúpenie na triednych alebo interných koncertoch najmenej dvakrát ročne.

Hudobná literatúra:

B. Felix:	Spievame v rytme
V. Novák :	25 slovenských ľudových piesní
L. Daniel:	Píšťalôčka moja
K. Lapšanská:	Do, re, mi, fa
Š. Kantor:	Piesne pre najmenších
H. Répassyová – M. Šimko:	Spievajte si, spievajte
A. Moyzes:	Detské pesničky
D. Kardoš:	Pomôžeme slávikovi
T. Frešo:	Stupnica piesní, Detským srdciam

M. Novák:	Dobre je nám
O. Ferenczy:	Spievaná abeceda
B. Brožová:	Album detských piesní

Výber literatúry je informačný, s možnosťou doplnenia podľa aktuálnych ponúk a práce jednotlivých pedagógov.

Ročník: Štvrtý

Zameranie: *Spev*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

POSŁANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Spev je oddávna najprirodzenejším hudobným prejavom človeka. Spevnosť je meradlom hudobnosti národa a bohatstvo ľudových piesní je základom hudobnej kultúry. Kultivovaný spevácky prejav sa uplatňuje vo vokálnej hudbe všetkých štýlových období a žánrov, v skladbách sólových, komorných i zborových. Predmet spev, má žiaka viesť k postupnému dokonalému ovládaniu všetkých technických zložiek, to všetko sa však musí prelínať s prebudením tvorivej fantázie a zmyslu pre samostatný umelecký prejav žiaka. Individuálne vyučovanie spevu dáva pedagógovi možnosť dosiahnuť požadovaných výsledkov za predpokladu, že vyučovacie hodiny budú v pravidelných intervaloch. Keďže spevácke dispozície žiakov sa rozvíjajú individuálne, je možné do tohto stupňa zaradiť podľa vospelosti aj starších začiatocnikov s tým, že v priebehu štúdia si doplnia potrebné návyky a vedomosti z nižších ročníkov.

CIELE

Nadviazať na získané vedomosti z predchádzajúcich ročníkov a rozširovať ich o ďalšie technické prvky, potrebné na zvládnutie náročnejších ľudových a umelých piesní. Opakovane v náročných variáciách precvičovať všetky dosiaľ prebraté technické a výrazové prvky a ich zvládnutie spájať s uvedomelou hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami primeranými veku žiaka. Dbáť na uvedomelé vedenie kantilény, rozširovať dynamickú a agogickú škálu prednesu. Viesť žiaka k štúdiu piesní spamäti, zdokonaľovať a upevňovať jeho schopnosti v dvojhlasom speve i s inštrumentálnym sprievodom. Rozvíjať pohotovosť a schopnosť samostatného štúdia, aby žiak mohol sám postupne poznávať hudobnú literatúru.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- Zdokonaľovať rebrovo–bránicové dýchanie, uvedomelé budovanie dychovej opory
- Spájať a zvukovo vyrovnávať vokály pri zachovaní zásad správnej výslovnosti
- Dbáť na funkčné, prirodzené a pohotové ovládanie rečových orgánov
- Navodenie hlavového tónu pomocou ľahkého brumenda zhora a prechodom na hlásku „m“
- Cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti
- Rozšíriť dynamickú a agogickú škálu
- Spev v strednej hlasovej polohe v rozsahu 8 tónov, podľa dispozície žiaka, do jednej oktávy mf až pp, minimálne 8-10 piesní

- Odsadiť na jeden dych - hlasové cvičenia v rozsahu oktávy, používanie legáta
- Cvičenia plynulej kantilény na rozmanitých melódiách

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Schopnosť nenásilného hlbokého nádychu a výdychu a aktivizovaním dýchacieho podporného svalstva
- Spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou
- Cvičenie spievania spamäti
- Zvládnuť interpretáciu jednoduchých melodicko-rytmických hlasových cvičení – podľa individuálnych dispozícií žiaka
- Prebúdzaním vlastnú emocionálnosť žiaka pri interpretácii piesne – adekvátne k jej obsahu
- Súhra s inštrumentálnym sprievodom
Piesne rôzneho charakteru a žánru

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Fixácia a osvojenie si látky určenej pre 4. ročník – základné spevácke návyky (postoj, dych, ovládanie rečového aparátu).

Schopnosť interpretovať detské piesne ľudového charakteru alebo umelé detské piesne spamäti, so sprievodom nástroja.

Vystúpenie na triednych alebo interných koncertoch najmenej dvakrát ročne.

Záverečná skúška: 2 piesne rozličného charakteru a rôznych skladateľov
2 technika – K. Lapšanská: Vokalizy č. 1 – 10 podľa výberu

Hudobná literatúra:

V. Novák:	25 slovenských ľudových piesní (M. Urbánek)
P. Cón:	Slovenské ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)
B. Felix:	Spievame v rytme
A. Moyzes:	Detské pesničky
T. Frešo:	Stupnica piesní, Detským srdciam
M. Novák:	Dobre je nám
B. Brožová:	Album detských piesní
M. Sch. Trnavský:	Slovenské národné piesne I – V.
V. F. Bystrý:	1000 slovenských piesní
A. Korínska:	Piesne pre výchovu spevákov
J. Křička:	Zvířátka

Výber literatúry je informačný, s možnosťou doplnenia podľa aktuálnych ponúk nových vydání a práce jednotlivých pedagógov.

PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Absolvent primárneho vzdelania v predmete spev by mal získané vedomosti z predchádzajúcich ročníkov rozšíriť o ďalšie technické prvky, potrebné na zvládnutie ľudových a umelých piesní.

Absolvent by mal vedieť zachovať si ľahkosť a prirodzenosť hlasového prejavu, dbať na prednes, prejav a dynamiku interpretovaných piesní.

2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: spev

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

POSLANIE A CHAREKTERISTKA PREDMETU:

Spev je oddávna najprirodzenejším hudobným prejavom človeka. Spevnosť je meradlom hudobnosti národa a bohatstvo ľudových piesní je dokladom a základom hudobnej kultúry. Kultivovaný spevácky prejav sa uplatňuje vo vokálnej hudbe všetkých štýlových období a žánrov, v skladbách sólových, komorných i zborových. Predmet spev má žiaka viesť k postupnému dokonalému ovládaniu všetkých technických zložiek, avšak to všetko sa musí prelínať s prebudením jeho tvorivej fantázie a zmyslu pre samostatný umelecký prejav. Individuálne vyučovanie spevu dáva pedagógovi možnosť dosiahnuť požadovaných výsledkov za predpokladu, že vyučovacie hodiny budú v pravidelných intervaloch. Keďže spevácke dispozície žiakov sa rozvíjajú individuálne, je možné do tohto stupňa zaradiť podľa vyspelosti aj starších začiatovníkov s tým, že v priebehu štúdia si doplnia potrebné návyky a vedomosti z nižších ročníkov.

CIELE

Cieľom štúdia spevu v 2. časti 1. stupňa základného štúdia ZUŠ, je v kontinuite nadviazať na úroveň výsledkov žiakových schopností získaných v prvej časti základného štúdia. Zdokonaľovať a upevňovať správne spevácke návyky, funkcie hlasového a dychového ústrojenstva a speváckej techniky. Rozvíjať ovládanie rezonancie, vyrovňavanie registrov v celom hlasovom rozsahu. Zamerať sa na výber študijných prvkov, ktoré svojou náročnosťou zodpovedajú technickej vyspelosti žiaka, s prihliadaním na obdobie mutácie. Tomuto cieľu treba podriadiť výber technických a prednesových skladieb. Pokračovať v štúdiu a viesť žiaka k štúdiu piesní spamäti. Ďalej pokračovať vo vedení kantilény, rozširovať agogickú a dynamickú škálu prednesu. Opakovane v náročných variáciách precvičovať všetky dosiaľ prebraté technické a výrazové prvky a ich zvládnutie spájať s uvedomelou hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami. Rozvíjať pohotovosť a schopnosť samostatného štúdia, aby žiak sám vyhľadával a postupne spoznával piesňovú literatúru.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- fixácia látky z primárneho stupňa základného štúdia - základné spevácke návyky (postoj, dych, ovládanie rečového aparátu)
- zdokonaľovanie reberno-bránicového dýchania a uvedomelé budovanie dychovej opory
- spájať a zvukovo vyrovňávať vokály pri zachovaní zásad správnej výslovnosti
- sústavne dbať na prirodzené a pohotové ovládanie rečových orgánov

- zamerať sa na cvičenia na predchádzanie mutačných šelestov a hlasových zlomov: príprava staccata v pomalom tempe v strednej hlasovej polohe, brumendo s nasadením zhora, príprava mezza di voce v primeranej dynamike na zdokonaľovanie dychovej opory
- cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti
- rozširovanie dynamickej a agogickej škály
- spev v strednej hlasovej polohe, stupnice nadol a rozložený kvintakord v rozsahu oktávy
- cvičenie plynulej kantilény na rozmanitých melódiách
- postupné zdokonaľovanie stavby hlasu - uplatňovať cvičenia na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čeľusť), zdokonaľovanie artikulácie - dbať na zreteľnú výslovnosť spoluhlások
- dodržiavanie hlasovej hygieny
- interpretujú spamäti 8-10 piesní so sprievodom klavíra

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- schopnosť nenásilného hlbokého nádychu a výdychu aktivizovaním dýchacieho podporného svalstva
- spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou
- spievanie spamäti
- interpretácia jednoduchých melodicko-rytmických hlasových cvičení – podľa individuálnych dispozícií žiaka
- vyrovnávať hlas v celej hlasovej polohe na základe voix mixtu, plynulá kantiléna, správna hudobná predstava, ovládanie frázovania, prízvukov, zmeny temp.
- rozširovať hudobný rozhľad žiaka hudobným materiálom, primeraný jeho veku a schopnostiam

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Verejné vystúpenie na podujatiach školy a triedy najmenej dvakrát ročne. Schopnosť interpretovať detské piesne ľudového charakteru alebo umelé detské piesne spamäti a so sprievodom nástroja.

Odporúčaná literatúra:

- V. Novák : 25 slovenských ľudových piesní (M. Urbánek)
 G. Concone: 25 hlasových cvičení (výber)
 V. Novák : 25 slovenských ľudových piesní (M. Urbánek)
 P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.(Západné Slovensko)
 Slovenské ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)
 Slovenské ľudové piesne III. (Východné Slovensko)
 T. Frešo: Stupnica piesní, Detským srdciam
 M. Novák: Dobré je nám
 B. Brožová: Album detských piesní
 M. Sch. Trnavský: Slovenské národné piesne I. – V.
 V. F. Bystrý: 1000 slovenských piesní
 A. Korínska: Piesne pre výchovu spevákov
 J. Kříčka: Zvířátka

V. Trojan:	České a slovenské lidové písně
E. Suchoň:	Štyri ľudové piesne
R. Schumann:	Detské piesne

Výber literatúry je informačný, s možnosťou doplnenia podľa aktuálnych ponúk autorov a vydavateľov a individuálnej práce pedagóga.

Ročník: Druhý

Zameranie: *spev*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Žiak má počas štúdia v druhom ročníku dosiahnuť také schopnosti, ktoré mu umožnia realizovať jeho hudobnú predstavivosť pri speváckom prejave. Dbáme na rozvoj primeranej technickej vyspelosti a kultivovanosť hudobného prejavu. Postupne učíme žiaka rozlišovať hlavné zásady pri interpretácii piesní rozmanitých žánrov a štýlov v sólovom a komornom speve. Viest' žiaka k samostatnému štúdiu a vzbudzovať jeho záujem o hudobnú literatúru. Prihliadať na možné problémy, ktoré prináša mutačné obdobie žiaka.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zdokonaľovať reberno-bránicové dýchanie, uvedomelé budovanie dychovej opory
- spájať a zvukovo vyrovnávať vokály pri zachovaní zásad správnej výslovnosti
- sústavne dbať na funkčné, prirodzené a pohotové ovládanie rečových orgánov
- cvičenia na predchádzanie mutačných šelestov a hlasových zlomov: príprava staccata v pomalom tempe v strednej hlasovej polohe, brumendo s nasadením zhora
- príprava mezza di voce v primeranej dynamike na zdokonaľovanie dychovej opory
- rozširovanie dynamickej a agogickej škály
- cvičenie plynulej kantilény na rozmanitých melódiách
- postupné zdokonaľovanie a rozširovanie stavby hlasu, uplatňovať cvičenia na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čeľusť)
- zdokonaľovať spevácku artikuláciu, dbať na zreteľnú výslovnosť spoluhlások
- vyrovnávanie vokálov a ich spájanie zo zreteľne vyslovovanými spoluhláskami
- na melodických modeloch uplatňovať kombináciu ľubovoľných slabík
- fixácia učebnej látky z 1. ročníka – základné spevácke návyky (postoj, dych, ovládanie rečového aparátu)
- 8-10 piesní ľudových, umelých so sprievodom klavíra - rôznych skladateľov a rôzneho obdobia

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- spev v strednej hlasovej polohe v rozsahu oktávy, zostupné stupnice v rozsahu oktávy, rozložený kvintakord v rozsahu oktávy
- žiak získal prirodzenú schopnosť nenásilného hlbokého nádychu a výdychu s aktivizovaním dýchacieho podporného svalstva

- vie spájať notový zápis s hudobnou predstavou
- cvičenie spieva spamäti
- zvláda interpretáciu mierne zložitých melodicko-rytmických hlasových cvičení – podľa svojich daností
- žiak vie spievať nenásilne v celom hlasovom rozsahu vyrovnané bez hlasového zlomu
- používať správnu, svojmu hlasu primeranú dynamiku
- žiak má schopnosť interpretovať náročnejšie piesne ľubovoľného charakteru spamäti so sprievodom nástroja
- štúdium skladieb rôzneho štýlu a žánru

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak vystúpi niekoľkokrát v roku na triednych, interných alebo verejných koncertoch ako sólista s klavírnym sprievodom alebo ako súčasť komorného zoskupenia alebo zboru.

Odporúčaná literatúra:

G. Concone:	25 hlasových cvičení (výber)
V. Novák:	25 slovenských ľudových piesní (M. Urbánek)
M. Sch. Trnavský:	Slovenské národné piesne I – V.
V. F. Bystrý:	1000 slovenských piesní
A. Korínska:	Piesne pre výchovu spevákov
J. Kříčka:	Zvířátka
V. Trojan:	České a slovenské lidové písne
E. Suchoň:	Štyri ľudové piesne
M. Lichard:	Jonášové piesne
K. Lapšanská:	Venček piesní
J. Krčmeryová:	Taliansky barok
J. Krčmeryová:	Zborník klasických piesní
K. Leiss:	Árie Antiche
H. Répassyová a M. Šamko:	Mladým spevákom
P. Krška:	Ľudové piesne I. diel
R. Schumann:	Detské piesne
N. Vaccai:	Praktická škola italského spevu

Výber literatúry je informačný, s možnosťou doplnenia podľa aktuálnych ponúk autorov a vydavateľov a individuálnej práce pedagóga.

Ročník: Tretí

Zameranie: *spev*

Časová dotácia: *1,5 hodiny týždenne*

CIELE

Cieľom práce je nadviazať na nadobudnuté skúsenosti a návyky z druhého ročníka, rozvíjať muzikalitu žiaka a vypracovávať skladby po výrazovej a dynamickej stránke.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- vedomé podporovanie tónu
- spievanie v hlasovej rezonancii a jej rozvíjanie
- technické cvičenie: dychové cvičenia brumendo (nadol)
- technické cvičenia obsahujúce interval tercie v rôznych obmenách, na rôzne vokály, rozložené akordy, spájanie intervalov
- nácvik 8 ľudových - umelých piesní s klavírnym sprievodom, piesní rôzneho charakteru popri technickej stránke sa zamerať aj na výrazovú stránku piesne
- pracovať na tvorbe zvonivého tónu a na priereznosti hlasu v priestore
- tvoriť mäkký, ale dychom podopretý tón, postupne vyrovnávať vokály a zväčšovať rozsah spievaných skladieb smerom nahor aj nadol

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- žiak dokáže interpretovať piesne s vedomou dychovou podporou, s voľným a mäkkým nasadením
- vie spájať notový zápis s hudobnou predstavou
- plynulý prechod zo strednej polohy do vyššej
- interpretovať piesne v rozsahu od malého h po f2 podľa hlasovej propozície žiaka v hlasovej rezonancii na vedomej dychovej opore
- žiak dokáže interpretovať náročnejšie piesne ľubovoľného charakteru spamäti, so sprievodom nástroja alebo s iným zložením hudobných nástrojov

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak vystúpi niekoľkokrát v roku na triednych, interných alebo verejných koncertoch ako sólista, s klavírnym sprievodom alebo ako súčasť komorného zoskupenia alebo zboru.

Odporúčaná literatúra:

G. Concone:	25 hlasových cvičení (výber)
M. S. Trnavský:	Slovenská národná pieseň I. – V.
V. Brožová:	Album detských piesní
L. Repišťová:	Moje piesne
P. Krška:	Ľudové piesne I. a II. diel
M. Rebassyová:	Mladým spevákom
M. Lichard:	Jonášove piesne
K. Lapšanská:	Venček piesní
J. Cikker:	Päť piesní
J. Krička:	Zvieratká
V. Trojan:	České a Slovenské ľudové piesne
F. Sládek:	Náš poklad
J. Krémeryová:	Zborník klasických piesní
	Romantické piesne
	Piesne piatich storočí
	Taliansky barok

R. Schumann: Detské piesne
N. Vaccai: Praktická škola italského spevu

Ročník: Štvrtý

Zameranie: spev

Časová dotácia: 1,5 hodiny týždenne

CIELE

Cieľom práce je nadviazať na nadobudnuté skúsenosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov, rozvíjať muzikalitu žiaka, vypracovávať skladby po výrazovej a dynamickej stránke a pripraviť absolventský koncert.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- vedomé podporovanie tónu
- spievanie v hlasovej rezonancii a jej rozvíjanie
- technické cvičenie: dychové cvičenia *brumendo* (nadol)
- technické cvičenia obsahujúce interval tercie v rôznych obmenách, na rôzne vokály, rozložené akordy, spájanie intervalov
- nácvik ľudových - umelých piesní s klavírnym sprievodom, piesní rôzneho charakteru popri technickej stránke sa zamerať aj na výrazovú stránku piesne
- pracovať na tvorbe zvonivého tónu a na priereznosti hlasu v priestore
- tvoriť mäkký, ale dychom podporený tón, postupne vyrovnávať vokály a zväčšovať rozsah spievaných skladieb smerom nahor aj nadol

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- žiak dokáže interpretovať piesne s vedomou dychovou podporou, s voľným a mäkkým nasadením
- vie spájať notový zápis s hudobnou predstavou
- plynulý prechod zo strednej polohy do vyššej
- interpretovať piesne v rozsahu od *malé h* po *f2* podľa hlasovej propozície žiaka v hlasovej rezonancii na vedomú dychovú oporu
- žiak dokáže interpretovať náročnejšie piesne ľubovoľného charakteru *spamäti*, so sprievodom nástroja alebo s iným zložením hudobných nástrojov

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak vystúpi niekoľkokrát v roku na triednych, interných alebo verejných koncertoch ako sólista, s klavírnym sprievodom alebo ako súčasť komorného zoskupenia alebo zboru. Na záver štvrtého ročníka druhej časti štúdia vystúpi buď na spoločnom absolventskom koncerte, alebo na svojom sólovom verejnom koncerte.

Odporúčaná literatúra:

M. S. Trnavský:	Slovenská národná pieseň I. – V.
V. Brožová:	Album detských piesní
L. Repišťová:	Moje piesne
P. Krška:	Ľudové piesne I. a II. diel
M. Rebassyová:	Mladým spevákom
M. Lichard:	Jonášove piesne
K. Lapšanská:	Venček piesní
J. Cikker:	Päť piesní
A. Koninská-:	Piesne pre výchovu spevákov
J. Krička:	Zvieratká
V. Trojan:	České a Slovenské ľudové piesne
F. Sládek:	Náš poklad
J. Krčmeryová:	Zborník klasických piesní
	Romantické piesne
	Piesne piatich storočí
	Taliansky barok
Concone op. 50	
N. Vaccai:	Praktická škola italského spevu

ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA

Ukončenie štúdia verejným absolventským vystúpením absolventa v rozsahu najmenej dvoch ľudových a dvoch umelých piesní (alternatívne z oblasti tanečnej a populárnej hudby), ktoré zodpovedajú úrovni štúdia na druhej časti I. stupňa.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu. Spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku. Dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti. Dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na štúdium nižšieho sekundárneho vzdelávania na strednú školu umeleckého alebo pedagogického zamerania.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Ročník: Prvý

Zameranie: spev

Časová dotácia: 1,5 hodina týždenne

POSLANIE A CHAREKTERISTKA PREDMETU

Spev je oddávna najprirodzenejším hudobným prejavom človeka. Spevnosť je meradlom hudobnosti národa a bohatstvo ľudových piesní je dokladom a základom hudobnej kultúry.

Kultivovaný spevácky prejav sa uplatňuje vo vokálnej hudbe všetkých štýlových období a žánrov, v skladbách sólových, komorných i zborových. Predmet spev má žiaka viesť k postupnému dokonalému ovládaniu všetkých technických zložiek, avšak to všetko sa musí prelínať s prebudením jeho tvorivej fantázie a zmyslu pre samostatný umelecký prejav. Individuálne vyučovanie spevu dáva pedagógovi možnosť dosiahnuť požadovaných výsledkov za predpokladu, že vyučovacie hodiny budú v pravidelných intervaloch. Keďže spevácke dispozície žiakov sa rozvíjajú individuálne, je možné do tohto stupňa zaradiť podľa vyspelosti aj starších začiatokníkov s tým, že v priebehu štúdia si doplnia potrebné návyky a vedomosti z nižších ročníkov.

CIELE

Cieľom štúdia spevu v 2. stupni základného štúdia ZUŠ je v kontinuite nadviazať na úroveň výsledkov žiakových schopností získaných v prvom stupni základného štúdia. Zdokonaľovať a upevňovať správne spevácke návyky, funkcie hlasového a dychového ústrojenstva a speváckej techniky. Rozvíjať ovládanie rezonancie, vyrovnávanie registrov v celom hlasovom rozsahu. Zamerať sa na výber študijných prvkov, ktoré svojou náročnosťou zodpovedajú technickej vyspelosti žiaka, s prihliadnutím na obdobie mutácie. Tomuto cieľu treba podriadiť výber technických a prednesových skladieb tiež z hľadiska budúceho repertoáru žiaka z množstva ľudových a umelých piesní najrozličnejších štýlov a žánrov. Je potrebné orientovať sa i na pieseň duchovnú, ktorá pre svoju hudobnú krásu i duchovnú hodnotu môže obohatiť a prehĺbiť umelecký prejav.. Pokračovať v štúdiu a viesť žiaka k štúdiu piesní spamäti. Ďalej pokračovať vo vedení kantilény, rozširovať agogickú a dynamickú škálu prednesu. Opakovane v náročných variáciách precvičovať všetky dosiaľ prebraté technické a výrazové prvky a ich zvládnutie spojovať s uvedomelou hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami. Rozvíjať pohotovosť a schopnosť samostatného štúdia, aby žiak sám vyhľadával a postupne spoznával piesňovú literatúru.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zdokonaľovanie reberno-bránicového dýchania a uvedomelé budovanie dychovej opory
- zdokonaľovanie a rozširovanie stavby hlasu
- uplatňovanie cvičení na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čeľusť)
- zdokonaľovanie speváckej artikulácie
- vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe na základe voix mixtu
- rozvíjanie plynulej kantilény, hudobnej predstavivosti a výrazových prostriedkov

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- schopnosť nenásilného hlbokého nádychu a výdychu aktivizovaním dýchacieho podporného svalstva
- spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou
- spievanie spamäti
- interpretácia melodicko-rytmických hlasových cvičení v terciách, kvintách, trojvukoch, štvorzvukoch a stupnicových behoch – podľa individuálnych dispozícií žiaka
- vyrovnávať hlas v celej hlasovej polohe na základe voix mixtu, plynulá kantiléna, správna hudobná predstava, ovládanie frázovania, prízvukov, zmeny temp.
- rozširovať hudobný rozhľad žiaka hudobným materiálom, primeraný jeho veku a schopnostiam

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Verejné vystúpenie na podujatiach školy a triedy najmenej dvakrát ročne. Schopnosť interpretovať piesne ľudového charakteru, umelé a populárne piesne spamäti a so sprievodom nástroja.

Odporúčaná literatúra:

G. Concone:	25 hlasových cvičení (výber)
V. Novák :	25 slovenských ľudových piesní (M. Urbánek)
P. Cón:	Slovenské ľudové piesne I.(Západné Slovensko) Slovenské ľudové piesne II. (Stredné Slovensko) Slovenské ľudové piesne III. (Východné Slovensko)
T. Frešo:	Stupnica piesní, Detským srdciam
M. Novák:	Dobre je nám
M. Sch. Trnavský:	Slovenské národné piesne I. – V.
V. F. Bystrý:	1000 slovenských piesní
A. Korínska:	Piesne pre výchovu spevákov
V. Trojan:	České a slovenské lidové písne
E. Suchoň:	Štyri ľudové piesne
J. Krčméry:	Piesne piatich storočí

Výber literatúry je informačný, s možnosťou doplnenia podľa aktuálnych ponúk autorov a vydavateľov a individuálnej práce pedagóga.

Ročník: Druhý

Zameranie: *spev*

Časová dotácia: *1,5 hodina týždenne*

CIELE

Žiak má naďalej rozvíjať jeho hudobnú predstavivosť pri speváckom prejave. Dbáme na rozvoj technickej vyspelosti a kultivovanosť hudobného prejavu. Žiaka naďalej učíme štylovosti a rozlišovaniu hlavných zásad pri interpretácii piesní rozmanitých žánrov v sólovom a komornom speve. Viest' žiaka k samostatnému štúdiu a vzbudzovať jeho záujem o hudobnú literatúru. Prihliadať na možné problémy, ktoré prináša mutačné obdobie žiaka.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- uvedomene používať reberno-bránicové dýchanie a upevňovať dychovú oporu
- rozvíjať plynulú kantilénu s predĺžením dychových fráz
- v rámci rozšírenia hlasového rozsahu a stavby hlasu zaradiť hlasové cvičenia v rozsahu oktávy a decimy
- miešať hlavovú a hrudnú rezonanciu s cieľom vybudovania jednotného registra – uvedomenie si prechodných tónov
- rozširovať dynamickej a agogickej škály

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- spev v strednej hlasovej polohe v rozsahu 2 oktáv, zostupné stupnice v rozsahu 2 oktáv, rozložený kvintakord v rozsahu 2 oktáv
- žiak získal prirodzenú schopnosť nenásilného hlbokého nádychu a výdychu s aktivizovaním dýchacieho podporného svalstva
- zvláda interpretáciu zložitých melodicko-rytmických hlasových cvičení – podľa svojich daností
- žiak vie spievať nenásilne v celom hlasovom rozsahu vyrovnane bez hlasového zlomu
- používať správnu, svojmu hlasu primeranú dynamiku
- žiak má schopnosť interpretovať náročnejšie piesne ľubovoľného charakteru spamäti so sprievodom nástroja
- štúdium skladieb rôzneho štýlu a žánru

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak vystúpi niekoľkokrát v roku na triednych, interných alebo verejných koncertoch ako sólista s klavírnym sprievodom alebo ako súčasť komorného zoskupenia alebo zboru.

Odporúčaná literatúra:

G. Concone:	25 hlasových cvičení (výber)
V. Novák:	25 slovenských ľudových piesní (M. Urbánek)
M. Sch. Trnavský:	Slovenské národné piesne I – V.
V. F. Bystrý:	1000 slovenských piesní
A. Korínska:	Piesne pre výchovu spevákov
V. Trojan:	České a slovenské lidové písne
E. Suchoň:	Štyri ľudové piesne
M. Lichard:	Jonášové piesne
K. Lapšanská:	Venček piesní
J. Krčméryová:	Taliansky barok
J. Krčméryová:	Zborník klasických piesní
K. Leiss:	Árie Antiche
H. Répassyová a M. Šamko:	Mladým spevákom
P. Krška:	Ľudové piesne I. diel
N. Vaccai:	Praktická škola italského spevu

Výber literatúry je informačný, s možnosťou doplnenia podľa aktuálnych ponúk autorov a vydavateľov a individuálnej práce pedagóga.

Ročník: Tretí

Zameranie: spev

Časová dotácia: 1,5 hodina týždenne

CIELE

Cieľom práce je nadviazať na nadobudnuté skúsenosti a návyky z druhého ročníka, rozvíjať muzikalitu žiaka a vypracovávať skladby po výrazovej a dynamickej stránke.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- Technické cvičenia v celom hlasovom rozsahu
- Vyrovnávať registre, zdokonaľovať mezzo di voce
- Uplatňovať melodické ozdoby legato, staccato, portamento, chromatiku a pod.
- Zložité hlasové cvičenia
- pracovať na tvorbe zvonivého tónu a na prieraznosti hlasu v priestore
- tvoriť mäkký, ale dychom podopretý tón

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- žiak dokáže interpretovať piesne s vedomou dychovou podporou, s voľným a mäkkým nasadením
- plynulý prechod cez všetky hlasové polohy v hlasovej rezonancii na vedomej dychovej opore
- žiak dokáže interpretovať náročné piesne ľubovoľného charakteru spamäti, so sprievodom nástroja alebo s iným zložením hudobných nástrojov

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiak vystúpi niekoľkokrát v roku na triednych, interných alebo verejných koncertoch ako sólista, s klavírnym sprievodom alebo ako súčasť komorného zoskupenia alebo zboru.

Odporúčaná literatúra:

G. Concone:	25 hlasových cvičení (výber)
M. S. Trnavský:	Slovenská národná pieseň I. – V.
L. Repišťová:	Moje piesne
P. Krška:	Ľudové piesne I. a II. diel
M. Rebassyová:	Mladým spevákom
M. Lichard:	Jonášove piesne
J. Cikker:	Päť piesní
V. Trojan:	České a Slovenské ľudové piesne
F. Sládek:	Náš poklad
J. Krčméryová:	Zborník klasických piesní Romantické piesne Piesne piatich storočí Taliansky barok
N. Vaccai:	Praktická škola italského spevu

Ročník: Štvrtý

Zameranie: spev

Časová dotácia: 1 hodina týždenne

CIELE

Cieľom práce je nadviazať na nadobudnuté skúsenosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov 2. stupňa, rozvíjať muzikalitu žiaka a vypracovávať skladby po výrazovej a dynamickej stránke.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- Zdokonaľovať jednotlivé technické, výrazové a prednesové prvky v súlade s doteraz preberaným učivom predchádzajúcich ročníkov
- Viesť žiakov k tomu, aby dokázali samostatne uplatniť všetky nadobudnuté vedomosti a spevácke návyky pri interpretácii piesní

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- žiak dokáže interpretovať náročné piesne ľubovoľného charakteru spamäti, so sprievodom nástroja alebo s iným zložením hudobných nástrojov
- žiak dokáže aplikovať nadobudnuté znalosti a zručnosti z predchádzajúcich ročníkov
- žiak má záujem naďalej samostatne rozvíjať svoj hudobný prehľad

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Ukončenie štúdia verejným absolventským vystúpením absolventa v rozsahu najmenej dvoj ľudových a dvoch umelých piesní (alternatívne z oblasti tanečnej a populárnej hudby), ktoré zodpovedajú úrovni štúdia na 2. stupni

Odporúčaná literatúra:

G. Concone:	25 hlasových cvičení (výber)
M. S. Trnavský:	Slovenská národná pieseň I. – V.
P. Krška:	Ľudové piesne I. a II. diel
M. Lichard:	Jonášove piesne
J. Cikker:	Päť piesní
V. Trojan:	České a Slovenské ľudové piesne
F. Sládek:	Náš poklad
J. Krčmeryová:	Zborník klasických piesní
	Romantické piesne
	Piesne piatich storočí
	Taliansky barok
N. Vaccai:	Praktická škola italského spevu
E. Suchoň:	Štyri ľudové piesne - Kúčanské pjesně
M. Sch. Trnavský:	Zo srdca, Drobné kvety
V. F. Bystrý:	Túžby, Po poliach a lúkach
A. Dvořák:	Biblické písně, Cikánske písně, Večerní písně, Moravské dvojzpěvy

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent 2. stupňa základného štúdia ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu. Spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku. Dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje

schopnosti. Dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na štúdium školy umeleckého alebo pedagogického zamerania.

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Ročník: Prvý

Zameranie: spev

Časová dotácia: 1,5 hod týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- 2 vokalizy a 8 piesní rôzneho charakteru a štýlu.
- Dychové cvičenia na upevnenie dychovej opory, rozširovanie a zdokonaľovanie stavby hlasu.
- Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe (voix mix, mezza di voce).
- Neustále zdokonaľovanie speváckej artikulácie so zreteľom na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čeľusť).
- Oboznamovanie sa so základnými pojmami fyziológie hlasu

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní,
- aplikujú do interpretácie piesní správne používanie funkcie hlasového a dychového ústrojenstva a rezonancie,
- preukážu širšie technické možnosti svojho hlasového prejavu,
- preukážu schopnosť správneho aplikovania speváckej techniky v prednese piesní,
- dodržiavajú zásady hlasovej hygieny pri prípadnej mutácii a hlasovom šeleste,
- preukážu orientáciu v kultúrnom a najmä hudobnom živote so zreteľom na spev.

Ročník: Druhý

Zameranie: spev

Časová dotácia: 1,5 hod týždenne

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Vokalizy, piesne(môžu byť i ľahšie operné árie, alebo muzikálové piesne).
- Technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory. Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy.
- Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedenie si prechodných tónov.
- Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní.
- Príprava na triedne, interné a verejné koncerty.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra, alebo interpretáciu 2 vokáliz a 8 piesní rôzneho charakteru a žánru,
- preukážu základy spevákkej techniky rozšírené o nové technické prvky,
- preukážu schopnosť samostatnej prípravy,
- demonštrujú získané kompetencie na triednom, internom alebo verejnom koncerte.

Ročník: Tretí

Zameranie: *spev*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenne*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Vokalizy a piesne rôzneho štýlu a žánru.
- Dychové a technické hlasové cvičenia na upevňovanie a kultivovanie speváckych návykov a vedomostí (zdokonaľovanie mezza di voce).
- Technický nácvik jednoduchých melodických ozdôb.
- Zdokonaľovanie agogických a výrazových prvkov v naštudovaných piesňach.
- Oboznamovanie sa z anatómiou a fyziológiou hlasu.
- Príprava textovej stránky vokálnej skladby.
- Aplikovanie s prirodzenej dikcie rečového prejavu a zrozumiteľnosť textu v slovenskom aj cudzom jazyku.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra, alebo CD interpretáciu 2 vokáliz a 8 piesní rôzneho štýlu a žánru,
- interpretujú uvoľneným a vyrovnaným hlasom v celom rozsahu,
- aplikujú jednoduché technické ozdoby vo vokálnej interpretácii,
- výrazovo a agogicky rozlišujú obsahovú stránku skladby,
- pri cvičení aplikujú vytrvalosť, disciplínu a tvorivú predstavivosť,
- aplikujú v praxi teoretické poznatky o anatómii a fyziológii tvorenia hlasu -fonácie, artikulácie v interpretácii piesní,
- interpretujú skladby s vyjadrením nálady...

Ročník: Štvrtý

Zameranie: *spev*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenne*

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Primerane náročné vokalizy, piesne alebo ľahšie árie rôzneho štýlového obdobia (alternatívne z oblasti tanečnej alebo muzikálovej tvorby, zodpovedajúcej úrovni štúdia na II. stupni),
- Upevňovanie primeranej technickej pohotovosti a vyspelosti (výrazové prostriedky - tempo, frázovanie, prízvuky, dynamika, náročnejšie cvičenia v rozsahu oktávy až decimy, stupnicové behy).

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

- zvládnu so správnym výrazom, spamäti a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 6 piesní
- preukážu všetky doposiaľ získané vedomosti a spevácke návyky
- interpretujú diela rôznych štýlových období s uvedomelým prednesom

Záverečná skúška

- 1 pieseň z obdobia baroka
- 1 pieseň z obdobia klasicizmu
- 1 pieseň z obdobia romantizmu
- 1 pieseň z obdobia 20. a 21. storočia

HUDOBNÝ ODBOR - HLASOVÁ VÝCHOVA
1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ISCED 1B

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

hlasová výchova je pre deti, ktoré učíme zásadám hlasovej hygieny, správneho držaniu tela pri speve, ako aj vnímaniu rytmu a intonácie, prostredníctvom ľahkých technických cvičení. Ide o žiakov, ktorí absolvovali dva roky prípravného štúdia, kde už začali s pedagógom vnímať hudbu, ako prostriedok na vyjadrovanie prostredníctvom tónov.

Ročník: Prvý

***Zameranie:** hlasová výchova*

***Časová dotácia:** 1,5 hod týždenne*

CIELE

pestovať v žiakoch záujem o hudbu, vnímanie hudby ako prostriedok k rozvoju muzikality a položeniu základov k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania. Po štúdiu v PŠ pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne zlepšovať intonačné návyky.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

dbať na správne držanie tela pri speve, uvoľňovanie brady pri speve, pokojné nadychovanie sa do hĺbky celých pľúc, ako aj vydychovanie pri speve, prostredníctvom tvorenia tónu. Postupné zmršťovanie brušných svalov ako prostriedok na podporu tónu, jeho pevnosti a intonačnej stability. Mäkké a opreté nasadzovanie tónu. Snažiť sa o kompaktnosť v tvorení vokálov, teda ich jednotnosť - a, e, i, o, u. Prispôbiť technické cvičenia týmto vokálom, farebná jednotnosť.

Notový materiál:

L. Daniel: Píšťalôčka moja

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

Š. Kantor: Piesne pre najmenších

H. Repassyová: Spievajže si, spievaj

A. Moyzes: Detské pesničky

O. Ferenczy: Spievaná abeceda

M. Novák: Dobré je nám

T. Frešo: Stupnica piesní

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Detské a ľudové piesne spievať intonačne čisto, ale aj rytmicky správne interpretovať. Poznať a správne interpretovať jednoduché technické hlasové cvičenia.
- Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať minimálne 10 detských ľudových piesní.
- V rámci zborového spevu poznať 2 - 4 komorné zborové piesne.
- Vedieť zopakovať a rytmicky interpretovať jednoduché ukážkové vzory.
- Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu c1 - a1.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

1 verejné vystúpenie v priebehu polroka – dve piesne kontrastného charakteru.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

predmet hlasová výchova úzko nadväzuje na PHV. Nesporne treba od samých začiatkov pestovať v deťoch hlasovú kultúru prostredníctvom skladieb pre výchovu mladých spevákov. Prostredníctvom dychových cvičení vytvoriť správne dychové danosti adekvátne veku a stupňu vyspelosti žiaka.

Ročník: Druhý

Zameranie: hlasová výchova

Časová dotácia: 1,5 hod týždenne

CIELE

postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, sústavne zlepšovať intonačné návyky.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

správne držanie tela pri speve, pokojné a hlboké dýchanie na bránici, mäkké a opreté nasadzovanie tónu, uvoľňovanie sánky a dbanie na voľnosti tónu v syntéze s dychovou oporou, zdokonaľovanie kantilény. Zlepšiť intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť.

Notový materiál:

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní

Š. Kantor: Piesne pre najmenších

H. Repassyová: Spievajte si, spievajte

A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša

V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej zložke, intonačnej zložke. Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia.
- Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 10 - 12 detských ľudových piesní.
- V rámci zborového spevu poznať 3 - 5 komorných piesní.
- Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu h až h1.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

1 verejné vystúpenie v priebehu polroka – dve piesne kontrastného charakteru.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

predmet hlasová výchova úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Nadalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobné cítenie mladých ľudí.

Ročník: Tretí

Zameranie: *hlasová výchova*

Časová dotácia: *1,5 hod týždenne*

CIELE

postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, sústavne zlepšovať intonačné návyky.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

správne držanie tela pri speve, pokojné a hlboké dýchanie na bránici, mäkké a opreté nasadzovanie tónu, uvoľňovanie sánky a dbanie na voľnosti tónu v syntéze s dychovou oporou, zdokonaľovanie kantilény. Zlepšiť intonačnú, rytmickú a harmonickú predstavivosť.

Notový materiál:

K. Lapšanská: Do, re, mi, fa

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní

Š. Kantor: Piesne pre najmenších

H. Repassyová: Spievajže si, spievaj

A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša

V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- Lepšie sa orientovať v ľudových piesňach, ich interpretácii, rytmickej zložke, intonačnej zložke.
- Tomu cielene pripravovať a vyberať technické cvičenia.
- Vedieť čisto a so správnym výrazom primeraným piesni zaspievať 10 - 12 detských ľudových piesní.
- V rámci zborového spevu poznať 3 - 5 komorných piesní.
- Pokojne sa orientovať v skladbách v rozsahu h až h1.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD - VÝSTUPY:

1 verejné vystúpenie v priebehu polroka – dve piesne kontrastného charakteru.

DIDAKTICKÉ POSTUPY A METÓDY PRÁCE:

predmet hlasová výchova úzko súvisí a nadväzuje na 1. ročník a PHV. Nadalej pestuje v deťoch vzťah k hudbe, ľudovej hudbe, ako aj rozvíja celkové hudobné cítenie mladých ľudí.

Podľa UP č. 8 od 4. ročníka sa žiaci z predmetu Hlasová výchova preradujú na SPEV.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Komorný spev je predmet priradený k štúdiu spevu spolu s komorným zborom na základných umeleckých školách od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia.

Komorný spev pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradený do učebných plánov štúdia pre dospelých. Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych zborových telesách, ako aj časom profesionálnych telesách. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou). Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania komorného spevu je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretovanie diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam.

Hodinová dotácia: podľa učebných plánov pre jednotlivé nástroje a podľa možností školy.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia:

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne kompetencie v komornom speve,
- demonštrujú správny postoj speváka- interpreta, kontrolujú pohybové činnosti počas interpretácie,
- flexibilne reagujú na spolu účinkujúceho komorného speváka
- udržujú adekvátne tempo a dynamiku
- dokáže sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby,
- aplikujú hudobno-výrazové prostriedky podľa notového zápisu,
- aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta,
- uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby,
- vedia zaujať svoje miesto v zoskupení na pódii,
- demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach, interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Spoločný zvukový a umelecký prejav.
- Vedenie dynamickej línie v hlasoch.
- Flexibilná orientácia v notovom zápise.
- Spoločné rytmické a výrazové cítenie.
- Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe.

- Repetícia, prima volta, sekunda volta.
- Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie.
- Rozoznávanie melodickej línie, línia vedúceho hlasu a sprievodného hlasu.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia:

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- žiaci pokračujú v započatých nadobudnutých znalostiach prvej časti štúdia
- artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb,
- aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické označenia zaznačené v notovom zápise (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...),
- demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky,

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- Melodický a rytmický kontrast.
- Melodické ozdoby.
- Štúdium jednotlivého partu po hlasoch, neskôr kombinovaním.
- Samostatná analýza notového materiálu svojho partu.
- Hudobno-výrazové prostriedky.
- Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov.
- Tvorba tónu.
- Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov
- dokážu sa doladiť a intonačne sa prispôbiť svojmu spoluúčinkujúcemu

HUDOBNÝ ODBOR – ZBOROVÝ SPEV

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Zborový spev je jednou z foriem skupinového vyučovania spevu na základných umeleckých školách od 3. ročníka 1. stupňa základného štúdia.

Je prípravou na ďalšie rozvíjanie spevu v komornom zoskupení vo vyšších ročníkoch. Pomáha rozvíjať umeleckú, odbornú, emocionálnu a sociálnu stránku žiaka.

Hodinová dotácia: podľa učebných plánov a podľa možností školy.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

Štúdium zborového spevu vedie žiakov k rozvíjaniu speváckych schopností, vzájomných vzťahov, komunikácii medzi žiakmi a napomáha spoločnému smerovaniu v interpretácii hudobného diela. Pomáha žiakom zvládať stres, trému, strach z vystupovania. Zároveň dodáva žiakom sebavedomie.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- aplikovať doposiaľ získané individuálne vedomosti a zručnosti žiaka v speve
- správny spevácky postoj, dýchanie, tvorenie tónu, vokalizácia, artikulácia,
- rozvoj hudobného sluchu, intonácie a rytmu počas interpretácie
- flexibilita zborového speváka
- schopnosť spolupracovať s inými hudobnými telesami
- možnosť spoznávať a interpretovať piesne iných hudobných období a žánrov
- rešpektovať a dodržiavať notový zápis
- zodpovedne interpretovať danú pieseň
- suverénne zastat' svoje miesto na pódiu

CIELE

Príprava technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatérskeho speváka, ktorý je schopný interpretovať primerane náročné hudobné diela.

VÝTVARNÝ ODBOR

1. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 1B

Ročník: Prvý

Zameranie: kresba, maľba, grafika, modelovanie

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v ZUŠ uvádza žiakov do priestoru výtvarnej tvorby komplexným spoznávaním skutočnosti a zároveň integruje zložky citovej a rozumovej výchovy. Umožňuje im objavovať a rozvíjať vlohy, schopnosti a zručnosti, spoznávať výtvarnú kultúru, plní úlohu kultivácie osobnosti, vo vývine jednotlivca je katalyzátorom pri začleňovaní sa jednotlivca do kultúrneho prostredia.

Kresba - hlavná, svojbytná forma plošnej výtvarnej práce, kde je hlavným výrazovým prostriedkom línia.

Maľba - druh výtvarnej činnosti, založený na výrazových možnostiach farby. Zámerne organizuje línie, farebné škvrny a plochy na plošnom podklade.

Grafika - druh výtvarnej činnosti, ktorá krebný prejav prenáša do hmoty (matrice, tlačiarenskej dosky) a technologickým postupom rozmnožuje do formy grafických listov v určitom počte platných ako rovnocenné originály.

Modelovanie - druh výtvarnej činnosti, zaoberajúci sa stvárňovaním hmoty v priestore. Podľa povahy tektonického postupu používaného pri spracovaní sochárskeho materiálu sa hmota stvárňuje modelovaním a nanášaním alebo uberaním.

CIELE

Spontánny záujem dieťaťa o výtvarné sebaujadrnenie je východiskom pre primárny cieľ predmetu, ktorým je výchova ku kreativite. Nemenej dôležitým je primerane detskému poznaniu do tvorivých procesov zapájať myslenie, od hry a laborovania smerovať k vedomému uplatňovaniu určitých prostriedkov a metód v procese tvorby, samostatne reagovať na podnety. Rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásno, usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám, rozširovať obzor žiakov nielen na odbornej umeleckej úrovni, ale aj v oblasti komunikačno-ludskej.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- získanie osobných skúseností, zážitkov pri autentickej tvorbe
- spoznávať špecifický výrazový výtvarný jazyk a učiť sa ho používať vo vlastnej tvorbe
- v tematických okruhoch realizovať základné formy jazykových prvkov (bod, línia, plocha, priestor, škvrna, tvar, farba, svetlo)
- poznať a porozumieť základným prvkom a ich vzťahom (rytmus, kontrast, symetria-asymetria, rovnováha-pohyb, poriadok-chaos)
- oboznamovať sa s rozličnými výtvarnými operáciami a postupmi (interpretácia, transpozícia, substitúcia, koláž, roláž, frotáž, ...)
- vizuálnu skutočnosť zobrazovať realizáciou cez vecné dvoj a trojrozmerné štúdie predmetov, zátiší, prírodnín, krajiny, figúry, portréty – podľa priameho pozorovania, kópie a j pamäťového cvičenia
- transponovať živé princípy prírody do vlastného procesu tvorby

- vyjadrovať vnemy, zážitky, myšlienky cez naratívne témy spontánnym vlastným výrazom

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- zvládnuť základné používanie rôznych nástrojov – ceruza, pero, fixky, uhlík, drevko, štetce, špachtle, valčeky, nožnice, rydlá,... v závislosti od výtvarnej techniky
- vytvárať stopy alebo tvary rôznych veľkostí a charakteru rôznymi prostriedkami v rozličných formátoch
- zvládnuť jednoduché techniky maľby, tvorenie a dotváranie farebných škvŕn
- poznávať a inšpirovať sa dejinami umenia v rozličných vnemových rovinách
- správne narábať s materiálom a nástrojmi používanými pri jeho spracovaní
- posúvať do roviny fantázie každodenné deje a veci

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Zvládať základné formy prezentácie vlastnej tvorby v ateliéri a vo výstavných priestoroch, adjustácia a archivácia vlastných prác, účasť na prehliadkach a súťažiach

Didaktické postupy:

Primerane veku a individuálnym dispozíciám dieťaťa a prispôsobovať náročnosť úloh v oblasti kognitívnej, psychomotorickej, afektívnej.

Ročník: Druhý

***Zameranie:** kresba, maľba, grafika, modelovanie*

***Časová dotácia:** 3 hodiny týždenne*

CIELE

Spontánny záujem dieťaťa o výtvarné sebvýjadrenie je východiskom pre primárny cieľ predmetu, ktorým je výchova ku kreativite. Nemenej dôležitým je primerane detskému poznaniu do tvorivých procesov zapájať myslenie, od hry a laborovania smerovať k vedomému uplatňovaniu určitých prostriedkov a metód v procese tvorby, samostatne reagovať na podnety. Rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásno, usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám, rozširovať obzor žiakov nielen na odbornej umeleckej úrovni, ale aj v oblasti komunikačno-ludskej.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- získanie osobných skúseností, zážitkov pri autentickej tvorbe
- spoznávať špecifický výrazový výtvarný jazyk a učiť sa ho používať vo vlastnej tvorbe
- v tematických okruhoch realizovať základné formy jazykových prvkov (bod, línia, plocha, priestor, škvrna, tvar, farba, svetlo)
- poznať a porozumieť základným prvkom a ich vzťahom (rytmus, kontrast, symetria-asymetria, rovnováha-pohyb, poriadok-chaos)
- oboznamovať sa s rozličnými výtvarnými operáciami a postupmi (interpretácia, transpozícia, substitúcia, koláž, roláž, frotáž, ...)

- vizuálnu skutočnosť zobrazovať realizáciou cez vecné dvoj a trojrozmerné štúdie predmetov, zátiší, prírodnín, krajiny, figúry, portréty – podľa priameho pozorovania, kópie a j pamäťového cvičenia
- transponovať živé princípy prírody do vlastného procesu tvorby
- vyjadrovať vnemy, zážitky, myšlienky cez naratívne témy spontánnym vlastným výrazom

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- techniky zvládnuté v prvom ročníku zdokonaľovať náročnejšími úlohami v oblasti výrazu, myšlienky a realizácie
- otláčky predmetov používať ako podnety pre rozvoj fantázie, experimentovať s nástrojmi a technikami primerane individuálnym dispozíciám žiaka
- stopy nástrojov používať v nových súvislostiach a ako východiská pre ďalšie experimenty
- modelovanie symetrických tvarov- predmetov (geometrických a prírodných)
- transponovať obrázok do symbolu – obrázkové písmo
- určiť charakter motívov – charakteristika čiary a výrazu podľa vlastného chápania
- kresba podľa šablóny, prekryvanie, zmnožovanie, otáčanie, vytvárať dojem pohybu, rotácie, miznutia...
- modelovať netradičnými materiálmi

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Zvládať základné formy prezentácie vlastnej tvorby v ateliéri a vo výstavných priestoroch, adjustácia a archivácia vlastných prác, účasť na prehliadkach a súťažiach

Didaktické postupy:

Primerane veku a individuálnym dispozíciám dieťaťa prispôsobovať náročnosť úloh v oblasti kognitívnej, psychomotorickej, afektívnej.

Ročník: Tretí

Zameranie: kresba, maľba, grafika, modelovanie

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne

CIELE

Usmerňovať žiakov k vyšším duchovným hodnotám, rozvíjať emočnú inteligenciu, rozvíjať kreatívne myslenie, budovať hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferovaniu materiálnych hodnôt, venovať sa vývoju vkusovej orientácii detí.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- vo forme ročníkového projektu spracovať vybranú tému podľa individuálnych záujmov žiaka všetkými technikami primeranými veku a zručnostiam podľa platných osnov
- učiť sa transformovať realitu do znakov, posúvať sa smerom k abstrakcii
- od konkrétneho zobrazenia sa presúvať k abstrahovaniu a výrazovosti – vyjadrovať zložitejšie myšlienkové pochody
- vo vlastnom spracovaní témy používať výrazový výtvarný jazyk

- zoznamovať sa so základmi kompozície a používať ich cielene vo vlastnej tvorbe
- zoznamovať sa s rozličnými materiálmi, ich vlastnosťami a možnosťou využitia vo výtvarnej tvorbe
- spoznávať históriu mesta v zachovaných artefaktoch, využiť poznatky vo vlastnej práci cez individuálne prežívanie

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- výtvarné techniky zvládnuté v 1. a 2. ročníku zdokonaľiť vo všetkých oblastiach, trvať na precíznosti v práci a jej obohacovaní v oblasti myšlienkovvej - používaní výtvarného jazyka a jeho porozumeniu, v oblasti formálnej – rozširovať precíznosť v realizácii jednotlivých techník, vo výrazovosti sa zaoberať individuálnym prístupom žiaka k téme
- v kresbe a maľbe sa dôkladnejšie venovať reálnym tvarom vecí, pôsobeniu rozličného osvetlenia a možnostiam zobrazenia videnej skutočnosti podľa individuálnych predpokladov žiaka
- princíp koláže použiť na vyjadrenie vlastnej myšlienky, pocitu, komponovanie plochy
- techniku frotáže využiť na presnejšie pozorovanie skutočnosti cez snímanie povrchov v prostredí, kde žiak pracuje a žije, dotváranie dokresľovaním, prešrafovaním zaujímavých textúr – posúvanie až do abstrakcie
- v grafických technikách využiť reprodukciu iného diela ako súčasť žiackej tlače pre zoznamovanie sa cez dejiny umenia s výtvarným jazykom
- kresbu reálnych vecí, zvierať... radiť na ploche, vrstviť cez seba, kombinovať rôzne materiály, farby, druhy čiar, pretransformovať do nových kompozícií
- transformácia a prenesenie významu v zobrazovaní – rôzne konkrétne tvary použiť v inom celku
- modelovanie zložitejších tvarov s dôrazom na zdokonaľovanie jemnej motoriky v tvorbe štruktúrovania povrchu plastík
- transpozícia časti určitého celku do iného materiálu inou technikou (napr. časť odevu realizovať ako súčasť architektúry...)
- spracovanie príbehu formou komiksu/fotokomiksu

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Vlastnú tvorbu prezentovať v ateliéri, vo výstavných priestoroch, archivovať práce primerane technike, zúčastňovať sa súťaží a prehliadok detskej výtvarnej tvorby.

Didaktické postupy:

Primerane veku a individualite dieťaťa zvyšovať nároky v jednotlivých oblastiach.

Ročník: Štvrtý

***Zameranie:** kresba, maľba, grafika, modelovanie*

***Časová dotácia:** 3 hodiny týždenne*

CIELE

Cieľom práce so žiakmi 4. ročníka je usmerňovať ich k vyšším duchovným hodnotám, rozvíjať emočnú inteligenciu a kreatívne myslenie, rozvíjať kognitívne funkcie, budovať hodnotový

systém a obranyschopnosť voči tlaku masmediálnej kultúry a jej negatívnym vplyvom, prebúdzat citový vzťah k prírode a prehĺbovať záujem o environmentálne otázky, podporiť individualitu osobnosti a venovať sa vývoju vkusovej orientácii detí.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- vo forme ročníkového projektu spracovať vybranú tému podľa individuálnych záujmov žiaka všetkými technikami primeranými veku a zručnostiam podľa platných osnôv
- evokovať záujem o okolitý svet formou vizuálnych cvičení a dialógom na danú tému (štúdie prírodnín, priestor - perspektíva, krajinná tvorba - ročné obdobia)
- oznamovať sa so základnými princípmi zobrazovania skutočnosti s dôrazom na pochopenie vzťahov celok - detail
- pracovať so znakom, abstrahovaním a pochopením výrazovosti vyjadrovať zložitejšie myšlienkové pochody
- vo vlastnom spracovaní témy používať výrazový výtvarný jazyk
- zoznamovať sa so základmi kompozície a používať ich cielene vo vlastnej tvorbe
- zoznamovať sa s novými materiálmi, ich vlastnosťami a možnosťou využitia vo výtvarnej tvorbe
- zoznamovať sa s novými výtvarnými technikami, náročnejšími na rozvoj myslenia, motoriky a vyjadrenia vlastných pocitov

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- výtvarné techniky zvládnuté v 1., 2. a 3. ročníku zdokonaľiť vo všetkých oblastiach
- trvať na precíznosti v práci a jej obohacovaní v oblasti myšlienkovvej – používaním výtvarného jazyka a jeho porozumeniu
- v oblasti formálnej – rozširovať precíznosť v realizácii jednotlivých techník a viesť žiaka k chuti experimentovať s materiálom
- vo výrazovosti sa zaoberať individuálnym prístupom žiaka k téme
- v kresbe a maľbe sa dôkladnejšie venovať reálnym tvarom vecí, pôsobeniu rozličného osvetlenia, možnostiam zobrazenia videnej skutočnosti podľa individuálnych predpokladov žiaka, pracovať so žiakmi na ich schopnosti sústrediť sa na danú tému
- hľadaním vhodných vyjadrovacích prostriedkov dosiahnuť zámer a výraz na spracovanie danej témy
- techniku frotáže využiť na presnejšie pozorovanie zaujímavých textúr – posúvanie až do abstrakcie, využívať výsledky ako základ pre grafické práce
- v grafických technikách využiť nové poznatky a zručnosti pre zoznamovanie sa cez dejiny umenia s výtvarným jazykom (zdokonaľovanie poznaných techník, zoznamovanie sa s náročnejšími technikami a materiálmi – použitie nových nástrojov a spracovanie tém novými postupmi)
- kresbu reálnych vecí, zvierat... radiť na ploche, vrstviť cez seba, kombinovať rôzne materiály, farby, druhy čiar... pretransformovať do stále zložitejších kompozícií
- transformácia a prenesenie významu v zobrazovaní – rôzne konkrétne tvary použiť v inom celku, zdôrazňovať proporčné vzťahy v plošných i priestorových médiách
- využívanie objemových kvalít v oblasti plastiky (reliéf, tvorba nádob, rytá kresba) modelovanie zložitejších tvarov s dôrazom na zdokonaľovanie jemnej motoriky a imaginatívnosti aj v tvorbe štruktúrovania povrchu plastík
- transpozícia časti určitého celku do iného materiálu, inou technikou

- spracovanie príbehu formou ilustrácie, plagátu...

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Vlastnú tvorbu prezentovať v ateliéri, vo výstavných priestoroch, zúčastňovať sa súťaží a prehliadok detskej výtvarnej tvorby.

Didaktické postupy:

Primerane veku a individualite dieťaťa zvyšovať nároky v jednotlivých oblastiach.

PROFIL ABSOLVENTA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELANIA

Absolvent primárneho umeleckého vzdelania nadobudne praktické skúsenosti s rozličnými materiálmi, pozná základné výtvarné znakovanie, kompozičné postupy a výrazové prostriedky. Ovláda základné výtvarné techniky a postupy (kresba, maľba, modelovanie, jednoduché grafické techniky). Pozná možnosti materiálu v technikách, využívaných na výtvarné vyjadrenie (kresba: charakter a výraz bodu a línie, maľba: základné farby a ich miešanie s cieľným výsledkom, modelovanie: spracovanie a vlastnosti materiálu, grafika: pôsobenie konkrétnej techniky v súvislosti s obsahom). Má schopnosť základného výtvarného spracovania danej témy primeranou a vhodnou technikou. Vie vyjadrovať tvorivo a efektívne obsah zažitých alebo interpretovaných problémov skutočnosti či fantázie, disponuje dostatočným množstvom teoretických poznatkov týkajúcich sa zobrazovaného obsahu. Nadobudol schopnosť archivovať, prezentovať a posúdiť výtvarné práce, dodržiava, v súvislosti s výtvarnými technikami a materiálmi, základné hygienické pravidlá.

2. ČASŤ I. STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA ZUŠ ISCED 2B

Ročník: Prvý

Zameranie: Kresba, maľba, grafika, modelovanie a práca s materiálom, dekoratívne činnosti

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie predmetu výtvarná výchova (ďalej VV) na nižšom sekundárnom stupni vzdelávania plynulo nadväzuje na primárnu časť základného štúdia. Naďalej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou, z intenzívnych zážitkov, dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i nevedomých duševných aktivít. Vzhľadom na psychický vývin, zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. VV sa musí podieľať na tejto transformácii. Uskutočňuje sa to:

- dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám
- nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyžadujú
- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami

CIELE

Kognitívne ciele

- poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií,
- poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich,
- cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele

- vedome rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus,
- naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú seberealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov,
- formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník,

Socioafektívne ciele

- formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry,
- formovať celistvú osobnosť. Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a tiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania,
- podpora medzipredmetových väzieb, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy,
- vedomé hľadanie formálnych a obsahových súvislostí s prírodovednými i humanitnými predmetmi a s inými druhmi umenia.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zobrazovanie videného sveta - kreslenie predmetu podľa skutočnosti (modelácia šrafovaním tieňovaním, lavírovaním, kreslenie priestoru) perspektíva,
- výtvarný jazyk - základné prvky výtvarného vyjadrovania - mierka a proporčné vzťahy, operácie s proporciami, kompozičné vzťahy,
- podnety z architektúry – hravé skúmanie priestoru – urbanizmus, plán mesta, štruktúra zón, doprava, uzly, vzťah ku krajine, mesto a dedina, fantastické priestory, typ, funkcia a výraz stavby,
- podnety rôznych oblastí poznávania sveta - výtvarné hry s problematikou dejepisu, alt. výtvarné hry s problematikou zemepisu, podnety prírodopisu, prírodné štruktúry, telo človeka, zvieratá,
- tradícia a identita, kultúrna krajina – výtvarné reakcie na tradičné formy, rozprávky, príbehy, legendy, história.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

Formálne zručnosti

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí),

- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry,
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu,
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovávať podnety z iných predmetov.

Technické zručnosti

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze,
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.),
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty.

Mentálne spôsobilosti

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobraziť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé),
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...,
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...,
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Vlastnú tvorbu prezentovať v ateliéri, vo výstavných priestoroch, archivovať práce primerane technike, zúčastňovať sa súťaží a prehliadok detskej výtvarnej tvorby.

Ročník: Druhý

Zameranie: Kresba, maľba, grafika, modelovanie a práca s materiálom, dekoratívne činnosti

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne

CIELE

Kognitívne ciele

- poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií,
- poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich,
- cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele

- vedome rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus,
- naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov,
- formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník,

Socioafektívne ciele

- formovať kultúrne postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry,
- formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a tiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania,
- podpora medzipredmetových väzieb, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy,
- vedomé hľadanie formálnych a obsahových súvislostí s prírodovednými i humanitnými predmetmi a s inými druhmi umenia.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zobrazovanie videného sveta - kreslenie predmetu podľa skutočnosti/ modelácia šrafovaním tieňovaním, lavírovaním, kreslenie priestoru / perspektíva
- výtvarný jazyk - základné prvky výtvarného vyjadrovania - mierka a proporčné vzťahy, operácie s proporciami, kompozičné vzťahy
- podnety výtvarného umenia – média, štýly, procesy, techniky, témy
- škola v galérii – objavovanie prvkov obrazu v galerijnej zbierke, alt. na internete
- podnety z filmu a videa - záber, spájanie obrazov, montáže, koláže, vzťah obrazu a zvuku
- podnety rôznych oblastí poznávania sveta - výtvarné hry s problematikou dejepisu, alt. výtvarné hry s problematikou zemepisu, podnety prírodopisu, prírodné štruktúry, telo človeka, zvieratá
- tradícia a identita, kultúrna krajina – výtvarné reakcie na tradičné formy, rozprávky, príbehy, legendy, história

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

Formálne zručnosti

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí)
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika)
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobeninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry)
- vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovávať podnety z iných predmetov

Technické zručnosti

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.)
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palette i na obraze
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.)
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez, linorez a pod.)
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty.

Mentálne spôsobilosti

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobraziť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé)
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Vlastnú tvorbu prezentovať v ateliéri, vo výstavných priestoroch, archivovať práce primerane technike, zúčastňovať sa súťaží a prehliadok detskej výtvarnej tvorby.

Ročník: Tretí

Zameranie: Kresba, maľba, grafika, modelovanie a práca s materiálom, dekoratívne činnosti
Časová dotácia: 3 hodiny týždenne

CIELE

Kognitívne ciele

- poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií
- poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich
- cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii

Senzomotorické ciele

- vedome rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus
- naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov
- formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník

Socioafektívne ciele

- formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry
- formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a tiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania
- podpora medzipredmetových väzieb, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy
- vedomé hľadanie formálnych a obsahových súvislostí s prírodovednými i humanitnými predmetmi a s inými druhmi umenia

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- zobrazovanie videného sveta - kreslenie predmetu podľa skutočnosti/ modelácia šrafovaním tieňovaním, lavírovaním, kreslenie priestoru / perspektíva, kreslenie figúry podľa skutočnosti a pamäti
- výtvarný jazyk - základné prvky výtvarného vyjadrovania - mierka a proporčné vzťahy, operácie s proporciami, kompozičné vzťahy
- podnety rôznych oblastí poznávania sveta - výtvarné hry s problematikou dejepisu, alt. výtvarné hry s problematikou zemepisu, podnety prírodopisu, prírodné štruktúry, telo človeka, zvieratá
- tradícia a identita, kultúrna krajina – výtvarné reakcie na tradičné formy, rozprávky, príbehy, legendy, história

- podnety tradičných remesiel - podnety hrnčiarstva/alt.: kombinácia hrnčiarstva a drotárstva, košíkárstva, pletenie, podnety krajčírstva,/alt.: podnety čipkárstva,
- techniky opracovania rôznych prírodných materiálov- drevo, kameň, kov a pod.
- podnety fotografie - základy práce s fotoaparátom / hry s ostrosťou a neostrosťou / digitálny fotoaparát, uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači, inscenovaná fotografia /kresba svetlom, zmeny osvetlenia - vplyv na plasticitu, fotografická reportáž/spájanie obrazov/ tvorba deja, záznam akcie, performancie
- podnety dizajnu obalový dizajn/materiál, tvar a grafické riešenie alt. návrh loga, značky
- ex libris, odevný dizajn/časť odevu, doplnok, dizajn výrobku/návrh úžitkového predmetu
- podnety environmentálneho charakteru - vzťah k životnému prostrediu, polarizácia pozitívnych a negatívnych dopadov na životné prostredie, využitie odpadových materiálov vo forme výtvarných vyjadrovacích prostriedkov

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

Formálne zručnosti

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí)
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika)
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnérskeho návrhu
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovávať podnety z iných predmetov

Technické zručnosti

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.)
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palette i na obraze
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.)
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez, linorez a pod.)
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty

Mentálne spôsobilosti

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobraziť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé)

- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarene reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...,
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...,
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Vlastnú tvorbu prezentovať v ateliéri, vo výstavných priestoroch, archivovať práce primerane technike, zúčastňovať sa súťaží a prehliadok detskej výtvarenej tvorby

Ročník: Štvrtý

Zameranie: Kresba, maľba, grafika, modelovanie a práca s materiálom, dekoratívne činnosti
Časová dotácia: 3 hodiny týždenne

CIELE

- nadviazať na vedomosti a zručnosti z 3. ročníka
- rozšíriť tematické okruhy z tretieho ročníka o nové postupy, náročnejšie spracovanie, nové techniky
- rozvíjať racionálnu, poznávaciu i emočnú stránku osobnosti žiaka, jeho fantáziu a výtvarné vyjadrovacie schopnosti
- podporovať a usmerňovať vlastné tvorivé smerovanie a riešenia žiaka
- zvyšovať uvedomelosť výtvarného vyjadrovania, postupne ho transformovať na prejav autentický a jedinečný pre žiaka
- smerovať k samostatnej tvorivej činnosti u žiaka

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- rozvoj obrazotvornosti, sledovanie kompozičných a výtvarno-vyjadrovacích vzťahov
- sledovanie správania sa tvarov v priestore, prehlbovanie si vzťahov perspektívy voči priestoru
- lineárna kresba, sledovanie výrazovosti línií vo vzťahu k objemu a priestoru (perspektíva) a lineárne zachytenie vlastností materiálov
- postupné uvedomovanie a prehlbovanie si výrazových prostriedkov v kresbe
- uvedomovanie si vzťahov nakresleného voči formátu, priestorového rozvrhu a jeho výrazovosti. Uvedomiť si a vedieť využívať rozloženie tvarov v priestore
- spoznávanie klasických výtvarných techník, acrylová maľba
- surrealizmus
- nahliadnutie do problematiky digitálnej fotografie, spoznávanie nových možností digitálnych médií, kreatívna práca s fotoaparátom – expozícia
- oboznamovanie sa s problematikou tvorby a editácie filmu zamerané na strih a spracovanie filmu
- spoznávanie tradičných remeselných techník, drevorez

- precvičovanie si priestorového videnia a jemnej motoriky, spoznávanie rôznych techník modelovania na náročnejších kompozíciách

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

Formálne zručnosti

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí)
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika)
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnérskeho návrhu
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovávať podnety z iných predmetov

Technické zručnosti

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drevko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.)
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.)
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez, linorez a pod.)
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty

Mentálne spôsobilosti

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobraziť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé)
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a vývarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky) ...,
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia)
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- kresby a maľby zátišia z geometrických tvarov a architektúry
 - práca so šablónami a škvrnami
 - zjednodušovanie náhodných a prírodných tvarov, používanie rôznych textúr
 - kresby zátišia podľa predlohy, prírodných reálií využitie šrafúry; rôzne médiá, ceruza, uhlík, pastel
 - práce z rôznych materiálov, kresba maľba; symetria asymetria, výtvarný rytmus
 - maľba akvarelom na papier a sadrokartón, kópia podľa predlohy
 - grafické techniky, koláž, film, fotografia
 - fotografovanie rôznych situácií, editácia fotografií, experimenty s pohybujúcim sa svetlom, fotenie v tme, športová fotografia
 - vytváranie krátkych videosekvencií prepracovaním hotových videí v strižnom programe
 - vytváranie negatívov pre tlač formou drevorezu, tlač finálnych návrhov, vyrezávanie reliéfu
 - základy portrétu
- Vlastnú tvorbu prezentovať v ateliéri, vo výstavných priestoroch, archivovať práce primerane technike, zúčastňovať sa súťaží a prehliadok detskej výtvarnej tvorby

Ročník: Piaty

***Zameranie:** Kresba, maľba, grafika, modelovanie a práca s materiálom, dekoratívne činnosti*

***Časová dotácia:** 3 hodiny týždenne*

CIELE

- nadviazať na vedomosti a zručnosti z 4. ročníka
- rozšíriť tematické okruhy z tretieho ročníka o nové postupy, náročnejšie spracovanie, nové techniky
- rozvíjať racionálnu, poznávaciu i emočnú stránku osobnosti žiaka, jeho fantáziu a výtvarné vyjadrovacie schopnosti
- podporovať a usmerňovať vlastné tvorivé smerovanie a riešenia žiaka
- zvyšovať uvedomelosť výtvarného vyjadrovania, postupne ho transformovať na prejav autentický a jedinečný pre žiaka
- smerovať k samostatnej tvorivej činnosti u žiaka

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- rozvoj obrazotvornosti, sledovanie kompozičných a výtvarno-vyjadrovacích vzťahov
- sledovanie správania sa tvarov v priestore, prehlbovanie si vzťahov perspektívy voči priestoru
- lineárna kresba, sledovanie výrazovosti línií vo vzťahu k objemu a priestoru (perspektíva) a lineárne zachytenie vlastností materiálov
- postupné uvedomovanie a prehlbovanie si výrazových prostriedkov v kresbe
- uvedomovanie si vzťahov nakresleného voči formátu, priestorového rozvrhu a jeho výrazovosti. Uvedomiť si a vedieť využívať rozloženie tvarov v priestore
- spoznávanie klasických výtvarných techník, kresba rudka, uhlík, ceruza
- aktuálne umelecké smery
- nahliadnutie do problematiky digitálnej fotografie, spoznávanie nových možností digitálnych médií, kreatívna práca s fotoaparátom – expozícia

- oboznamovanie sa s problematikou tvorby a editácie filmu zamerané na strih a spracovanie filmu
- spoznávanie tradičných remeselných techník, rezbárstvo, práca s kožou
- precvičovanie si priestorového videnia a jemnej motoriky, spoznávanie rôznych techník modelovania na náročnejších kompozíciách

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

Formálne zručnosti

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí)
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika)
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnérskeho návrhu
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať – prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia
- vo svojom vyjadrovanom procese spracovávať podnety z iných predmetov

Technické zručnosti

- zvládnuť narábanie s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.)
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palette i na obraze
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.)
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.)
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty

Mentálne spôsobilosti

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobraziť) alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé)
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska s inými typmi krajín, architektúr – uvedomiť si a výtvarne reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky)
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie, (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov) matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia)
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

- kresby a maľby zátišia z geometrických tvarov a architektúry
- práca so šablónami a škvŕnami
- zjednodušovanie náhodných a prírodných tvarov, používanie rôznych textúr
- kresby zátišia podľa predlohy, prírodných reálií využitie šrafúry; rôzne médiá, ceruza, uhlík, pastel
- práce z rôznych materiálov, kresba maľba; symetria asymetria, výtvarný rytmus
- maľba na papier a sadrokartón, kópia podľa predlohy, štúdia, lineárna kresba
- grafické techniky, koláž, film, fotografia, objekt, inštalácia, performance
- fotografovanie rôznych situácií, editácia fotografií, experimenty s pohybujúcim sa svetlom, fotenie v tme, umelecká fotografia
- vytváranie krátkych videosekvencií prepracovaním hotových videí v strižnom programe
- vytváranie vyrezávaných objektov, ľudová ornamentika, výrobky z kože
- modelovanie zátišia podľa predlohy, reálie, rozvíjanie problematiky portrétu, design
- vlastnú tvorbu prezentovať v ateliéri, vo výstavných priestoroch, archivovať práce primerane technike, zúčastňovať sa súťaží a prehliadok detskej výtvarnej tvorby

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent výtvarného odboru ZUŠ je v prvom rade svojbytnou osobnosťou, ktorá dokáže obhájiť svoj vkus, svoje názory a postoje voči spoločnosti pasívneho konzumu.

Rozumie vizuálnym umeniam z pohľadu histórie i súčasnosti.

Absolvent je podľa miery svojich schopností pripravený na ďalšie štúdium vizuálnych umení (na strednej, príp. vysokej škole výtvarného zamerania).

Kompetencie:

Absolvent preukazuje vysoký stupeň výtvarnej gramotnosti –rozumie vyjadrovacím prostriedkom rôznych druhov výtvarného umenia a dokáže ich používať na tvorivé vyjadrenie svojich konceptov, predstáv, fantázie a výtvarne reagovať na vizuálne podnety reality.

Pozná základné techniky kresby, maľby, grafiky, fotografie, sochárstva a priestorovej tvorby a ovláda vybrané z nich; rozumie intermediálnej tvorbe, vie používať jej princípy a vybrané multimediálne techniky.

Pozná charakteristické znaky historických slohov vizuálnych umení, dizajnu a architektúry, ich moderných i súčasných tendencií a znaky rôznych štýlov.

Toleruje rozmanitosť výtvarných prejavov a dokáže odôvodniť svoj vlastný názor.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Štúdium druhého stupňa základného štúdia je určené pre absolventov prvého stupňa VO ZUŠ alebo pre žiakov, ktorí sú absolventmi ZŠ a preukážu požadovanú mieru talentu na prijímacej skúške. Žiaka možno na základe talentových kritérií a veku zaradiť aj priamo do vyššieho ročníka štúdia.

CIELE

Cieľom vyučovania na tomto stupni je poskytnúť žiakom rozvinuté výtvarné vzdelanie primerané stredoškolskému veku, umožniť im profiláciu k zvolenému médiu a zároveň kultivovať ich vzťah k výtvarnému umeniu a vizuálnej kultúre. Štúdium poskytuje možnosť prípravy na talentové skúšky na vysokoškolské študijné programy výtvarného, dizajnerskeho a architektonického zamerania.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia:

- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média
- dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty
- dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby
- verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela
- získavajú si informácie o možnosti technologických riešení v kruhu zvoleného média
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory
- dokážu diskutovať o súčasnom umení

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania žiaka.

Ročník: Prvý

- sumarizuje cvičenia zamerané na vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy
- kreslenie, maľovanie a modelovanie podľa videnej skutočnosti
- posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti
- štylizračné variácie, kombinácie techník
- -operácie s motívom -námetom
- vyjadrenie vlastných konceptov v rôznych médiách
- konfrontácia artefaktu vytvoreného v rôznych médiách
- individuálne tvorivé úlohy
- štúdium literatúry z oblasti chronológie dejín umenia
- diskusie o umení

Ročník: Druhý

- zobrazovanie videnej skutočnosti v zvolenom médiu
- posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu
- štylizračné variácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu
- vyjadrovanie vlastných konceptov v zvolenom médiu
- individuálne tvorivé úlohy
- štúdium literatúry, časopisov
- referát a diskusie o súčasnom umení

Ročník: Tretí

- techniky rozmanité štúdie videnej skutočnosti v zvolenom médiu
- -kópia umeleckého diela v zvolenom médiu

- kópia umeleckého diela v inom médiu ako originál
- tvorivá úloha v zvolenom médiu na zadanú tému
- tvorba na voľnú tému
- individuálne tvorivé úlohy
- inštalácia výstavy
- diskusie o tvorbe spolužiakov
- štúdium literatúry a časopisov
- referát a diskusie o súčasnom umení

Ročník: Štvrtý

- individuálne tvorivé úlohy
- kópia detskej výtvarnej práce
- konceptuálne dielo
- záverečná práca
- prezentácia záverečnej práce
- diskusia o záverečnej práci

ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Štúdium pre dospelých je štvorročné štúdium, ktoré poskytuje možnosti ďalšieho výtvarného vzdelávania a konfrontácie svojho myslenia a tvorby v diškurze študijnej skupiny. Je určené pre záujemcov, ktorí ukončili druhý stupeň štúdia VO ZUŠ. Na štúdium možno prijať aj záujemcov v zodpovedajúcom veku na základe talentových kritérií.

Ročník: Prvý

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne (skupinové vyučovanie)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- individuálne úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarnej orientácie na médium
- úlohy zamerané na rozvoj štylizácie, rukopisu, osobného štýlu (podľa zvoleného média)
- úlohy konfrontujúce rôzne polohy štylizácií a autorských rukopisov (podľa zvoleného média)
- úlohy zamerané na zdokonaľovanie techniky
- realizácia vlastných výtvarných konceptov
- štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci po absolvovaní prvého ročníka štúdia pre dospelých:

- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti
- zúčastňujú sa na kultúrnom dianí ako amatérski výtvarníci

- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory
- dokážu diskutovať o súčasnom umení

Ročník: Druhý

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne (skupinové vyučovanie)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- individuálne úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarnej orientácie na médium
- realizácia vlastných výtvarných konceptov,
- úlohy zamerané na rozvoj štylizácie, rukopisu, osobného štýlu (podľa zvoleného média),
- úlohy konfrontujúce rôzne polohy štylizácií a autorských rukopisov (podľa zvoleného média),
- úlohy zamerané na zdokonaľovanie techniky
- štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení
- inštalácia skupinovej výstavy
- verejná diskusia na výstave

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci po absolvovaní druhého ročníka štúdia pre dospelých:

- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti
- zúčastňujú sa na kultúrnom dianí ako amatérski výtvarníci
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory
- dokážu diskutovať o súčasnom umení

Ročník: Tretí

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne (skupinové vyučovanie)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- individuálne úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarnej orientácie na médium
- realizácia vlastných výtvarných konceptov
- úlohy zamerané na laborovanie s odlišnými polohami umenia v akých sa pohybuje žiak
- úlohy zamerané na zdokonaľovanie techniky
- štúdium technologickej literatúry
- štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení

- diskusia na výstave v galérii, v múzeu
- inštalácia skupinovej výstavy
- verejná diskusia na výstave

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci po absolvovaní tretieho ročníka štúdia pre dospelých:

- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti
- zúčastňujú sa na kultúrnom dianí ako amatérski výtvarníci
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory
- dokážu diskutovať o súčasnom umení

Ročník: Štvrtý

Časová dotácia: 3 hodiny týždenne (skupinové vyučovanie)

OBSAHOVÝ ŠTANDARD – KOMPETENCIE

- individuálne úlohy rozvíjajúce žiaka podľa jeho výtvarnej orientácie na médium
- realizácia vlastných výtvarných konceptov
- úlohy zamerané na laborovanie s odlišnými polohami umenia v akých sa pohybuje žiak
- úlohy zamerané na zdokonaľovanie techniky
- štúdium technologickej literatúry
- štúdium literatúry/časopisov a diskusie o súčasnom umení
- diskusia na výstave v galérii, v múzeu
- inštalácia skupinovej výstavy
- verejná diskusia na výstave

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – VÝSTUPY

Žiaci po absolvovaní štvrtého ročníka štúdia pre dospelých:

- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti
- zúčastňujú sa na kultúrnom dianí ako amatérski výtvarníci
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory
- dokážu diskutovať o súčasnom umení

Dodatok č. 1 k ŠkVP ZUŠ Heľpa platný od 1.9.2024

Školský učebný plán

Školský učebný plán je postavený v súlade s cieľmi, uvedenými v aktuálnom kontexte ŠkVP a v súlade s Rámcovými učebnými plánmi Štátneho vzdelávacieho programu pre ZUŠ. Všeobecne možno zhrnúť, že našim cieľom je umožniť a pomôcť každému žiakovi v rozvoji jeho schopností, zručností a vedomostí (kompetencií), ktoré mu dajú pevné základy pre budúci profesionálny i osobný život. Popri kompetenciách, priamo vyplývajúcich zo zamerania ZUŠ, chceme súčasne pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu. Ďalším cieľom je formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie, vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov, posilňovať ich kritické myslenie a sebahodnotenie. V spolupráci s rodičmi žiakov našou úlohou je vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Hodinové dotácie sú upravené podľa individuálnych podmienok a možností školy, pritom riaditeľ školy vo výnimočných prípadoch po návrhu triedneho učiteľa, prerokovaní pedagogickou radou a so súhlasom rodičov môže dovoliť žiakom navštevovať viacero voliteľných predmetov, a to v rozsahu:

- v prvom ročníku prvej časti prvého stupňa maximálne jednej vyučovacej hodiny,
- v druhom ročníku prvej časti prvého stupňa maximálne dvoch vyučovacích hodín,
- v treťom, štvrtom ročníku prvej časti prvého stupňa a prvom ročníku druhej časti prvého stupňa maximálne troch vyučovacích hodín,
- v druhom, treťom a štvrtom ročníku druhej časti prvého stupňa maximálne štyroch vyučovacích hodín.

Učebný plán voliteľných vyučovacích predmetov pre všetky študijné zamerania HO

Stupeň štúdia: I. stupeň základného štúdia

Študijné zameranie: **Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania HO**

Dĺžka štúdia: najviac 8 rokov

Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
-Sprievod, komorná hra***, hra v orchestri	-	1	1	1	1	1	1	1
-Hra v súbore	-	-	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
- Zborový spev, komorný spev	1	1	1	1	1	1	1	1

-Štvorročná hra, inštrumentálny sprievod**	--, --, 1 1	1 1 1 1
- Improvizácia, spev*	-, -, 0,5 0,5	0,5 0,5 0,5 0,5
Spolu maximálne:	1 2 3 3	3 4 4 4

* Spev môžu navštevovať žiaci už od 1. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania.

** Na návrh triedneho učiteľa môže riaditeľ školy prideliť štvorročnú hru aj žiakom 2. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania. V 3. a 4. ročníku primárneho umeleckého vzdelávania rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorročná hra riaditeľ školy. Ak to podmienky nedovoľujú zaradiť žiakov do inštrumentálneho sprievodu alebo komornej hry alebo zborového spevu.

***V študijnom zameraní Hra na akordeóne je komorná hra a hra v súbore od 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia.

Tento dodatok nadobúda platnosť 1.9.2024

Prerokované v PR dňa 27.08.2024

Prerokované Radou školy dňa 13.09.2024